

Irodalmi Jelen

2001–2026

25

Irodalmi Jelen

Alapította Böszörményi Zoltán

A Nyugati Jelen irodalmi melléklete
Megjelenik havonta
I. évfolyam 1. szám 2001. november
<http://ij.nyugatijelen.com>

Szerkesztő: HUDY ÁRPÁD — München
Munkatársak: Irézi János — Arad,
Karácsonyi Zsolt — Kolozsvár
A lapnak utóiratok csak a forrás megjelölésével

Kányádi Sándor

Bajor Andor kései elsratása

Homéroszba kapaszkodva

Ki elsrattam annyira jó barátot
tárgy elsratni nincs már erőm
csak illendőségből klapancazókat
helyezek néhány száz előre-gyártott
hervadni-se-tudó nőjelen-virágot
sírhalmodba tisztességtelven

jó negyven évig együtt feldobogtunk
magunkba bízón tudva kik vagyunk
s bár parádétan nem döngött a lejtűnk
félén se félve egyre csak reméltünk
akkor is ha évekre elcsúszott
jóvendőbe vezető csillagunk

miért tagadnám becsapottnak érzem
magamat de magunkat leghívált
bár segítünk nem hittük volna mégsem
hogy megszökhet az első résnyit résen
hová nekem is készűl érzésem
s hová megállt hiába kiált

lassan aztán megfogva meg is törve
s görnyedezve egy átkocsy alatt
profétánk lett a hét város szülőitje
s jöhetett már megkésve-sündörögve
a szabadság már csak a bölcs görögre
gondoltunk s neki adtunk igazat

foldi lakó kinek meg-nemszületni
lett volna eszményi állapot
a vén vak is emlékszel az keserű
boldognak magát nem mondhatja senki
míg a ladik vele az odalent
jól-örözt kapun átul nem jutott

de mióta a házongárd göröngye
reádábörgött minden kis rigó
kora tavasztól késő ősziig egyre
kétartón egymással versenyezve
azt fűtött hogy élni volna jó
miért mentél el bandi bandukó

Kolozsvár, 1991-2001.

Lectori salutem

Üdvözlét, Olvasó!
Jólesően avított köszöntés a poszt-
modern vadonatújclonságok korá-
ban, megrágtá az idő, mint eleink
kódexeit.

De hát Pegazust nyervegni nem a
legkorszerűbb vállalkozás a
világhálós száguldozások évad-
ján. A hamuba sült irodalom kora
rég lejárt, a születlennek holdja tán
most van leáldozóban. Milyen iro-
dalmat adjunk hát kezembe, Ol-
vasó, e korszakváltó kavargás-
ban? Ebből is, abból is. Tágabb
házunk tájának mai irodalmi, mű-
vészeti terítékét hajdani esztétikai
lakomák örökre izes morzsáival
szeretnénk élvezetesebbé tenni.
Ha maradunk is főleg a magunk
rég és új, bevált vagy csak pró-
bálkozó ínyesmestereinél, módjá-
val azért más, velünk érintkező
szellemi tájak fogásaiból is izeli-
tőt kívánunk adni. Remélvén,
hogy szemelgetsz majd kedvedre
kínálatunkból, mert egyedül Álta-
lad nyerheti el értelmét a mellék-
letünk címűl választott

irodalmi jelen

Silvia Șerban (Bukarest)

Az aradi Delta Galériában december 18-ig
tekinthető meg a hatodik alkalommal meg-
rendezett nemzetközi rajzbiennálé, amelyen
belga és német művészek képviselik a külföl-
det. Az Irodalmi Jelen első számának grafikai
illusztrációját a kiállítás hazai művészeinek
anyagából válogattuk. Az alkotók neve mellett
csak lakcíkjüket tüntettük fel, mivel a képek
a tárlaton is cím nélkül láthatók.

Az Irodalmi Jelen első száma
2001 novemberében jelent meg
Aradon a Nyugati Jelen napilap
mellékleteként –
16 oldalon, A4-es formátumban.
(A napilap Románia nyugati
régiójának
5 megyéjét – Arad, Fehér,
Hunyad, Krassó-Szörény, Temes
– szolgálta ki.)
Az első évben
a főszerkesztője Hudy Árpád volt,
ötletgazdája és alapítója pedig
Böszörményi Zoltán.

Részlet Böszörményi Zoltán beszédéből az Irodalmi Jelen 5. születésnapján:

„A lapot a Nyugati Jelen irodalmi mellékleteként hívtuk napvilágra. Úgy vélekedtem, hogy a két világháború között Aradon szerkesztett Periszkóp, Génusz és Új Génusz sikerét, de nem rövid életét megismétlendő szükség van egy olyan fórumra, ahol azok is közölhetnek, akik nem laknak irodalmi fellegvárak közelében.”

„Kezdetben kéziratot Aradon, Kolozsváron, Temesváron élő szerzőktől kaptunk. Nehéz első év volt, hiszen egy teljesen ismeretlen lapnak sosem adnak szívesen kéziratot a hivatásosak.”

pergamen első közlés

„Írják, hogy írjak...”

Szerajevóban 1914. június 28-án dörögték bele a világtörténelembe Gavrilo Príncipe szerb anarchista diák pisztolygolyói. Az Osztrák-Magyar Monarchia trónörökösének és feleségének a meggyilkolásával új korszak köszöntött be a fülkekeresés történetjébe. Kezdetét vette az első világháború. A Püspök-házak lábánál ellenőrzött festői katonában, a Körös csónak völgyében, a német lovagváratoktól Alpár Ignác tervezte kastélyban a végzetes történelmi eseményt megelőző napon zárta közös birodalma egy 36 éves poéta és 20 éves nővér, válogatott azt az egymást követően papírra vetett két levelet, amelyben megírták a dzsentrilány szigorú apjának, hogy össze akarnak házasodni. Ady Endre és Boncza Berta nem sejtették, hogy mi kísérül a távoli Bosznia fővárosában. Megelőlegették bennük az elátkozott elhatározást, hogy sorukat törvényesen is egymáshoz kötik. Boncza Miklós azonban nem egyezett bele a tervezett házasságba. Hajthatatlan maradt, konokul ellenállt. Álláspontját a barátság az ismeretlen, a vezető politikuskok

közbejárása, rábeszélése sem tudta megváltoztatni. Megléseztelte „megpótlani”, jobb belátásra bírni, többek között, Szombathelyi Albert, Petróvics Elek, Bárczy István, Vészi József és a korcsok sok más jeles személyisége. A rossz hírű, a beteg, a „szanatóriummal”, a Munkapárt vezérért, Tisza István cikkeitben és verseiben élesen támadó Ady Endréről Boncza Miklóst, a magyar „Jóka-embert”, egy világ válogatottja el. Képtelen volt megbékélni azzal a gondolattal, hogy szeretői lánya egy „züllött költő”, egy „nem férjnek való ember” felesége legyen. Nem is válogatott a Csúcsán 1914. június 26-án, illetve június 27-én kelt két levélre. Boncza Miklós vétele, hajthatatlan tiltakozása után Ady Endre és Boncza Berta számára nem maradt más választás és út, minthogy az orvosok jóváhagyását kérjék tervezett házasságukhoz. Kezdetben gyorsnak és problémamentesnek ígérkezett a gyógyhatású beleegyezés megszerzése. A felfogadott ügyvéd, Hirsch Gyula tanácsára 1914. július 30-án utazott be Ady és Csinszka Kecskéről Kézvására, hogy ügyüket először vizsgálja. Felkeneték, többek között, Dózsa Endre alispánt és Rohonczy Lajos orvosszéki elnököt, támogatásukat kérve. Biztak a gyors elintézésben. Ügyük elődjö a kezezői orvosok Winkler Albert orvosszéki elnök volt. A kezezői orvosok álláspontján alapján Melly Béla, a budapesti orvosok elnöke tárgyalat többször is Bonczával. Az ügy húzódtott, a határidők ismételt csúszások, elhalasztások. A mindemajti megkezdés problémája elintézésé végett Ady Endre háromszor járt Pesten, többször Kézvára. Szómon levelet írt az ügyről, illetve a kemény diáknak bizonyuló kérdés mielőbbi megoldása érdekében. Ideget borzolt,

eméjait őrlő és emésztett a konok harc. A világban zajló véres háborúval párhuzamosan vióta a költő és Csinszka a maga külön háborúját a hivattal, a bírókérővel, a szakácskával. A héberis események a hivatali eljárás bizonytalansága, valamint Boncza Miklós merev magatartása egyaránt közrejátszott az ügy elintézésének lezárásának elhúzódtásában. Nyolc hónapig tartott az orvosszéki engedély megszerzése: Ady engedélyének elutasítása jelentette hányadát a bírókérővel házassága emésztette és vitte el. A kezezői orvosok 1915. február 27-én hozta meg a házasságon kívül kedvező döntését, amelyet azonban Boncza Miklós megfellebbezett. A felbontási hatóság, a Kezező Várnagyai Közigazgatási Bizottság 1915. március 22-én szentesítette véghatározatát.

Boncza Miklós is másodszor válogatott magatartását, engedett korábbi daczos merevségéből. Formálisan jogilag továbbra is mindent megtett ugyan az engedély elutasításáért, a döntés végzős társulatában – miként azt Károlyi István adonálkal igazolta – „ittokban nejte igyekezett mégis elősegíteni” azt. Boncza Miklós álláspontjának ismeretében, hozta meg döntését a kezezői orvosok és a Várnagyai Közigazgatási Bizottság. Kezező várnagyai főispánja, Berken Odón a belügyminisztérium közigazgatási államtitkárán, Némethy Károlynál át – aki ugyancsak szerepet vállalt az ügy elintézésében – érdekl

Irodalmi Jelen

Alapította Bösörményi Zoltán

A Nyugati Jelen irodalmi melléklete
Megjelenik havonta

I. évfolyam I. szám 2001. november
<http://ij.nyugati jelen.com>

Szerkesztő: HUDY ÁRPÁD — München
Munkatársak: Irházi János — Árad,
Karácsonyi Zsolt — Kolozsvár

Anyagaink utánközlése csak a forrás megjelölésével

iek Csudát a le-
ed során
gusok, az
-kutatók
ragysza-
ygye-
családi
honnai
áratlanul
írvszéki
feszetlen,
c az en-
ceharca,
a. Tudó-
nem ie-
Irodalmi

írta alá sorait. A kettőbe hajtott ívpapír tisztán hagyott hátsó felén rajta van az Athenaeum Könyvkiadó lila tintás pecsétje, valamint egy ugyancsak pecsétgyo-

27-én Bárczy István polg. polgárilag megesküdtek, e-
pedig a Szilágyi Dezső téri rep-
pap adta össze őket. Az elsőbuka.

Ady Endre ismeretlen levele Boncza Bertához

Drága szépségem, kicsim, szomorúságom és örömom, nagyon megmondanálom volna, de csak annyit értem, hogy írjak pár sort. Írják, hogy írjak, s ne mindig távolról tudassam és hogy lássa nem is olyan nagy a baj. Szép első-
jólélagaimat szeretett atyád s a Sora jóvoltából elvesztettem, de még nincs nagy baj. Tisza másodszor nem írt, tehát Berci börtömből Némethyvel fogja elintéztetni holnapután orvosszéki ügyünket. Tele van a város plátyával, pinasz gyűnőszéki ellenel és ellenem. Szeress és minden jól lesz. Drága nagygyűnőnknek hét szent kézzel, Károlyi István s a fied: Csinszka.

id epis-
zestünkre
írákban
és hivat-
gyered-
megve-
István-
Boncza
azonban
ilyamod-
követ-
megkise-
lőmozdi-
lőden bi-
szterel-

... a Sora jóvoltából el-
vesztettem, de még nincs
nagy baj. Tisza másodszor
nem írt, tehát Berci börtömből
Némethyvel fogja elintéztetni
holnapután orvosszéki ügyünket.
Tele van a város plátyával,
pinasz gyűnőszéki ellenel
és ellenem. Szeress és minden
jól lesz. Drága nagygyűnőnknek
hét szent kézzel, Károlyi István
s a fied: Csinszka.

móval rávitt verző A-betű. Feltételez-
hető, hogy Ady levelet a budapesti
könyvkiadó szerkesztőségében írta sie-
tessen és idegesen egy épp keze ügyébe
került ívpapírra. Bizonyára nem vette
észre a lap hátsó oldalán szerénykedő
iniciálét és pecsétet. A levél szövege a
Tiszához való folyamodásra való futó

vél szövege is igazolja: keményen
megküzdöttek egybekelésük engedé-
lyezéséért. Szerelmük, elszántságuk,
konok akaratauk megingathatatlannak
bizonyult, a legnehezebb próbákat is
kiállta.

SZEKERNYÉS IRÉN, SZEKERNYÉS JÁNOS

Már az első év folyamán elkezdődött a folyóirat útkeresése, arculatának alakulása. 2002 júniusában megváltozott a lap formátuma, innentől kezdve 8 oldalon jelent meg A3-as méretben.

Irodalmi Felen

A Nyugat Felnémeti kiadványok. Megjelent: 2002. június 11. 8 oldal. 1000 példányban. 1000 példányban. 1000 példányban.

Magyar színház született Aradon!

Megszületett a magyar színház Aradon! A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Markó Béla Radnóti Miklós Mesterszónett

Dobogó, dobogó csik, versem, miveltettség a helyed után a föld alatt, a legkisebb utolsó falat a harsanás, a csúszs szomszéd.

A fenti két szöveg Markó Béla Radnóti Miklós Mesterszónett című műveinek. 2002. június 11. kiadásában.

Kisvárd XIV - Próféta a pácban

Kisvárd XIV - Próféta a pácban. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Magyar színház született Aradon!

Magyar színház született Aradon! A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Magyar színház született Aradon!

Magyar színház született Aradon! A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Csorás Gábor Cihéres

Csorás Gábor Cihéres. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

„A Dunánál, mely múlt, jelen s jövőd...”

„A Dunánál, mely múlt, jelen s jövőd...” A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Kései rekvium

Kései rekvium. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Magyar színház született Aradon!

Magyar színház született Aradon! A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

Thália szekere Óteleken

Thália szekere Óteleken. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született. A Magyar Színház Aradon született, és a magyar színház Aradon született.

ORBÁN JÁNOS DÉNES

DEBÜT

Márkus
András

Anyám előre

anyám előre fűz, hogy ha meghal, legyen még egy héteg mit enniük

Antibiotikum

A higany nem beszél. Egyik takaró a padlón. Kihűt. A másik engem melegít. Mindenütt egy szó: antibiotikum.

Lemma

Az ágyon ismeretlen arcú lány alszik. Azt álmodja, hogy elképzeltem meztelenül. Apám a konyhában kulat. Behoztam egy marék havat a hűtőből. Biztosan fázik. Megpróbálom felmelegíteni, majd vigyázok rá.

Magamhoz, magamról, mint mindig

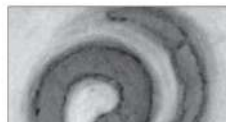
Építéskor egy püspövest voltam. Majd személyiségzavar következtében Tehének faradt keresztm. Ki tudja, mit hoz majd a holnap. Talán halott tyúk kuszak a hűsövesben. S már nem étem hába.

Azt mondják

mindenkinek hangosan köszönök
üzenetet adok át, ha kérnek
olyan vagyok, mint egy kapus
váltások már ké, kérlek

Outside 2.

Egy varangy.
Azt akrom, hogy a barátom legyen.
Hogy megdögvén, hogy elmonthassam
neki amit a barátomtól és szokás hallgatni.

Franyó Zoltán négy levele Ady Endréhez

retnek. Remélem miután szombaton oda megyek, egyszer még először velem. Bálától kaptam Garabóit írást, azt írta, hogy délután dicszálat Jeruzsálembe. Amint lehettem, megírtam, csak fogadjátok a kollégáknak, hogy ne legyen valami bajod. Szeretettel ölel igaz tisztelettel Franyó

Kedves barátom! Megbeszélésünkhöz képest értesítelek, hogy leveleim professzor igazgatóval beszéltem. Szombaton van hely számra (Külön szoba) a báró Wodanier-udvarházban. Apóval vagy nével és minden-
nyél megírt naponta 12 koronában állapította meg az igazgató az ápolási díjat. Légy kedves tehát szombaton 6-án d. e. 10 órakor dr. Lehoti Károly alorvos kórházunkban felkeresni, aki a Wodanier-udvarházban alorvos és akit dolgozól teljesem informáltam, miután én szombaton d. u. vidékre utazom, nagyon szeretném, ha d. e. 10 órakor jönnél be, hogy én is találkozhassam veled, mert 2 únnep jön a szombat után és én ünneppon nem jövök a kávéháza.

Franyó

Kedves Barikdink!

Örömmel tudatom Veled és által mindzok-
nak, akik érdeklődnek, Kollár Clarisse f. hó 24-ike óta nyilvános, rendes Menyasszonyom.
Ezzel gratulálók Goga Októvárhoz írt poé-
tái és költő cikkekhez, amit vasárnap nagy-
zettel olvastunk Jászberényben. Örösi máyn
nagy vagy te. Apám, a prózában is. Nagy szíves-
séget tennél, ha a nőnek gratulálál hozzáam
a kész örökre néve. Mondhatom nagyon örö-
k, hogy Téged ott mennyire értékelnek és sze-

Franyó Zoltán
Temesvár, 1910. II. 7.

1913. október 1.

Sokszor ölelek és üdvözlök. Sokféle szal-
ladgók, de még ma kedden megyek Paksra.

Kukorely Endre

Csaknem kész levél egy csaknem kész költőhöz

Kedves fiatal barátom!
Ha máskor véletlenül erre jász, előtte né-
hány napot mindenképp értesít valahogy
azért, nem mondom meg, hogyan. Mindent
nem mondom meg.
Igen tisztelt Uj!
Amikor otthon vagyok és aludtom, beszél
hallani és egyetemesen azzal, aki hajlandó
velem, de ne kókat, és ne hagyj előttem még
véletlenül sem.
Budapest, 1993. július 17.
Nécs semmi véletlenül egyikéknél.
Ha nem vagyok otthon, meg el nyugod-
tam, ne ülj le, hogy úgynevezett akkor must
lelőlk ide kicsit, és megvárjam, a lép-
csóházba se ülj le valamelyik fordulóba,
nem muszáj leülni sehová, először is
mindig le van vízelve a lépcsőház, meg
aztán elapogson lefelfalhat, ha a kövön
ücsörgősz.
Kérek nézni és kívülről vársi bejelent.
Külsőben is szörnyen ülök, ha várnak
rám. Nyilván büntetőből.
Vagy valami padra a közelben. Seholva.
Szerecsendre néznek és erőlteti padra.
Azt is utálom, ha nem vagyok otthon. Mert
nem vagyok én sose otthon külföldön.
Nem otthon-kéni néhány napot előtte
valamének.
Ha beülsz a fürdőszkba, Wagner szok-
tam hallgatni.
Egyeszer az történt, hogy a fürdőszkba-
ján keresztül próbáltam bejutni bekezdés,
azon a nyíláson át, amit a gázmozgók miatt
kellert kivágni az ablók, de éppen a Götter-
dämmerungot hallgattam, és nem hallottam,
hoggy mit.
Az nem volt a legutolsó, nem kellemes. Gro-
tes és liebes Vertrauen.
Próbálkozzál.

A Nyugati Jelen irodalmi melléklete. Megjelenik havonta — III. évfolyam 19. szám 2003. május

Szerkeszti: Böszörményi Zoltán, munkatársak: Irházi János, Karácsonyi Zsolt, Orbán János Dénes, Pongrácz P. Mária
http://ij.nyugati jelen.com, ij@nyugati jelen.com. Anyagaink utánközlése csak a forrás megjelölésével

Észleltem, az nem szét még ingy.
Még ma is mondott, elég sokat
becsült, sokkal többet, mint annyit
szavak. Hogy mikor, ama már nem
emlékszem. Vagy nem vagyok. Vajon
különbözték ezt többször használt,
az a szót, most így hívják, mintha
egy élelő szót ezé halloknak.
Hogyan lehet, hogy a halál
különbözték, csak hogy ne legyen szó.
Azért abba hagytam és halloztam.
Haláltól én nem tudom el. Hogy
hogy nézett ki? Mit néztek és
ni halált? Végül pedig meg azt
tudom, valamiké a végén, két
csóné több, hogy minden újra parabol
ingy egy kevés érte gyűlölet.
Hogyan lehet, hogy a halál
Hogyan lehet, hogy a halál
A hangára nem emlékszem. Vagy
emlékszem egy hangra, de hogy mely-
é vagy magas, vagy alacsony, azt nem tudom.
Soha nem is tudtam. Kiment az
ajtón, meg is szedte. Ott ültem
tápolom. Még sokat vártam. Megtört
a maszkot, szót a levegő, vagyis két
szót, azt nem tudom, hogy
Félt, volt, bármilyen ki a dolog.

Első ízben 2003 decemberében kerül sor Irodalmi Jelen-díjak átadására próza- és költészet kategóriában, igaz, még az Erdélyi Magyar Írók Ligája égisze alatt.

Aradon osztották ki az E-MIL díjait

Köszönöm, mert ti adtátok

December 6-án az aradi Jelen Házban adták át az Erdélyi Magyar Írók Ligájának (E-MIL) 2003-as irodalmi díjait. A 2000 euró értékű Méhes Györgynagydíjat Király László kapta életművéért és a Madarak árnyéka c. kötetéért (Kriterion Kiadó, Kolozsvár), míg az 1000 euró értékű Méhes György-debütdíjat Páll Zita a *Milyen fej varródhat az ex-macska nyakához* c. kötetéért (a kolozsvári Erdélyi Híradó Kiadó kiadásában). Az Irodalmi Jelen Prózadíjat Márton László nyerte el *Tésvéríség* c. trilógiájáért (megjelent a pécsi Jelenkor Kiadónál), az Irodalmi Jelen Költészeti Díjat pedig Szócs Géza *Az al-legóriás ember* c. kötetéért (az aradi Iro-

dalmi Jelen Könyvek kiadásában). Az Irodalomtudományi Díjat Bíró Béla kapta *A füst árnyéka* c. kötetéért (megjelent a csíkszeredai Pallas-Akadémia Kiadónál). Ez utóbbi díjat részben az Erdélyi Magyar Könyvklub támogatta. E három utóbbi díjjal járó pénzösszeg 500-500 dollárt tett ki. Az idén alapított, az E-MIL barátainak Pallas-Akadémia-díjat Mircea Dinescunak ítéltek oda (500 euró). Az alábbiakban az E-MIL Gálaesten jelen levő díjazottak nyilatkoznak lapunknak.

Folytatása a III. oldalon

KARÁCSONYI ZSOLT

4

Köszönöm, mert ti adtátok

Folytatás az I. oldalról

Mircea Dinescu

Még gyerekkoromban láttam egy rajzfilmet Szindbád, a tengerész címmel, remélem, hogy ennek a díjnak nincs köze a rajzfilmhez. Persze örülök, nincs olyan szerző, aki nem örülne egy díjnak. Különösen azért, mert erdélyi magyar íróbarátaink adták. Azt hiszem, hogy túl a politikai torzalkodásokon, a művészetek világában nem léteznek határok, sem ideológiák.

Szócs Géza

Összetett érzéseim vannak, mert az E-MIL születése körül is bábáskodtam valamelyest, és az Irodalmi Jelen adta ki a verseskötetemet, amely most Irodalmi Jelen-díjat kapott. Kicsit attól félek, hogy bárki, aki rosszszájú megközelítésben értelmezi ezt, azt mondhatja: túlságosan belterjes a dolog. En azt remélem, hogy mindez nem befolyásolja a józan ítélőbírálatot. Meg kell mondanom, hogy tán emberlétezés óta senmiféle díjat, ösztöndíjat, kitüntetést, elismerést nem kaptam, sem a költői, sem az írói, sem a szerkesztői, meg az egyéb tevékenységemért – ezért ez most módot jelent számomra, hogy megköszönjem, mert ti adtátok.

2003-ban nekem osztották ki ezt.

Bíró Béla

Az erdélyi irodalom és irodalomelmélet helyzetéről nyilatkozott: Mindkettőnek van közönsége, de úgy ér-

zem, hogy az irodalomnak az elmélettől most már vissza kéne találnia önmagához. Túlságosan elméletivé vált az irodalomról szóló diskurzus, és maga az irodalom is. Odaig mondom, hogy már az esztétikai érzékenységet veszélyeztetni a túl sok ráció, mely a kortárs irodalomba bele-szorult. Úgy érzem túlságosan is ész-lényekké kez-dünk válni, és minden, ami az ésen túl esik, mintha maga is kima-radna az iro-dalomból. Márpedig az irodalom funk-ciója mindig is az volt, hogy a szellem napvilá-gába emelje azt is, aminek feltárá-sára, megraga-dására, kezelé-sére a tudomá-nyos be-szédmód képtelen. Úgy vélem, vissza kell jönnie az irracionálisnak: az érzékinek és az érzelminek. Hogy pontosan mire gondolok, azt leginkább a magyar iro-dalom máig legelevenebb remekművével, Az ember tragédiájá-val szemléltethetném, mert a Tragédia na-gyságát az adja, hogy Madách a racionális luciferi világ, és az Úr által képviselt intuitív-irracionális világ egysége gyanánt hozza létre a létezés teljességét. Az ember tragédiája nem azzal fejeződik be, hogy az Úr győzedelmeskedik, Lucifer a Tragédiában legutolsó pillanatban is legalább olyan érvényességű igazságot képvisel, mint az Úr, s Madách arról győ-z meg bennünket, hogy a két „igazság” csak és csakis együtt igaz.

Úgy érzem, hogy a mai irodalomban visszatérően van ez a madáchi egység, nálunk talán inkább is, mint másutt. Mi egyszerre vagyunk pre- és posztmodernek. Szerencsére, mert úgy érzem, hogy minden, ami szá-munkra rettenetes, a kettő között történik. Azaz a mo-demben. Nekünk már semmi esélyünk arra, hogy kirekesz-szünk másokat (merthogy nemigen van ahonnan),

hogy gyilkoljunk (mert-hogy annak is örülünk kell, hogy egyáltalán élünk), hogy a szellemet illúzióknak nyilvánítsuk (merthogy mivel marad-nánk nélküle?), abban sem hiszünk, hogy az anyagiak boldogítanak (merthogy akkor boldog-talanságra lennénk kár-hozhatva).

Igy aztán mi még oko-san örültek lehetünk. Talán.

Páll Zita

A fiatal (és még fiatalabb) szerzőknek az összmagyar irodalomba való beépüléséről be-szélt: Ez kínos problémának tűnik tulajdonképpen. Ha csak Orbán János Dénesnek a karrierjét nézzük, az is arról szól, hogy egyre ismerősebbé vált az anyaországban, miközben Erdélyben nagyon kevesen tudnak róla. Valószínűleg az az erdélyi kritika nem megfelelő működésének tudható be. Most úgy tűnik, hogy önkritikát gyakorolok (apropó kritika), de egy fecskének nem csinál tavaszt. Ihatok én rólok, de az is csak ilyen szűk családi körben olvasódik gyakorlatilag. Az erdélyi kritikanak, nincs egy jól kialakult intéz-ményrendszere; Magyarországon viszont a kritikai gépezet bekapta valahogy a köteteket, és bizonyos „transzközvepek” ismertebbek Magyarországon, mint Erdélyben.

Király László

Illyés Gyula egyszer azt mondta: díjat az kap, aki-nek adnak. Természetesen jölesik, mert én tisztel-ségesen dolgoztam életemben és úgy is akarok ez-után is. Ha ezt díjaz-zák, nyil-vánvalóan jólesik, amint el-mondtam az átadási ünnepségen is: köszönöm szépen, mert ti adtátok nekem. Semmiféle más hangolása nincs ennek a díjnak, csak szakmai.

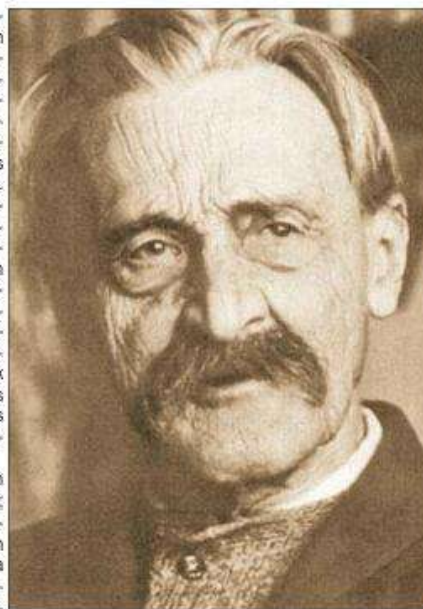

Az ünnepélyes díjkiosztás után nem ért véget az irodalmi gála-est. Hajnalig tartó mulatságon ünnepelt az erdélyi magyar irodalom jelenlevő része, paján költeményeket szavalva a jófajta hogyaljai borki társaságában – és a táncról sem feledkeztek el.

„Kérem az én Istenemet (...) áldja meg maradékimat“

„Szeretnék egyet. Szeretném meg-
érni, hogy kicsiny-kis portámat olyan
rendben lássam, ahogyan én azt el-
gondoltam magamnak. Legyenek a föl-
dek tagban, gyümölcsfáim termők, paj-
tám tele, méhesem népes. Legyen min-
den gondosan gondozva, tisztán művel-
ve, rendesen tartva. Szép legyen és
gyönyörűsége mindenkinek, aki látja.
Ezt szeretném megérni. Hogy kis gaz-
daságom, melynek minden rögét ma-
gam szerezttem, minden fűvét-fáját ma-
gam ültettem, minden épületét magam
építettem, így szálljon az én maradé-
kaimra. Ezt szeretném megérni épség-
ben, egészségben. És ha ezt megér-
tem, akkor örömmel megyek el én, mu-
landó ember, hogy itt aludhassam örök
álmomat öreg fölgyűfaim tövére, virágos
gyep alatt. Mert hallani fogom onnan is
méheim dőnnését. maradékaim ma-

phénese-
m. Eitől télek én
degenek tapos-
és simák az én
köveiből épült.
itt, hogy áldja
s meg is tartják
zött, és kérem
sújtson le azok-
ukat, földjüket,

apák szeretetét. Ezt kérem az én jó és igazságos
Istenemtől. És most bizó hittel jegyzem ide azt, amit
szeretettel tanultam másoktól, és amire megtanított
a föld: a föld munkáiról és az állatok, növények gon-
dozásáról. Adja az Úr kegyelme, hogy utódaim job-
ban, több tudással folytassák az a munkát, melyet
az ő számukra én itt Esztánán megkezdtem...

Szóltam az én maradékimnak.

Kós Károly: Bevezetés a Testamentum és
agrikultúra című kézirathoz (1915)

BOGDÁN LÁSZLÓ

Kós Károly elhatározza,
hogy megteremti Erdélyt

1
Ott ül a Varjúvárosban, Sztánán. Gondolkodott.
Rajzlapjain bizzar ábrák sorakoztak.
Az őszi ragyás égen ott úszott már a hold.
És nagy csapatokban, lomhán járöröztek a varjak.
Néhány még visszafordult. Búcsúkörieket írva
a ház fölé és a hold fényében szórta fényét.
„Menjek el veletek?” Az ablak négyyszögében
mintha bővültek volna, pörögtek évei.
Egy pillanatra mindent a károgas zabált fel,
Kertek alatt dühödtlen a kutya felugrott.
Az erdő szélén kéklő farkasok orgonáltak.
És cseperészni kezdett, elátkozott szemekbe.
De akkor is, ha bábák hullának magas égből.
Ő Erdélyt megteremti. És rajzolni kezdett.

2
Később sétálni indult és megállt a dombon.
Homály kőművesei építhették az akorny.
Erősödött az eső s míg csapott a sárban,
sorra tűntek elő a múlt hieroglifái.
Megrogyant barokk kastély. Parasztházak jobbágyaik
falán ábrák cikáztak, sárkányfogak, kövek.
Kós lehunyt a szemét, érezte airc lángot.
Köréje zártul néman a látomás. Sodorta.
Csatamezőket látott harsogó ellenfényben
vilantak meg a vérték és lobogtak a zászlók.
Sereg vonult. Az erdő aranylő fénybe tűnt.
Csapzott, kálomista, vén varjak korongtek.
Nyakába lógtak s etét feltek rongydarabkái.
„Lesse meg egyszer itt ünnepe!” – moxygta és elindult.

2003. december 8.

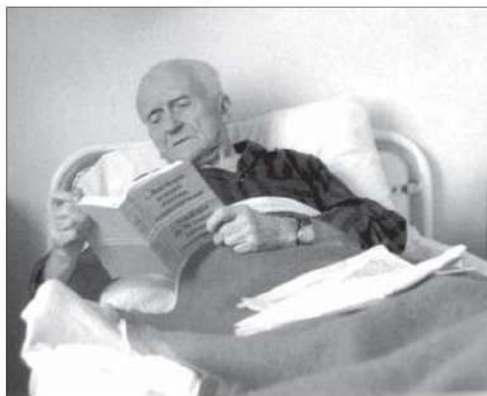
Egy hívós, decemberi napon, huszonöt esz-
tendővel ezelőtt szomorú híjártába Temesvárt.
Franyó Zoltán, 91 éves korában az örökéva-
óságba létezett. Amikor összecsozongtak az évűcsúszó
pezsizs poharak már nem hatturik az egészségre.
A temetéssel is válni kellett. 1978. január har-
madikán zsidó koporsóira föld a Lippai úti te-
metőben. A Franyó nélküli évek repültek mirr a
szélvész. Hiányát naponta érezte, rodalomszer-
vezői munkásságát, baráti támogatását tájadalommal
nékiűztük a következő évtizedekben. Könyvei – egy
könyvtármí kiadány – megmaradtak, bármikor
elővehetjük, újra meg újra olvashatjuk, izlölhetjük,
miként zeng föl magyarúl a világlóra maganyí
gyönyörszene. Az Ősi örökség (életmí sorozatának
első lötétét ezzel a címmel indította 1973-ba a
Kriteron Könyvkiadó ma már mindenkié, aki be-
akarja utazni a lírai világtájakát.

A Herder díjas magyar író, aki az őök fiataliságot
teszteltette meg, mégis lassan a feloldósba merül.
Ha valami életi ő, az a hatalmas anekdota-ár. ane-
lyet egykori kortársai oly gyakran felelevenítenek. A
hosszi életmegannyi korszakában, majd úgrszónán
minden esztendőben telt valami Franyó ászit, hogy
alakja legendává váln. Azt is mondhatnám, hogy
versengenek egymással a „mesélők”, hogy ki tud jobb
sztori elmondani Franyóról.

Az én szótírn nem fakaszt nevelést, még akkor
sem, ha Franyó a hóse. Azt szeretném felidézni, ami
számomra mindig tisztelettel övezi a nagy íróbarátot.

Franyó-univerzum

– negyedszázad távlatából –

Kórközi lötétét

(Dóry Katalin lötétje)

Elmondani, hogy Béceből távratozott, ki ne felejtük
őt a Vágváti Napok rodalmi rendezvényeinek
músorából, ahova pontosan meg is érkezett, és ahol
virágosított hulatnak ősz tejére, majd újnyitottak neli
a bányási település jellegű. fából faragott kulcsa.
Ezt a vígván erejétől őt őrté magas kitüntetései
mellett, talán azért, mert érezte, az olvasók szíve do-
bog benne.

Felidézni em, amikor haláláévében a kórközi
ágyon tekud, s kézzirakok halmazza volt a takarója.
Mellelte, az éjeli szekrényben a szíken kedvenc kő-
tetei szrakoztak, amelyek között első helyen állt
Goethe Faustja, s ameyet elete végéig javigatott,
tökéletesített. Szokatlan dolog, hogy valaki kórközi
fölvál ajándékozson meg egy újságról, de Franyó
ezt tette: deklarációm nekem életéim utolsó felhétét,
a következő sorokkal: „Marikának, kórközi tanúságon
és tanúságon nagyjából, szeretettel Franyó Zoltán”.

Valahol a nagyvilágban, valahol Temesváron, a
Bogdánestíltor út 19. szám alatt van egy alkotó
műhely, melynek ablakán nemrég meg a végtelenbe
nyíltak. Van egy virágos kert, a ház elől földi hajló
ágakkal bódított öreg fa, van csendes kertek felté-
teknél erkély, s a szemközti tálmból negyede néző
ablak is. Ablak a könyvtár-műhelyben inaszkodtan
ér is, sok más fiatal íróval együtt, a Mester szárnya
alatt. Ma már bronzba merevedett arca tekint ránk, a
ház előtti udvaron (Jezsa Péter külön szobrá). Az
elkezes fénye borítja rá a glóriát. Most és mind-
örökké.

PONGRÁCZ P. MÁRIA

Bíró Béla

Kós Károly transzszilvanizmusa – mai szemmel

Az Irodalmi Jelen egyre népszerűbbé válik nemcsak az olvasók, hanem a szerzők körében is.
A májusi lapszámban Günther Grass Nobel-díjas író az Irodalmi Jelen olvasóinak címzett dedikációja is megtalálható.

ületett Kolozs-
emutatták. Első
meg 1998-ban
magyar költők
nyve a *Kik és*

Szovátán (Ma-
omán haditen-
ve emigrált, je-
ágíró, prózaíró.
tt Marosvásár-
arának hallga-

tt Budapesten,

etett Kajántón,
aturg, jelenleg
történeti, mű-

lozsváron, író,
védországban
et újságoknak,
mi lapnak. Ed-
öm, jól vagyok
00).

Nagybányán,

es a Corners 1954. április 12-én vette fel egy New
York-i stúdióban a Rock Around The Clock-ot, és ez-
zel új fejezetet nyitott a zenekultúrában. A rock and

című regénye, amelyet április 19-én mutattak be Bu-
dapesten. Kertész Imre regényét Rostás Farkas
György cigány költő, író fordította lovári nyelvre.

nagyszerű sz-
certekre kerü-

Günther Grass Nobel-díjas író dedikációja olvasóinknak

Az Irodalmi Jelen
olvasóinak
szenteltetel:
Grass

Már közel
levelet, amel-
intézték web-
ausztrál színe-
pítőjáról, Ass-
Glenn Sudar-
York-i közös-
mazta meg é-
petíciót, miut-
rinte termés-
lisztikus ábrá-

A hagyom-
emlékezés id-
kezdődik a de-
kuruc emlék-
rendezésre k-
dély fejedelm-
gyében zajlik

Április 22-
magyar társ-

Az Erdélyi Magyar Írók Ligájával közösen 2004 júliusában elindítjuk első pályázatunkat, később ezek – már önállóan – rendszeressé válnak. Az első tehát egy novellapályázat – 500, 400, 300 és 3 x 100 dolláros díjakkal.

2004. július **XI**

Az Irodalmi Jelen és az E-MIL novellapályázata

Novellapályázatot hirdet a havonta megjelenő Irodalmi Jelen folyóirat és az Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL).

A beküldött pályamunka még meg nem jelent írás lehet, terjedelme maximum 24 ezer leütés (13 írói flekk). A pályázaton bárki részt vehet, kortól, foglalkozástól stb. függetlenül. Pályamunkát kizárólag számítógép-lemezen (flopín vagy CD-n) fogadunk el, amelyhez kötelezően mellékelni kell a kinyomtatott változatot. A munkák beküldési határideje 2004. szeptember 15., eredményhirdetés és a díjak átadása Aradon, a Jelen Házban, 2004. október 30-án.

A pályadíjak értéke: I. díj: 500 USD, II. díj: 400 USD, III. díj: 300 USD és három, egyenként 100 USD értékű különdíj.

A pályázat jelíges, valamennyi beküldött íráson csak a jelige szerepelhet. Külön borítékban kell mel-

lékelni a szerző személyi adatait (név, cím, életkor, telefonszám, egyéb elérhetőség). A személyi adatokat tartalmazó borítékot csak a zsűrizés után, közjegyző előtt nyitják fel.

A feltételek bármelyikének be nem tartása a pályázatból való kizárást vonja maga után. Kéri a pályázókat, hogy a versenymunkát tartalmazó lemezt elküldés előtt ellenőrizték, hogy nem hibás, kinyitható-e.

Az öttagú zsűri összetételét (bármiféle külső befolyásolhatóság gyanújának elkerülése érdekében) a pályázat szervezői csak utólag hozzák nyilvánosságra.

A versenymunkákat az alábbi címre kell beküldeni: Irodalmi Jelen, novellapályázat, 310085 Arad, str. Eminescu nr. 55–57.

Szintén 2004-ben, a kárpátaljai szerzők bemutatásával kezdődött az a törekvésünk, hogy nyissunk a történelmi Magyarország elszakított területei felé is.

A kárpátaljai magyar irodalom jelenkori szerzőinek alkotásait mutatjuk be olvasóinknak az Irodalmi Jelen négy oldalán (11–14.). A kárpátaljai írástudók az egyetemes magyar irodalom jeles résztvevői. Alábbi összeállításunk azonban csak ízelítőt, betekintést nyújt alkotói műhelyükbe.

Reméljük, hogy – megkerülve a földet, Sydneytől Vancouverig – minden magyar nyelvű író kedvet kap, hogy az Irodalmi Jelen hasábjain közlésegye alkotását.

BALLA D. KÁROLY

Sáskajárás után

Szerkesztői munkámnak közel két évtizedét jellemezte a következőképpen megfogalmazható dilemma. Ha egy bizonyos irodalmi mű nem üt meg valamely elképzelt, vágyott, kívánatosnak tartott esztétikai mércét, művészi nivót, ám a helyi közösség számára mégis fontos lehet (érdemleges témája, érvényes üzenete okán, vagy pusztán azért, mert *nincsen jobb, netán mert tudható, hogy a célzott olvasóközönségnek épp erre és épp ilyenre van igénye*), akkor ez a mű elmarasztható-e pusztán minőségi elvárások alapján, kizárható-e a publikálásból – avagy fél szemünket behunyva el kell fogadnunk a létjogosultsá-

szintű, ám kétséget kizáróan „szocialista” tartalmat. Tudni kell még, hogy a hosszú időre némaságot parancsoló, háború utáni szovjet viszonyok közepette az első helybéli irodalmi kezdeményezések az '50-es években teljesen a szocreál és a rendszert dicsőítő sematizmus jegyében fogantak, mást a hatalom el sem tűrt volna, hiszen a magyar „az ellenség nyelve” volt. Ez a kép a '60-as években, a '70-esek legelején árnyalódott, amikor is más jellegű, őszintébb, a nemzeti hagyományokra jobban támaszkodó és a modern irodalom eredményeiből is merítő művek születtek. Ezeknek

maguk esetére vonatkozóan feloldották állandó szerkesztői dilemmámat. Az általuk képviselt őszintébb hang, sallang- és pátozmentesség, a „társadalmi tehermenteltől” mentes új minőség pedig alaposan megingatta a Kárpátalján megszokottnak, elfogadottnak számító közlésmódok egyedüli érvényességébe vetett korábbi hitemet.

Másodszor: éppen ekkor, és éppen a fiatalok erőteljes színre lépésével korrelációban kellett felfigyelnem arra, hogy irodalmunknak az elkötelezettséget hirdető és gyakorló hagyományos vonulata a „közzolgálatosság” csapdájába esett. Ugyanis

Ehhez a megrekedéshez, kifulladásához, alkalmanként visszafejlődéshez vagy elhallgatáshoz képest tűnt látványosan életképesnek a '90-es években jelentkezett fiatalok által képviselt magatartás, és ez késztetett engem is arra, hogy szerkesztőként egyre inkább elutasítsam a hagyományt klisévé degradáló műveket, s mind több teret biztosítsak az ezzel a gyakorlattal szakító törekvéseknek. Jó kilátások mutatkoztak arra nézvést is, hogy nemcsak poézisünk (az említett négy fiatal költő okán), hanem prózaírodalmunk is megújulhat és felzárkózhat a modern magyar epika eredményeivel, az ugyancsak a kilencvenes években novellákkal jelentkezők révén. Am mielőtt kialakulhatott volna egy bár kis létszámú, de ütőképes szerzőgárda, a négy fiatal „maradékaltanul” áttelepült Budapestre, és ahelyett, hogy megoldódott volna, elmélyült a korábbi probléma. Belátva, hogy irodalmunknak az a része, amely valóban kárpátaljai, az egyre kevésbé nevezhető irodalomnak, amelyik pedig irodalomnak tekinthető, az egyre kevésbé kárpátaljai – felhagytam a lapszerkesztéssel, mert ekkorra már elfogadhatatlanná vált számomra a korábbi

Ebben az évben folyóiratunk először vesz részt, és mutatkozik be irodalmi táborokban (JAK, zetelaki E-MIL-tábor). Az elkövetkező években ez rendszeressé válik, és a táborok palettája is bővül.

IRODALMI JELEN

2004. október 19

A tábor nem boldogít, csak akkor, ha van

A múlt kedvől fűszerezett, hajdanmál irodalmi táborok alakjai leginkább élnek. Elsőként a '90-es tati JAK-tábor, Mészöly Miklóssal, ahogy körbeveszik az ifjak, Patti Nagy Lajossal és Kovács András Ferencsel, ahogy fátörzsekből eszközölt padokon ülve várják, hogy újra egy JAK-tábor következzen, már Szilágyi, ahol kritikán felül módorban tettem a szeptet egy kritikus hűgynék, miközben egy távoli asztal felől

kolón. Ó erényben vándorolva a Várad színeiben lép fel, en pedig rugán után az II színeiben Eszter István és Ferenc Zsuzsanna társaságában. Szó csak arról, hogy legyen-e az Irodalmi Jelen az E-MIL hivatalos orgánuma, folyóirata, végül az egész függőben marad. Eszter pedig felolvassa legújabb szerencsésorját. Dehátan Erdélyi Teréz és Barta lapbemutató, ők bent a Kék Lagúnában, én kint a teraszon, micsoda, de nem felelek, hogy hajdanán Gressó Krisztián írszólított egész Magyarországon, szótta nyugdíjra vonult Tabant-jával.

Ahogy az már gyantálható volt, az augusztos huszadikán birtfalvi kirándulás elmaradt, objektív okokból (én személyi okokból nem tudom pontosan, hogy miért). Alábbogt vel egy kis Szent István napi ünnepség, a faluban, de nem sikerült megtalálni, így az Arany köcsöget részeseztettük előlombon, s még ugyancsak volt egy kis ünnep a zetelaki tóbon, ahol többek között Kirsly Zoltán

Vida Gábert is, aki kerékpáron érkezett Marosvásárhelyről.

Tacsnál érdeklődő előtt be-szélte terveiről Beke Mihály Andrást, a bukaresti Magyar Kulturális Intézet főnöke, kétszerezett igazgatója, aki elmondta, hogy szívesen támogatná, fogadná, mindent, az erdélyi írók, irodalmi lapok felől érkezett kezdeményezést. Ő szívesen ki a foci pályára is, ahol ismét lezajlott a Csőrök-Iszomingszek önkéntesek, én a vesztes csapatban játszottam. Félidőnél még 3-3, de a végeredményről kérdezzék ÖJD-t vagy Kovács Ferit, mert én megmondani megmondom, de leírni nem akarom.

A farszi sportolótait barátnők, kollégák és egy zsenális fogadásos várta.

Ha az első nap rendezvénye és a Székelyföld esztét le is költök (a korábbi többes számok is

Bemutatkozik az IRODALMI JELEN

barátnőimre vonatkoznak), a zsinóggel nem, jelentem a hal jó volt, csak chetelen.

A házagszónák kedvesek voltak, ctiánk, írunk, miután, és az ismétlés se hagyjuk ki a bulitól. Egyes kollégák azonban megörözték a szervezőket a bűvészhatalgató hűgynék alacsony száma miatt.

KARÁCSONYI ZSOLT

Dénes László Farkas Árpáddal beszélget. Odébb Mózes Attila, Boglár és Kirsly Zoltán poharazgat...

újra és újra átmegyünk Odorics Ferenc korlatam post-magyar nevére.

És el is érkeztem a zetelaki íróstáborba, amely kezdetben, legalábbis számomra a Kék Lagúnában torkoltott, illetve egy Balaton-füzesi szarvackó gát-ízósába, amelyet Molnár Vilmos és én is szerencsésen túlléltük.

És itt is vagyunk a zetelaki díszfal szorú 2004-es évánál, ám mielőtt felidézném néhány, az idei E-MIL-táborhoz kapcsolódó emlékeket, tennék egy kis kitérőt. Az irodalmi tábor egy nagyon összetett fogalom, többek között azért, mert az emberek számtalan dolgot be-letesznek, beleképeznek. Ami minden irodalmi táborban egyen-ly annyiban szók "jelen lenni, az a ping-pong, a foci és a sör (avagy vodka, bor, konzervitaloknak ér-vényvív), táboronként változó mennyiségben, pedig irodalommal kapcsolatos rendezvényeket is be-lemixelnek a tábori koktélokba.

Tavaly voltak előadások, költőprézium-sze-mináriumok (úgy-ahogy), akén pedig én irodalmi szent szót/szószópa, az irodalmi lapok ke-rittek előlérbe, no meg a többi, avagy kevésbé írók szemlélték a szerkesztők.

is megállantottam, aki ésszerűen nem tud, de egészen hátrán sóvárog, miközben a hullámok mit a nyakáig érnek.

Dehátan a naplapek (Népisajd, Romániai Magyar Szó, Krónika) irodalmi mellékleti ke-rittek területekre, aztán a Heilikon másra, bemu-

Pillanatkép a Kék Lagúna teraszán

A non-északoztatás, ényoztatás, lelkienelje-

új! * új! * új!

CR

Correspondent
Magyar
Szó szerkesztője

Irodalmi Jelen Könyvek
Concord Media S.A.

Str. M. Eminescu nr. 55-57
Arad, 310085
jud. ARAD

Októbertől 20 oldalas
az Irodalmi Jelen.
Ettől kezdve történelmi
dátumokhoz köthető
tematikus oldalakat is
közlünk.

2004 novemberében meghirdettük a 40 ezer dolláros regénypályázatot – 20 000, 10 000, 5000 és 3 x 1666 dolláros díjakkal. A határidő 2005. nov. 30.

A nagy érdeklődésre való tekintettel ez kitolódik: az eredményhirdetésre végül 2006 októberében kerül sor.

IRODALMI JELEN

Az IRODALMI JELEN REGÉNYPÁLYÁZATA

Az Irodalmi Jelen irodalmi havilap pályázatot hirdet megírására. A pályázatra, témától függetlenül, magyar nyelven írt regény benyújtható, amely még meg nyomtatásban és közlési jogával más nem rendelkezik. A beküldött pályamű legfeljebb 600 ezer karakter (leütés) lehet.

I. díj: 20 000 USA dollár
II. díj: 10 000 USA dollár
III. díj: 5 000 USA dollár

A pályázat kiírójának nincs lehetősége, a kinyithatatlan CD a pályamunka kizárását vonja maga után.

Az elismerésben nem részesült pályamunkák kéziratát nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Az Irodalmi Jelen kiadója

Faludy György márciusban látogatott Aradra,
ahol nagyszámú közönség előtt tartott
sikeres irodalmi estet.

Ekkor kezdődött együttműködése az Irodalmi Jelennel,
amelynek haláláig főmunkatársa volt.

A képen balról jobbra
Böszörményi Zoltán, Anavi Ádám, Faludy György,
Márkus Barbarossa János, Balázs Imre József látható.

Szintén márciusban háromrészes Irodalmi Jelen-turné indult.

Munkatársaink – Bösztörményi Zoltán, Elek Tibor, Karácsonyi Zsolt, Kukorelly Endre, Nagyálmás Ildikó, Orbán János Dénes és Szócs Géza – Kecskeméten, Tiszakécsken, Miskolcon, Tiszaújvároson, Sáropatakon, Orosházán, Békéscsabán, Gyulán, Szolnokon, Kisújszálláson, Debrecenben, Berettyóújfalun, Nyíregyházán, Mátészalkán és Budapesten találkoztak az olvasókkal.

8 2005. május

Irodalmi Jelen

A turné első állomása 9-11. május között: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 9., szerda – Kecskemét, Tiszakécske

Első állomásra érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 10., csütörtök – Miskolc

Reggel Miskolcra érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 11., péntek – Tiszaújváros, Sáropatak

Reggel Tiszaújvárosra érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 12., szombat – Gyula

Reggel Gyulára érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 13., vasárnap – Szolnok

Reggel Szolnokra érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 14., hétfő – Kisújszállás

Reggel Kisújszállásra érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 15., kedd – Debrecen

Reggel Debrecenre érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 16., szerda – Berettyóújfalu

Reggel Berettyóújfalura érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 17., csütörtök – Nyíregyháza

Reggel Nyíregyházára érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 18., péntek – Mátészalka

Reggel Mátészalkára érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 19., szombat – Budapest

Reggel Budapestre érkeztek a turnévezetők. A turnévezetők: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

9 2005. május

Irodalmi Jelen

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 16., szerda – Békéscsaba

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 17., csütörtök – Gyula

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 18., péntek – Szolnok

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 19., szombat – Kisújszállás

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 20., vasárnap – Debrecen

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 21., hétfő – Berettyóújfalu

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 22., kedd – Nyíregyháza

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 23., szerda – Mátészalka

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

Március 24., csütörtök – Budapest

A turné második állomása 12-14. május között: Gyula, Szolnok, Kisújszállás. A turné vezetője: Békéscsaba, Tiszakécske, Tiszaújváros.

A lap 2006-ban két új rovattal bővült: a *Beszéd a palackból*
Szőcs Géza, A bőség zavara pedig Onagy Zoltán
gondozásában jelent meg.

Állandóvá vált az előző években megkezdett gyakorlat is:
jeles szerzőink, nagyjaink kerek évfordulóiról éppúgy
megemlékeztünk, mint rangos alkotóink elhunytáról.

IRODALMI JELEN

2006. január **15**

BESZÉD A PALACKBÓL

SZŐCS GÉZA rovata

Csikorgó hangom iszonyú tenéked

Ha valaki az Új Idők és az Érdekes Ujság 1924. évi számaiban lapozgatva Filáczy Árpád költeményeire bukkanna, és azt kérdezné, ez meg vajon ki a csoda lehetett, megvan rá a válasz: Kosztolányi Árpád gimnáziumi matematika-tanár és igazgató Szabadkán. Igaz, Szabadka ekkorra már Subotica és a tanár urat is nyugalmazták, de magántanítványai azért vannak, ami olykor hasznos kapcsolatokat is jelenthet: a szomszédságunkban lakó Györgyevic

és kérdés mellett („Pucika napról napra kedvesebb.” vagy: igaz-e, hogy Karinthy nővérét elütötte az autó, „tudasd, kérlek, Karinthyval részvétellel teljes érdeklődésemet”, meg „fölsze-reltettétek-e a gáztűzhelyet és jól beválik-e”). Az szinte magától értetődik, hogy Ady-ból („ki-nek életében csak az árnyoldalait láttam meg s ki neked riválisod volt”) egy árva szót sem ért meg az öregúr, ám az már talán kissé erős, hogy „Krúdy Gyulától több dolgot olvastam, de egyike-t sem tudtam élvezni”. És az sem minden

és elviszi majd az arcod, a hangod s őrzí.

...Isten kezében se reszketett úgy sáranyagod, mint most az ő kezében, ki megteremtí igazán, fényből, szeretetből

Vágyis a Vigyázz arra a meglátásra épül, hogy minden ismerősiink ártatereim, illetve

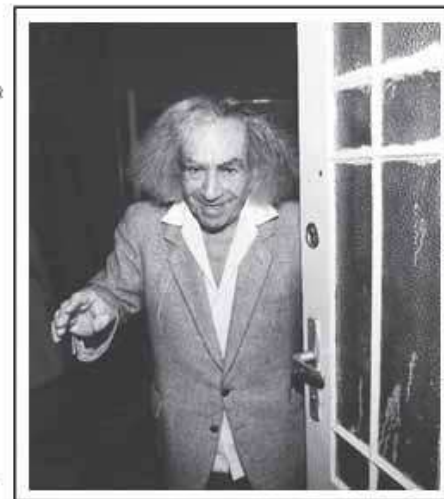
BARABÁS ZOLTÁN

Apokrif feljegyzés
J. A. magyar költő emlékére

Díszhelyen állott a Nap. Aztán le-bukott néhány évtizedre.

Mozdony-esztendők

Farkas Wellmann Endre – 1975-ben született Marosvásárhelyen (1940). Legutóbbi kötet: *Az Ámos-évszáz, vagy a Bányász évszázad* (2004).

[illegible]

Az IRODALMI JELEN
negyvenezer dolláros
regénypályázatának díjazottjai

A 2004 novemberében megírt eddigi pályázatra 283 pályamunkát küldtek be, a legtöbbet Magyarországról (208) és Romániából (51). Érkeztek művek Szlovakiából, Ukrajnából, Szerbiából, Németországból, Írországból, az Amerikai Egyesült Államokból, Franciaországból, Svájcól, Svédországból, Ausztriából, összesen tehát 12 országból.

A díjazottak:

I. díj: *Sigmond István*
II. díj: *Nagy Koppány Zoltán*
III. díj: *Balogh Róbert*

Kulöndajak:

Bencze Erika
Czegő Zoltán
Halász Margit
Irsik Vilmos
Kabdebó Tamás
Siklós Horváth Klára
Tar Károly (Irodalmi Jelen – OTP különdíj)

**A zsűri által
megjelenésre
javasolt regények**

1. Jellic: Barnabás (120) – Polgar Antónia – Magdolna
2. Szász: (130) – Baranyai Ferenc – Földesné papáné előadó
3. Hollo (130) – Bencze Zoltán – Halász György
4. Sophie (140) – Lengyelléda Dénes – Sophie
5. Ocsán (163) – Kisses Elemér – Soltó
6. Jádson (184) – Pápai Kisses Emese – Halász előadó a fuggatón
7. Mance és Zsib (127) – Molnár Károly – A. nemegő Gábor előadó
8. Halapartan (180) – Bogdár Antal – Nagy k. né előadó
9. Hítoriás (218) – Szabó Sándor – Gyarmati előadó
10. A. p. (272) – Nagy Dávid – Erika – Magyar előadó

Regénypályázat – adatokban

283 regény érkezik az Irodalmi Jelen megismerő díjra szorgalmazására. Mind a varázslat, felfelfutás, az erőkoldos, es. teljesítmény. A beküldött kétféle csupán 18 nem illeszkedik be a műfajba helyet várni, elbeszélés, no válogatásba hármaszoros írt volt. Ezt első sorban a társaságban szöveg, tudománytörténet.

265 pályamu – különböző színeket beillesztett a regény kategóriájába. E irás találmányt elkövetően eszméket, kézzelírban szinte követel nekül az írászséges, nem is gondolatot találmány

MIRŐL IRJÁK A PÁLYÁZÓK?
Írja egy kis státuszokról.

A leggyakoribb téma a szerelem teljesült, a végzett, az elrejtett és szerződés jelentő vagy a csúszdát és szenvedés örök. 49 regény főhőse a szerelem pályáinak több sávjában is feltehető a: kaland, a végtelen vándorlás, a káoszok, a hűbéli csúszdák és zsebkönyv.

[illegible][illegible]

Ita a szerző nem tudja eldönteni, mit kell feltételezni megismerés mi az, amiért így írok

meglátta. Viszonylag könnyen engedik szobát a fantáziát, a realitást, az emberek

Filozófia, esszé, traktátus. 6 szerző próbálkoztak ezzel az írásműfajjal. Valamint az író

16 2006. október

Negyvenezer dolláros regénypályázat

I. dĩj

SIGMOND ISTVÁN

1936-ban született Turán, 1959-ben végezte a BBTE jogi karán, író, 1990-től a kolozsvári Helikon szerkesztője, felelős titkár a, 1997-ben Soros-Eötvös ösztöndíjat a Magyar Kultúra Arany Erdemrendjét kapta, 2005-től a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Legutóbbi kötetét *Es markáta rhógnak az égnek címével* 2003-ban jelent meg.

Varjúszerenád

(részlet)

[illegible]

Vagy csak diszociálnak ellentét. Siettet meggyőzni, kérkedni: hazatalanig yelozet. Itt mimal hazudni sem lehet. Egyetlen vigasztalozas: a diszociacio szelvedes, a szelvedes szelvedes.

világítás kaphat megsemmisítő ereket magában, hogy az a pok, amelyik meghalt egy fehér virágszirmon. Nyílik az ajtó. Eleinte beszúrtam a szemem. Hirtelen akartam, hogy álmomod. Bármit kívánsz tőlem. Álmot. Álmot. Álmot. Álmot.

Szintén októberben
sor került
az Irodalmi Jelen
40 ezer dolláros
regénypályázata
eredményhirdetésére,
és elkezdtünk
részleteket közölni
a díjazott regényekből.

Tizenkét országból 283
mű érkezett be.

A díjazott regényeket ki is adtuk.

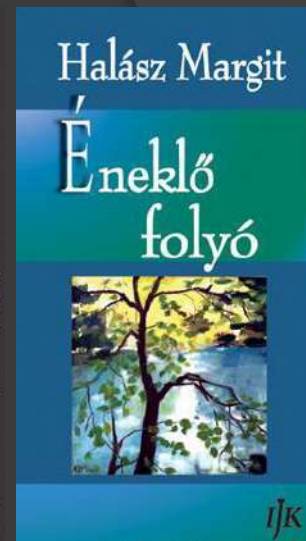
Az első három díjazott
regényt
az Alexandra Könyvkiadóval
közös jelentettük meg,
ezek:

Sigmond István
Varjúszerenád;
Nagy Koppány Zsolt *Jozefát
úr, avagy a regénykedés*;
Balogh Robert *Elveszett*.

Az Irodalmi Jelen Könyvek-sorozatban jelentek meg az alábbi díjazott kötetek:
 Bence Erika *Családszótár*; Czegő Zoltán *Időrianás*; Halász Margit *Éneklő folyó*;
 Ircsik Vilmos *Kelj fel és járj*;
 Kabdebó Tamás *Blackwell és a magyarok*;
 Siklósi Horváth Klára *Jezefát (az idő arcai)*; Tar Károly *Szerenád dobra, cintányérra és más ütőhangszerekre*.

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

Küldetés az Irodalmi Jelen regény pályázatán

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

díjazás az Irodalmi Jelen regény pályázatán

Novemberben sor került a 40 ezer dolláros regénypályázat díjátadására. A díjak értéke végül 48 000 dollárt tett ki.

A díjátadóról készült képen balról jobbra:
Kukorelly Endre, Lászlóffy Aladár, Balogh Robert,
Böszörményi Zoltán, Orbán János Dénes,
Nagy Koppány Zsolt és Sigmond István látható.

Októberben a budapesti Fészek Művészklubban megünnepeltük az Irodalmi Jelen 5. születésnapját.

Halk szavú ünnep: ötéves az Irodalmi Jelen

Visszatekinteni a mából annyit jelent, mint emlékezni. Am nehéz valamit úgy felidézni, hogy abba egy kis legenda ne keveredjek.

Most, novemberben öt éve annak, hogy az Erdély öt megyéjében szóróanyagban élő magyarok asztalára letettük az Irodalmi Jelen első számát. Az ötletgazda én voltam. A lapot a Nyugati Jelen irodalmi mellékleteként hívtuk napvilágra. Úgy vélekedtem, hogy a két világháború között Aradon szerkesztett Periszkóp, Génusz és Új Génusz sikerét, de nem rövid életét megismétlendő szükség van egy olyan fórumra, ahol azok is közölhetnek, akik nem laknak irodalmi fellegvárak közelében. Kétszer hat hónapig Hudy Árpád utazott Münchenből Aradra a lapot megszerkeszteni és összeállítani. Ő volt ugyanis az Irodalmi Jelen első főszerkesztője. Kezdetben kéziratot Aradon, Kolozsváron, Temesváron élő szerzőktől kaptunk. Nehéz első év volt, hiszen egy teljesen ismeretlen lapnak sosem adnak szívesen kéziratot a hivatások. Gyánuérrel éltek, miközben azt kérdezték, mit akarunk, mi a célunk ezzel a lappal. Ha azt válaszoltuk, semmi különös, csak vissza akarjuk juttatni az irodalmat oda, ahonnan eredt: a magyar falvakba és kisvárosokba, ne csak a nagyvárosok privilégiuma legyen az, többen csak legyintettek. Száznál is több irodalmi lap jelenik meg, teljesen fölösleges egy százegyediket kiadni – érveltek egyesek. Közben nőtt a kéziratok, ehhez mérten az oldalak száma is. Egyre többen figyeltek fel arra, hogy nicsak, itt van egy új kiadvány, szép a szemnek, s a tartalma is izgalmas.

A második évszámától kezdve magam vettem át a lap szerkesztését. Az év végére már nem a Nyugati Jelen irodalmi mellékleteként jelentünk meg, önálló, teljes életet élő lap lettünk. Büszkén vittem az első példányokat Budapestre, s mutogattam irodalmi berkekben is, mint arénában győzelemtánc harcos. Kányádi Sándor hosszan nézett rám, biztató mosoly jelent meg szája sarkában. Figyelmesen átlapozta, s halkán, de reményteljesen jegyezte meg: „fiam, ebből még lehet valami”.

Megjelenésünk harmadik évében Budapesten, az Oktogon egyik hírlapjából – kicsit izgatottan, csak úgy próbaképpen – kértem egy Irodalmi Jelen. Meghökkenve, kissé gúnyosan szegezte mellémek a kérdést: „az meg mi?” A világ legna-

gyobb példányszámban megjelenő magyar irodalmi havilapja válaszoltam, az a szöveg állt több mint egy évig a

megjelenésünk harmadik évében Budapesten, az Oktogon egyik hírlapjából – kicsit izgatottan, csak úgy próbaképpen – kértem egy Irodalmi Jelen. Meghökkenve, kissé gúnyosan szegezte mellémek a kérdést: „az meg mi?” A világ legna-

Addig is: Irodalmi Jelen, boldog ötödik születésnapot!

BÖSZÖRMÉNYI ZOLTÁN

Részletek Böszörményi Zoltán az Irodalmi Jelen 5. születésnapján elmondott beszédéből:

„Az elmúlt öt évben több mint négyszáz szerző alkotását közölte az Irodalmi Jelen. Nemcsak a történelmi Magyarország területén, hanem a nagyvilágban szétszórtan élő magyar írók alkotásait is.

Mindeddig megpróbáltuk megőrizni a lap politikamentességét – remélem, továbbra is sikerül. Mindig csak annyi politika volt benne, amennyi az irodalomban lenni szokott. Nem hajlott a lap sem jobbra, sem balra. Egyik politikai szekértáborhoz sem igazodott.

Ezért is fért és fér el békésen lapjain minden alkotó.”

„Majdnem tizenkétezer előfizetőnk van. Példányszámunk meghaladta a huszonkétezret. Tehát olvasnak. Egyre többen. Nem tudom, sok ez vagy kevés, sikert vagy sikertelenséget jelent.

Döntse el maga az olvasó.”

Az Irodalmi Jelen 2006-ban 8100 méter magasra is feljutott:
a néhai Török Zsolt aradi hegymászó magával vitte a Himalájára.
A 8201 méter magas Cho Oyu-csúcs meghódítása
azonban ezúttal nem sikerült neki.

32

2006. december

Az Irodalmi Jelen 8100 méteren

Török Zsolt megmászta a Himaláját, és ha az előzőleg kitűzött célt nem is érte el, mégis ő az első aradi, aki feljutott 8000 méter magasságba. A '73-as születésű hegymászó a világ hatodik legmagasabb csúcsaként számon tartott Cho-Oyu (8201) csúcsra akart feljutni, de tüdeje 8150 méterről visszafordította. Ez a különbség a laikusok számára kevésnek tűnhet, de a mintegy 4 órás hátralévő út Zsoltnak az életébe került volna.

(Bővebben:
www.irodalmijelen.hu)

Februártól Budapesten is rendszeres szerkesztőségi órákat tartottunk: 2007-ben minden kedden 18 és 20 óra között vártuk az érdeklődőket a Centrál Kávéházban.

IRODALMI JELEN

VII. évfolyam, 64. szám - 2007. február

4 lejt 498 Ft; 2 •

Örökös munkatársunk: **FALUDY GYÖRGY**

www.irodalmijelen.hu

KÁVÉHÁZUNK A CENTRÁL

Február 6-tól minden kedden 18.00–20.00 között szerkesztőségi órákat tartunk a Centrál Kávéházban, (1053 Bp. Károlyi M. u. 9.)
Februárban főmunkatársunk, Kukorelly Endre képviseli lapunkat.

MAKKAI ÁDÁM

Határ Győző emlékére

(1914–2006)

Ez itt az ősgalakika tenyészet:
lakkjak Biosz, Nekrosz és Thanatosz,
s az újjászületés, mely hazához,
bárhogy tagadod régen az egészet.

Élet-haal a termékeny enyészet
(nyakad körött a daglott albatrosz,
akárja, hogy retteg) vagy darvadozz,
s kerüljön el a Nap-Szellem Eszmélet...)

Szelművedben hullákok, drezervek
– tatáló féntr, s benne sok igazság –,
de pesszimizmusod már árnyék ennek
fönkájába, s lám kiűz a Mégesség.

Ha visszahallasz, ime egy fűles:
nincs ojszerencsénk, hogy az „ég üres”.

Nincs ojszerencsénk, hogy az „ég üres”.
Isen mellett sok drágá működött,
árasztva mérget, félelmet, kódot,
parázna papát, aki öl s ruhás.

Egtek a maglyak, Okos Ahrimán,
s a fantázia-hajcsár Lucifer
sok ezredével ölten úgy visz el,
mint kaszás csoport a vörös paripán.

Anyag-hitet kapoz „haladás” helyett:
a „tudomány” szam-kalodába zár.

S míg dorbézol e gög-füfött bazar,
nyolcvan fölött csak zord ál köhetyet
kínál az élet, mint kogyet s kivétel,
csak anyaföld tudja lelked kivélett.

* Celas Samuel Taylor Coleridge Rime of the Ancient Mariner című költeménye, melyben az egy fregateszka kőbőg szarniszakbanak lakosait albatrosz, s ennek testét nyakakörül köti vesébe, mint a barbarat orok jelképet. Az „albatrosz a nyakam körü” [an albatross around my neck] közmondása lett az angli nyelvben.

Magyarországi és romániai graffikusok – A vonal és az el expresszivitása – 31. oldal

Vasile Socoluc: Vladal

Az előadásra igen sok érdeklődő nem szabványos, hanem érthetően, komplex látványelemekkel és bizarrabb rendezői fogásokkal megjelentek. A hátszál és a kentszál történő búcsúzáskor az addig realisztikusnak mozgott díszlettel szembeállították a képet, a felhő, a felfelé, a "kisközség" a színpadon. Megemlítettem a régi életformát, az elkészítést a helyen, amely az ismeretlen átváltoztatást is jelképezi. Észlelték az országban belüli szabadság és művészi törekvésük közötti

Nyáron sikeresen bemutatkoztunk Kapolcson a Művészetek Völgye fesztiválon, melyen a későbbi éveken többször is részt vettünk.

Irodalmi Jelen A kapolcsi

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

Irodalmi Jelen Irodalmi Jelen

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

Irodalmi Jelen Irodalmi Jelen

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

Irodalmi Jelen Irodalmi Jelen

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

A kapolcsi fesztivál utolsó napján a kapolcsi irodalmi életéről beszélgettünk a fesztivál szervezőivel. A fesztivál célja a kapolcsi irodalmi életének bemutatása és a kapolcsi irodalmi életének támogatása. A fesztivál szervezői a kapolcsi irodalmi életének támogatására vállalkoztak, és a kapolcsi irodalmi életének bemutatására vállalkoztak.

2

0

0

7

Egy jóindulattal közepesen mondható magyarországi évad után a kritikus viszonylag nagy várakozásokkal indul Kisvárdára. De még egy remek szezon után is – az a közkezen forgó állítás ugyan túlzás, hogy a határon túli színházak rendre izgalmasabb produkciókkal állnának elő, mint az anyországiak, de az biztos, hogy Erdélyben például nagyobb rendezésszerűséggel bukkannak fel külföldi rendezők, mint nálunk. A más kultúrából származó rendező más színházi nyelvet beszél, találkozás az övétől eltérő háttérrel rendelkező színészekkel, tervezőkkel és közönséggel akár megvilágosító erejű is lehet (az idei program külföldi rendezői között ott találjuk például Alexandre Colpacci-ot és Elie Malkát). A 2007. évi fesztivál ékesen bizonyította azt is, hogy nincs szükség feltétlenül idegen ajkú rendezőre ahhoz, hogy lényeges mondanivaló szülessen a színpadon: a versenyprogram több előadását magyarországi vendégrendezők jegyzik (így Lukács Andor, Telihay Péter, vagy a sikeres újvidéki kezdés után Budapestre kiruccanó, jelenleg szabadúszó Nagypál Gábor). A külföldi magyar színházak életében a homo novusok, vagy a korábbi sikereik helyére rendszeresen visszatérő színházcsinálók

Egy híján húsz

Határon Túli Magyar Színházak
XIX. Fesztiválja, Kisvárdá

persze önmagukban nem jelentenek biztosítottakat a sikerre, de azt kijelenthetjük, hogy a színházi előadás minden résztvevője – természetesen a néző is – a végeredmény milyenségétől függetlenül csak profitálhat ebből a találkozásból. Ugyanakkor közvetve-közvetlenül a kisvárdai fesztivál létét is visszaigazolja a hazai rendezők alkalmi kiruccanásai: a szakma látókörébe egyre inkább bekerült mustra vállalt célja, hogy lehetővé tegyen egymás számára ismeretlen színházcsinálók találkozásaira (néhány éve például a zsűritag Fodor Tamás itt fedezte fel magának a szabadkai társulatot, így született *A pojácska* című előadás).

Abban, hogy az idei fesztiválon egyszerű nézőként vagy zsűritagként résztvevő magyarországi alkotók közül kapott-e bárki is kedvet ahhoz, hogy a határon túli közönségnek is bemutatkozzon, sokkal kevésbé vagyok biztos. A tiznapos fesztiválon az utóbbi évek

kuszi térbe helyezte a játszókat. Szalagfüggöny falak határolják a színpadot, melyek egyszerre átjárhatóak és átláthatatlanok, mögöttük játékosan és látványosan bújhatnak el az egymás titkait firkászó szereplők. A kegyetlenségbe hajló játékoság amúgy is áthatja a cirkuszi légkört: Fülöp herceg ostarral kezében egzotizálja állati sorban tartott kiválasztottját, Yvonne-t, de az udvar többi tagjának groteszk mozdulatsorai, egyszerre szertartásos és neveléses megnyilvánulásai is ebbe az irányba mutatnak (koreográfus: András Lóránt). Az udvar minden tagja látványos kislóségek mögé bújva teszi, hogy egyéniség (Dobro Kóthay Judit pazar jelmezeket tervezett), kivéve az egyetlen, szürke külseje ellenére mégis kiragyogó Yvonne-t. Nagy Dorottya kopaszra nyírva, az egész előadás alatt teljesen némán, pusztán gesztusokból, könyvtető tekintetéből és mesteri arcjátszákból építi fel a színelőadómra méltó címszereplő alakját. (A produkció megosztva kapta a legjobb előadás díját. Nagy Dorottya pedig a gyengyói kollégium után Kisvárdán is átvette a legjobb női főszereplő díját.)

Írek régen és ma

Kétszáz év választja el egymástól a két ír drámaszerzőt, John Millington Synge-et és Martin McDonagh-ot. Az időbeli távolság ellenére rokon vonások mégis felfedezhetők köztük. A vidéki ír mindennapok, a könyörtelen, humorral mégis bőségesen fűszerezett világkép az egyik közös pont. Synge egydrámas szerzőként van jelen színpadainkon. McDonagh ezzel szemben felkapott, divatos író, akinek egyéni nyelvé, de az esetek többségében rokon hangvételű és fogantatású drámái rendre feltűnnek a hazai színházak repertoárján. Idén éppen százéves Synge-től *A nyugati világ bajnoka*, melyet a sepsiszentgyörgyi társulat Bocskárdi László művés rendezésében mutatott be (elnyerve egyébként a fesztivál fődíját). Rozsdás falak és ingatag talaj szabja meg a színen a jól látható, nehézkesen áthágható határokat (Dobro Kóthay Judit munkája). Az alkoholizmus itt nem betegség, inkább csak segítség ahhoz, hogy elviselhetőbbek legyenek a hétköznapok: az illegális pálinkafőzde a falu életének központi helyszíne. Ide toppan be a vékonydugányú, krisztusi pózban előszeretettel tetszelgő Christy Mahon (Pálffy Tibor bravúros megformálásában). Aszavak embere ő: a még oly bízzalman falusiakat is megveri, a női nem kizsármú, különösképpen

Színház a színházról

A fesztivál hatodik napján, a sok harmatos előadás után már enyhe apátia lett úrrá a legelszántabb nézőkben is, amikor végre (szerencsére nem utoljára) megtörtént a csoda. Telihay Péter a Csirketűj után újra a Szabadkai Népszínház társulatával dolgozott. Bulgakov Molière-jének létezik olyan túlságosan is kézenfekvő olvasata, amely hatalom és művészet viszonyát helyezi az előtérbe. Ebből aztán napjaink színházi ügyeinek sanyarúsága, meg persze Molière saját korának kétarcúsága és a Szálin meggurcolta Bulgakov sorsa is beletérő az újabb színpadi feldolgozásokban. Telihay lendületes rendezésének érdeme, hogy az első felvonásban szinte kizárólag a magánélet körül fókuszba az evidens politikai-hatalmi manőverek túlrészletezése helyett. A rendező magabiztos kézzel mos össze korokat, stílusokat és ideológiákat – az eredmény több mint meggyőző. Nem hat zavarón, hogy La Grange színész, az események darabbeli krónikása laptopján jegyzi fel az eseményeket, ahogy az sem, amikor Moirón hősszerűen az Are You Lonesome Tonight-ot dallja imádonjának. Emlékeztet a kép, de önmagán túlmutat, amikor a színpadra tiltottat valódi nézők a kártén, íres nézőtérén trólió franciákról, a néma csendben tapsol. „L.”-t figyelik. A színpadon szereplő L. megjelölést az magyarázza, hogy XIV. Lajos Telihay-nál nő jászsa: a csöppnyi természetben kiróbbanó színészi energiákat összpontosító G. Erdélyi Hermína. Magánélet és hatalom, feltékonyság és szexuális izgalmas kontextusba kerül ezzel az apró, de lényeges változtatással. A darabbeli hatalom másik képviselőjét, Charont, Páris éseket szintén nő jászsa: Kama Margit a szívtelen érekeiben, Charon szerepében az egész fesztivál legemlékeztetesebb alakítását hozza. Kétnemű, vagy inkább nemtelen, testes, visszatérő lény. A címszerepben Kovács Frigyes: nagyhangú, magabiztos életvezető, aki mégis képes térdre hullani az előtt, akitől elismerést remélhet, hibáitán pojkáca. Remek epizódok jutnak Vici Natáliának, Pálffy Ervinnek és Bérés Mártának vagy Csernik Árpádnak.

Gyorsleltár

A színház szépsége és végzete helyhez és időhöz kötöttsége. Az itt és most elmúlásával a még oly nagyszerű előadások is kőbe vesznek. Ami megmarad, az egy gesztus, egy jellegzetes hangszó, egy tekintet vagy egy színpadkép. Szigorúan sze mélyes gyorsleltár az idei fesztivál emlékeztetése pillanatából. Nagy Dorottya, ahogy az Yvonne cirkuszzenéjének közepén ruhátlanul, embriópózbba összehajló, a védtelenség és kiszolgáltatottság létező szobraként fekszik. Bogdán Zsolt fergeteges zongoraszólója a kolozsvári Jakóbi és Lajdental-előadás második felvonásának elején. Csujá Imre arca a komáromi Macskababban, amikor rádöbben, hogy stoppolás közben hozzávarrta zokniját a saját ingéhez. Csik György két nagyszerű díszelete: az újvidéki Hóhérok havának fából ácsolt, labirintuszzerűen kigyózó lépcsősorokból készült monstré színpadi tere, valamint az újvidéki akadémisták Negyedik nővéreinek szimultán játéktérre. Vici Natália három arca: az busár kiabrándult, zsíros hajú, két számmal kisebb zakóban szorongó MAV-jegykezelője; a csillogó dánából ágrólszakadt koldussá süllyedő Madeleine Béjart a Molière-ben és a Negyedik nővér Babuskájaként fordított irányban bejárt út egyes stációi, melyek során idült alkoholista vénasszonyból fia halálának árán könyörtelen és sikeres üzletasszonnyá válik. A beregszászi Unalmas őszi esteben Kacsar András néma arcjátszá, mellyel ura tudára adja, hogy miért nem indulhatok Pétervárára éneket énekelni. Kama Margit és Vici Natália megrozott kettőse a szabadkai Molière-ben. Pálffy Tibor láthatatlan koktéllokat profin előállító és szervírozó művere. A nyugati világ bajnokai. És végül a hóhérek esküvői ruhába bújtatott Bérés Márta könyektől elmosódott sminkje, egy fiatal élet minden szenvedését tükröző riadt tekintete, amikor a Negyedik nővérből szembeállt völgyéne hallatával.

JÁSZVAY TAMÁS

Novemberben 7 év után megszűnik az Irodalmi Jelen nyomtatott változata, illetve megmarad a Nyugati Jelen napilap mellékleteként, és online térbe költözik.

Lapozsmunkát Kertész Dániel
festményeivel illusztráltuk.
A művész bemutatása a 8. oldalon

Hét év

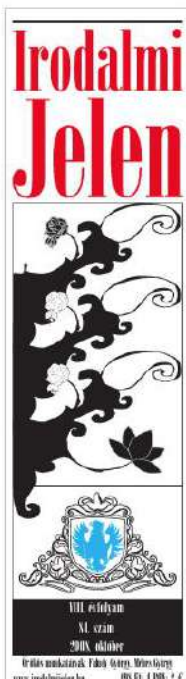
Kétféleképpen lehet elérni az átlagot: ha az ember nem ismerte a feladatot, akkor a feladatot meg kell tanulni, és ha az ember ismerte a feladatot, akkor a feladatot meg kell tanulni.

[illegible]

1997-1998

A Kalligram Könyv- és Lapkiadó és nyomda Vállalat kiadja, szerkesztésért és felelősségéért: Nagy László, igazgató. Munkáját vezető: Horváth István, szerkesztő. Munkáját vezető: Horváth István, szerkesztő. Munkáját vezető: Horváth István, szerkesztő. Munkáját vezető: Horváth István, szerkesztő.

– Милое сочетание и звучит, с таким тождеством
буквенным верно?

[illegible]

Közép-európai
irodalom klasszikustól
a kortársig

*Mezőros Sándorral
Részvénytársi Zoltán beszélget*

[illegible]Torma Péter
Tévút

Egy valhánál a szél se tövösebb,
langja közt időnként rózsá robban.
Emlékre beröplik. Aztán még tovább.
Sálot szomszédjól, szomszéd szomszédban.

A régen egyszer érthető világ
szavad befel aligszin kiált-be.
Túl mészre sűrűs kökök, rőt lilék.
Oraia - vorítasz. Kell mind. Hiba.

szingy, csak részben – a Készenlétiintézet, Árvai Lajos által indított és a mai napig létező szociális és Kereszty Miklós, Kereszty Zoltán, Csikvári Endre, Némő Gabos... Diákmunkások, nem mindenki volt és ott ahol a szociális intézet volt.

- *Wolfgang Iser: „Lektüre als Akt“*
- *Sylvia Legrand: „Lektüre als Akt“*

– *Egyre inkább a köznevelés feladataihoz kapcsolódik a kultúra és az etnikum fogalma. A köznevelésben a kultúra és az etnikum fogalma a következőképpen jelenik meg:*

– *Egyre inkább a köznevelés feladataihoz kapcsolódik a kultúra és az etnikum fogalma. A köznevelésben a kultúra és az etnikum fogalma a következőképpen jelenik meg:*

– *Egyre inkább a köznevelés feladataihoz kapcsolódik a kultúra és az etnikum fogalma. A köznevelésben a kultúra és az etnikum fogalma a következőképpen jelenik meg:*

Kerek hét évvel ezelőtt jelent meg az Irodalmi Jelen első száma. Istenem, mennyi munkával, várakozással, illúzióval, reménnyel terhes év. Sok mindent megvalósítottunk terveinkből, elképzeléseinkből, mégsem eleget. Hét év kevésnek bizonyult ahhoz, hogy egy érdekközösségek által irányított irodalomban, melyre néhol a politikum is rányomja a bélyegét, kimagasló eredményt érjünk el. De talán, nem is ez volt a kitűzött célunk, hiszen egy mindenkori irodalmi lap csak azt tükrözheti, amit a sajtóságos nemzeti irodalom magából kitermel, megteremt. Ennek a tükre. A hegyek között elkiáltott szó visszhangja. A minduntalan visszatérő megszállottság, az örökké szellemháborgató rögeszme.

Mégis, ennyi év után úgy érzem, az Irodalmi Jelen a magyar nyelven megjelenő irodalmi lapok palettáján nem egy volt a sok közül, hanem az *irodalmi folyóirat*, melyre oda kellett figyelni, melynek munkatársai, ha nem is a kanonizáltak közül kerültek ki, ám mindenképpen figyelemre méltó teljesítményük által, irodalmunk legjobbjaihoz tartoz(tak)nak. Utóbbi megállapításom nyilván vitatható, mint ahogyan minden ezen a világon.

Az Irodalmi Jelen novemberi számától a virtuális térbe költözik. Itt szeretnénk továbbra is megvalósítani mindazt, amelyről a fentiekben írtam. Itt folytatódik a soha véget nem érő küzdelem és megméretkezés az irodalom „harcterein”. Hiszen tagadhatatlanul újabb és újabb csatát kell vívni minden olvasóért. Kollégáim közül többen elhamarkodott döntésnek tartották a virtuális térbe, világhálóra költözést, bár voltak, akik ezzel az elhatározással maradéktalanul egyetértettek.

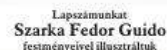
Az Irodalmi Jelen magánvállalkozás, végül is nekem, a lap-
tulajdonosnak kellett meghoznom a végső döntést.

Igy novembertől az Irodalmi Jelen a www.irodalmijelen.hu honlapon olvasható. Ehhez havonta nyolcoldalas lapot is nyomtatunk azoknak, akik kevésbé jártasak, vagy csak ritkán böklésznak a világhálón. Remélem, nem okozunk csalódást. Szívvel köszönöm minden olvasónknak, munkatársunknak, szerzőnknek és Irodalmi Jelen barátainak, hogy hét éven keresztül velünk tartottak, s bizakodom, minden további kihívásban együtt maradunk.

BÖSZÖRMÉNYI ZOLTÁN

<https://www.irodalmijelen.hu>

„Az írás nem laboratóriumban készül, hanem a mágia törvényei szerint”

- Amikor eldöntöted, hogy megint itt, Magyarországon akarsz élni? Volt egy felkutatási periódus, és ha igen, az miért volt?

[illegible]

– És ott volt?
– Ott!
De visszakeresztelkedett később. Azt mondta, hogy meg akarja változtatni az életét, és meg akarja keresni az igazat. Azt mondta, hogy meg akarja keresni az igazat, és meg akarja keresni az igazat.

regényírója jó is megadandó segéti nem lehet újságírója, csak úgy megírni. Sokszor van egy felkészült peremhár. Eppen úgy, mikor a bört is előbb melletti kell, hártya kell, hogy kidolgozza magát, felfedezze, haboz legyen, majd lefoglaljon, meggyűlödjön, a hártya kényszerűen. A regény írója is el kell dolgoznia az embert a végén.

– Saját tapasztalataidon kívül, melyek derültek ki? Az új pálya ren-
deztől eltérő színteret adhat a színháznak, volt-e színházi háttér tapasztalat?

[illegible]

(Folytatás a 6. oldalról)

KERTÉSZ DÁNIEL

És természetesen természetesen rögzülhet ezáltal a jelen olvasóinak éreztendője is – kiváló, mára szintén lefedésbe került példát az andalúzországi korrekciójára az a könyv, amely 1972-ben. Az ez nem egy barozsogó címen jelent meg Arany János kései lírájáról Németh G. Béla által tanúsított tollából. Ez ilyen magától értetődően természetesen nem tökéletes. Inkább, mint helmi időközönként, hanemek egy-egy árkost valamelyik polcra, és az olvasó figyelmébe ajánlom.

A közlemények között magyar és világtudományos művek egyaránt helyet kapnak, bár a hazaiak bizonyos gyakrabban. Időben sem látom értelmét a határok kijelölésének: a Naphimnusz és a Virrasztás bizonyára csupán a tekintetben állnak távol egymástól (Szécs Ferenc és Hajós Tibor a metafizikai térben rokonok) – a művek már itt, az induló oldalon olvashatók, szemlélhetőek.

A közeles (ugrakozás) indokait csak néha, s csupán egy-két mondatban kívánom jelezni. Arra számítok, hogy reflexióival az Olvasó bővíti majd a művek értelmezési terét, vagy éppen vitatja a publikáció fronesztit. Miként várom azt is, hogy új s újabb javaslatok szülessenek, amelyek megújítják a magyar irodalomtörténetet.

Amúgy a szerkesztésben rovatok között bizonyára előfordulnak átélések, még gyakrabban identifikációs problémák (hogya például ma ezt, miért nem valamelyik másik feltételek között az adott műveket). Ezt a dilemmát másként tel nem oldhatom, mint hogy *szókratés* képzetnem, csatlakom a Tiszelt Lángosné. Vigye magával egyik tételt a másikba, a neze-szava össze a szerkesztésébe. Bizom benne, hogy belátható idővel belülről megérthetem a közéleti közéleti világot.

Végeztél a szerződés jogot és díjak akart gondoskodni szeretnék szerezni építési. Tízötven vagyonok vele, hogy egyéni ártalmatlanság viszonyokhoz képestre rendre-másra teremethetnek bizonyított helyzetek. Nekem sem képmutatás, sem ártalmatlanság ártalmatlanság, hogy a szerződés és közéleti jogoktól egyeztetni az érdekeltekkel. Ha valamilyen jogaid igényt tart törvényes jussuk, természetesen nem fogjuk azt vitatni. A nyilvánosság előtt méltatlan, és az olvasó számára érdektelen esetleges ártalmatlanság helyett azt kérem, hogy fordulj hozzájuk közvetlenül e-mail az impresszionizmus, de itt is elhelyezhető a hozzászólás: marcos54@gmail.com

Mindazonáltal bízom benne, hogy az új alldíszítés
öröme és a tágabb közösség érdeke mindenkit nagyfel-
keltésre fog ösztönözni.

Miguel Ángel Estigarribia

1946-ban, Budapesten született, érettségire pályázott.
 Holnaputánam van az eskü.

Ezekkel tudom szükség esetén bizonyítani. Lehet, hogy a dokumentumok háttérképek.

Mire ezek a műveim megírta, nem ismét szívesen többet, mint dokumentumok. *Hamis dokumentumok.* Szegény gyáratt, vagy illócsis hamisítványok

Mire én a mondánynak befolyom, múlt idő lesz. Ami a jelenben érzékelhető, mind múlt idő. A múlt idő, ami a jelenben élethépes marad, a múlt idő hamisítványa.

Minden, ami homoszitán, alkalmas arra, hogy standardis váljék. A használható standard egyfajta éppen elmuló növekedetesség. A standard egyszerűen állandó és változó: ez a disztribúció. Ezen a standardisra vonatkozik.

Éz nem öleletírás. Éz nem személyes vallomás. Éz nem lírai meditatívó. Éz nem ars poetica. Amíg olvas, áldozat- bemutatás. Itt és rajtuk saját magam manifesztáció.

Manókeuoc leani nem paritógium. Mindenki manókeu. Mindenki önmaga divatbemutatója. Mindenki inprospektus. Mindenki reklám. Mindenki kínálat önmaga percről percére történő szavazategyezéséről. A figgetlenségi lehetőség: az önellentmondás.

Ismerem kell az érdekeimet, most azonban emlékezzek vissza a jelenre. Problémám meg átlátni a szimbólumot. Kérem ki a talaj a lábam alól. Ne hagyjak időt magamnak a

Legyek nyilvános. Kétkedjék az őszinteségemben nyilvánosan. Próbálják meg szűzül a számítógépet nyilvánosan. Mondják el azt magukat nyilvánosan. Legyek demokratikus magamban

Minden, ami nyilvános, ha úgy tetszik, kiáltvány. Minden cselekedet, ha úgy tetszik, kiáltvány. Minden letérés, ha úgy tetszik, kiáltvány. Aktualizálni kell lennie.

Jelenlétünk valahogy mindig pozitívumozt jelenlét. Ezt meg kell látni.

A műfaj is csak a következő pillanatra érvényes.
(Itt nincs vége)

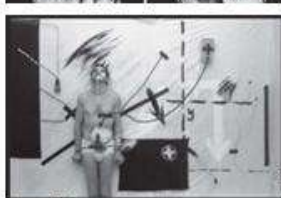
HAJAS TIBOR

Eğitim İstisnası

S a nyekkenés,
mivel érkeztem volna, s a fej körbeforgatása
felmérni ronda birodalmam; itt egy éj,
fortyogva és morogva, mint egy órisz
léleget (mondjuk), s hogy rejtőzzék belé.

Vagy éppé dőltek el:
 próbálom elviselni. Azon a ritka napszín
 reflexió minden szélén és majdnem köcszerlőn,
 s hogy hemzseg és ányáz az éle,
 s hogy szörzettel és matar és kaparász.
 Hát ez nekem. S a langyes érintés
 homály, mintha törté-
 lennek, s vastag porétegen keresztil,
 hogy egyrészt szörny közelbe jusjunk,
 majd egymással, majd viselkedj.

Mert szilóni már
keres akad és azt is mi a francuk.
S nem mondhatom, a múlt ugyancsak
dereng, méztelen én,
ahol valami gyenge pusztogó
az émélt el.
S kicsoda csöppös is ez én, kívül meg belül,
holyta-dolyta, mintha nem is én
ráltam volna ki

HALAS TIBOR

ASSISI SZENT FERENC

Naphimpusz

Mindenható, Bőbeség és jószág Úr,
Tied a dicsőret, dicsőség és imádás,
És minden áldás.
Minden egyesül véged iller, Főszög,
És nem méltó az ember, hogy az eledel kimondja

Aldott legy, Uram, s minden alkotásod,
Legfölköppen urunk bányánk, a Nap,
Aki a nappal adja és aki reánk deríti a te világszédet.
És szép ő és sugárzó, nagy ragyogásod ékes:
A te kéred, Fölcsócsa.

Áldjon, Uram, téged Hód nének is minden csillaga az
égnek; Őket az égen alkotó kézed hűnyesnek, drágaságunk.
Áldjon, Uram, régied Szől bésérű,
Levegő, fűhő, jó és rún idő,
kik által élhet minden te alkotásod.

Áldjon, Uram, tegedet Víz bűgünk,
 oly nagyon bűgös ő, oly drága, tiagra és aligatos.

Aldjon, Uram, Tübbényink;
Vele-grútsa világos éjszakán.
És szép ós erős, hatalmas és vidám.

Áldjon, Uram, téged Földanya nének,
Ki minket hozd és csiu ad,
És mindennek gyönyörű terem, áruket és szüri viri.

Aldjon, Uran, szeptemberben, ki szerelmestől való megfoszt. És aki vár győzedelmet, nyavalyát.
Boldogok, kik tűnnek békeséggel.
Mert szeptemberben mind, Felséges, koronáz.

Áldjon, Uram, testvérünk, a testi halál,
Aki élőlő ember el nem futhat.
Aki hallos bűnben halnak meg, új arának,
És boldogok, aki magukon megadták a te szent akaratodnak.
Micsoda halál nem felel azokra.

Dicsérjétek az Urat és aldjátok,
és mondjátok hűlőt neki,
és nagy ajándékokon szórjátok.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd

Két új rovattal
jelentkeztünk 2010-ben
Mányoki Endre
gondozásában: a *Holt*
költők társasága és a
Verstörténés rovatokkal.

Az Irodalmi Jelen ezen a címen indítja el új, olvasóinkat talán meglepő sorozatát. Nem is titkoljuk el: kifejezetten az a célunk, hogy ezzel a szokatlan versfolyammal meghökkentsük Önöket.

Verstörténés

A vers ma, úgy éreztük, kissé eltávolodott az élet (ütközött, pulzáló mindennapiasítást) hogy a valóság szétértelmezése ne adjon okot szöveztük polémia: ezért ér a kormonfort megfogalmazása, nem a kortárs líra 'értékessége' akarjuk kétségbe vonni, azt vitatni sem áll a szándékunkban, mindössze arra kértünk foglalkozni költőket, hogy vezessenek vaspálokat: a kultúra megült külső-belső impulzusoktól pedig ezeken az oldalakon számoljanak be minden héten. A dülöböző életéről, a líra hagyományáról eltérő módon begyazódó szerzők a közlés folyamatában – ebben egészen biztosak vagyunk – különlegesen igaznak képezték majd közös jelenüket. Sem terjedelmű, sem formai-műfaji korlátot nem állítottunk feljük, sőt, kifejeztünk kíváncsiak vagyunk az alkotásmódok változatosságára. A sorozatot úgy terveztük, természetesen az alább megnevezett költők folyamatos közreműködésével. Az eredmény, minden bizonnyal, számunkra is meglepetés lesz – a Tisztelet Olvasónak pedig remélhetőleg meg-megújuló várakozás és öröm.

Tamás Kincső: A kecske tavaszt eszik

**Örökös munkatársak:
Faludy György, Méhes György**

XL. évfolyam
II. szám
2011. július

ZALÁN TIBOR

FÁRADT KADENCIÁK

Pártalan vagyok párosok között
szívembe kód és mely csönd költözött

2011

[illegible]

Bele van twee soorten: *mandarin*, *formosa* en *formosa*, maar het is nog te vroeg om de ene van de andere te spreken. Het is nog te vroeg om de ene van de andere te spreken. Het is nog te vroeg om de ene van de andere te spreken.

Many individuals present a mixture of traits, and may also provide information from eggs, and drugs like placebo, and may also provide information from their own eggs. Many, some might say, are more likely to be involved in the drug trade, and others are more likely to be involved in the drug trade, and others are more likely to be involved in the drug trade.

- Művészeti/film rendező megnevezés - mandátusok /tagok, Dolgozó szervezet, társulatok, Águs végzettség és a publikációk listája és a pontok

Disk: a) Mit welchem Instrumentarium geht man bei der Untersuchung eines Patienten mit Verdacht auf eine Schilddrüsenerkrankung vor? b) Welche Untersuchungsmethoden sind bei der Diagnose einer Schilddrüsenerkrankung wichtig? c) Welche Untersuchungsmethoden sind bei der Diagnose einer Schilddrüsenerkrankung wichtig? d) Welche Untersuchungsmethoden sind bei der Diagnose einer Schilddrüsenerkrankung wichtig?

[illegible]

BORBÉLY SZILÁRD: HÚSVÉT PINKÁÉK UDVARÁN

© 2013 Apple Inc. 52-1044

Szorgalmasan nézzük a tyúkólat, a szénakazlat, a farakás alját. Oda szokott néhány tyúk tojni. Hogy ne vesszen el tojás, anyám reggel, amikor kiengedi őket, mindegyiket megtojózja. Este keresni kezdjük a tojásokat, ha kevesebb van a fészekben. Ez jó játék, kutatunk a tojások után. A kerítés és a sövény néhány helyen lyukas. Aztán mégis lesz egy fészek, amelyet csak nyáron találunk meg, akkorra már minden tojás megzapult. Tegnap hagyamahéjjal festettük, büröklévéllal. A szomszédasszony még szegényebb nálunk. Hétfőn megdöglött egy szép tojója. Napokig sirva járt az udvaron. Húsvét van és még a tyúkja is elegendő. Isten verje meg, mondja.

Borbély Szilárd

Húsvét Pinkáék udvarán

Ültünk a Pínkák udvarán. Hatványozott lehet, kilencszázhatvannyolc. Tavasz van, sár a nap. Látszik az úttínik ki az aszfaltra meg székelték. A férfiak többségnek, de most halkabban, mint a köcsömök szólkak. Anyám apim is itt van, most nem részeg. Sokat veszekedtek a napokban, apam sokat maradt este a köcsömökben. Büdös és részeg, amikor ejzska megjön. Nincs munkája, nincs pénz. Anyám sírt kenyeret, a húzit a tessz ádd. Anya zársámdommon nem papírútköcsömökben apam csak valami aprót kapott. Anyám sókig várta. A köcsömbe ment. Másnap veszekedtek. Apam református iskolába jart, mert a faluban csak református volt. Anyám egy másik faluban a görögökhoz. Mind a kettő görögök. De apam a szocialisták tudja, anyam a rózsafüvet. Este lefekvés előtt a megváltást egy új törvénytelen imádokom. A földes könyvtárban telen alig várom a véget. Nincs

Folyóiratunk nyomtatása 2011 szeptemberétől újraindul egy teljesen új dizájnnal, A5-ös formátumban.

Művészetek Völgye 2011

Böszörményi Zoltán: Majorana imája

Mányoki Endre: Hármás út

Jónás Tamás versei

Rajzfilmek, jelképek, kultúra egy életen át – Interjú Jankovics Marcellel

Sziveri János: Zalán T. futása – Kiadatlan vers a Sziveri-hagyatékából

Holt költők társasága – A magyar avantgárd apostolai – Palasovszky Ödön

Hudy Árpád: A modernitás remetéje.
Nicolás Gómez Dávila

Irodalmi Jelen

Rajzfilmek, jelképek, kultúra egy életen át

Interjú Jankovics Marcellel

Jankovics Marcell (Kossuth-díjas grafikus, rajzfilmdirektőr, forráskönyvtár, kultúrtörténész, kultúrpolitikus) a Pannónia Filmstúdióban kezdte kapcsolatba a rajzfilmvilággal, 1965-ben lett rendező. Előbb a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanított animációt. 1994-ben lett a Pannóniafilm ügyvezető igazgatója, majd a Magyar Iparművészeti Egyetem rektoránál. 1998 és 2002 között a Nemzeti Kulturális Alap, illetve jelenleg az NKA Bizottságának elnöke.

Rajzfilmeiben feldolgozta a magyar mese- és mondavilág kincseit (Ének a csodaszarvasról, Mondják a magyar történelemből, Fehérlófia, Magyar népmesék), illetve olyan feledhetetlen rajzfilmek alkotója, mint a János vitéz, a Kacsa király, a Lúdas Matyi vagy a Gusztáv-sorozat.

Sisyphus című művét 1974-ben Oscar-díjra jelölték, a Küzdők című alkotásával 1977-ben elnyerte a Cannes-i fesztivál legjobb rövidfilmnek járó Arany Pálma-díját.

1987-ben fogott bele eddigi legnagyobb vállalkozásába, Az ember tiszteletkérdése rajzfilmváltozatába, amely idén készült és bemutatja ősszel várható.

Jelképkutatással és művészettörténettel is foglalkozik, több kötete jelent meg a témában, melyek a szimbólumok hátterével, történetével foglalkoznak (A Nap könyve, Jelkép-kalendárium).

A hetvenes évek alkotó retrospektív kiállításja az idei Kecskeméti Animációs Fesztiválon nyílt meg.

„Nem szerettem a Marcell nevet”

– A kecskeméti kiállításán láthattuk Kossuth Lajos 90 éves kori fotóját, amelyet az Ön nagypapjának, dr. Jankovics Marcellenek dedikált. Mesélne pár szót erről a nagypapjáról, és arról, miként került a család kapcsolatba Kossuth Lajossal?

– Nagypapám anyai részről Meszlényi. Nagyon korán meghalt az édesapja, Meszlényi Jenő nevelte, aki Kossuthnak volt a sógora. (Kossuth Zauzsa hozzáment Meszlényi Rudolffhoz, aki a testvére volt Jenőnek, Kossuth pedig Jenő húgát, Meszlényi Terézt vette feleségül.) Közeli rokonság, atyafiság volt

10. születésnapját az Irodalmi Jelen Budapesten,
a Fészek Művészklubban ünnepelte.

A Radikális Szabadidőszínház előadásában elevenedtek meg
az Irodalmi Jelenben megjelent versek és prózák.

Részlet Böszörményi Zoltán *Tízéves az Irodalmi Jelen* című
ünnepi köszöntőjéből:

„Jelenleg három lábon állunk az irodalmi lapok piacán.
Szeptembertől újra megjelentünk folyóirat alakban, hétszáz
példányban. Megtartottuk az Irodalmi Jelent
a szórványmagyarságban élők számára az Arad, Fehér, Hunyad,
Krassó-Szörény és Temes megyékben megjelenő napilapunk,
a Nyugati Jelen nyolcoldalas irodalmi mellékleteként.
Havonta nyolcezer példányban nyomtatjuk.
Ez kivonatos formája a portálon és a nyomtatásban
megjelent lapnak. Portálunkon pedig
napi három- és négyezer közötti egyéni látogatónak örvendünk.

Az elmúlt tíz év folyamán megőriztük a lap politikai semlegességét.”

VERSPÁRBAJ

© 2012. MÁJUS. 25. - 17:17

Kérdem tőle: miért aggódik, nekem hova kell és miért sietnem, erős akaratom, kitartó türelem más alkalmat nem terem?
(Böszörményi Zoltán)

az elméd gyötröd s faggatod

a jelent mit jelent
a cél hogy megbecsüld mi van
a jelentéktelent
(Jónás Tamás)

A már szokásosnak mondható
erdélyi és magyarországi
lapszámbemutatók
és közönségtalálkozók,
valamint az évente
megrendezett, díjátadóval
egybekötött
Irodalmi Jelen-gálák mellett
2012-ben *Verspárbajra* is
sor került
Böszörményi Zoltán
és Jónás Tamás részvételével.

Predeálon, a Kárpátkanyart átszelő hágó nevét adó,
kies üdülővároskában 2012 szeptemberében egyhetes

Irodalmi Jelen-tábort szervezett

Böszörményi Zoltán főszerkesztő.

Bege Magdolna, Boldog Zoltán, Bora, Debreczeny György,

Faludi Ádám, Farkas Daniella, Hudy Árpád,

Jakatics-Szabó Veronika, Jász Attila, László Sarolta,

Mányoki Endre, Nagy Zopán, Payer Imre,

Rónai Balázs Zoltán, Szőke Imre Mátyás, Zalán Tibor

és Varga Melinda képviselte a Kárpátok karéjában
az irodalom és a képzőművészet három nemzedékét

és még több irányzatát.

Egy este erejéig Murányi Sándor Olivér is
csatlakozott a csapathoz.

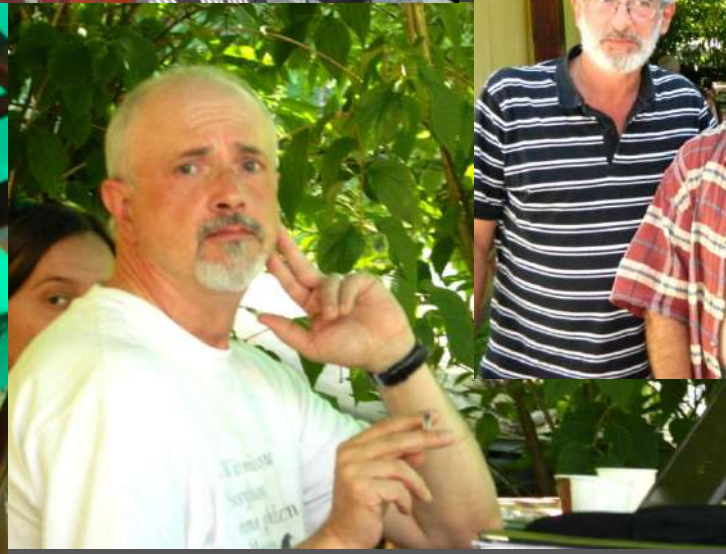
Az ezeréves határt jelző szerény kőhalomnál.

Középiskolások számára
hirdettük meg 2013-ban
a nagy sikernek örvendő
Slam School Poetry
versenyt, amelynek
döntőjére június 8-án
került sor a budapesti
Akvárium Klubban.

A versenyt Boldog Zoltán
és Weiner Sennyei Tibor
szervezte és bonyolította le.

Irodalmi Jelen!

Eminem és Petőfi? Légy egyszerre a kettő!

SLAM SCHOOL POETRY

Az IRODALMI JELEN előadói versenye középiskolásoknak

Bővebb információ
a slamschoolpoetry.blog.hu
oldalon.

Jelentkezési határidő: 2013. április 19.

Jelentkezés és további információk: slamschoolpoetry@gmail.com

A döntő 2013. június 8-án Budapesten lesz az Akvárium Klubban
(Erzsébet tér 14.). Az előválogatón résztvevők között
3 darab tablettet sorsolunk ki.

Díjak:

- I. helyezett: 80 000 forint
- II. helyezett: 50 000 forint
- III. helyezett: 30 000 forint
- Közönség díj: 20 000 forint

A rendezvény támogatói:

Irodalmi Jelen!

ALEXANDRA

Jelen Akadémia Kft.

IJK

Irodalmi Jelen Könyvek

MAGYAR PEN CLUB

rodalini Jelen

2013

Irodalmi Jelen

Takács Mihály festménye

ARADI ANZIKSZ

Fénylő kövekre hajt fejet az árnyék,
mellé ül és tüpöng a délután,
mintha mondanivalója volna még,
és nyárvégi tájak illata száll.

Százezer bérházak unt szobáiba
oson, riadtna bújkol el a magány,
dohos bútorok mögül itt Thália:
indulhat a próba, semmi akadály,

Dérynéről, Jávorról monológ.
Valaki szaval, az utcán est lobog,
parki lámpa fénye vak foltra vadász.

A szűk pillanatban a volt színre lép,
dereng, falra veti árnyát egy emlék.
Sarkon gugol, télről álmodik a nyár.

BÖSZÖRMÉNYI ZOLTÁN

EGY NAP A PARADICSOMBAN

Novellafüzét

GUETH PÉTER

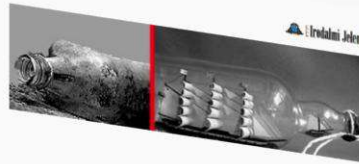
A kertben

NYOLC ÉGTÁJ

Egy megörvöltő árnyékban ülték, ahonnan egészen jól látszott Róma. Az óvórost körülölelő lakótelepek tömbházaí vöröses tünében ragyogtak. Valamivel távolabb, a bukszerek mögött ott volt Jeruzsálem is a sáratofallal, az Olajfák hegyén nem jött senki.

Sokat ittak, sokat beszélgettek, ami volt, azt ettek, elfelt a nap. Az ember az órájára nézett, és elnyomta a csúskát.

– Jól van, Uram, most már indulnom kell – mondta –, minéljárt itt a busz. – Fogta a hátsóajtót. Az Úristen letette a frissítő poharat.
– A kapuig leköszölök. Most aludt, azért jobb, ha megkötöm.
– A dekádig évi fiúból lepkekké répedtek föl. A gyümölcsösökhöz érve az ember lehajolt egy almszért. Forgatta. Az alja ruháit volt, behúszta a csukájába, felvett egy mécskét. Az is pohárral volt.
– Jó nagy a gar. Tízvenen senki, aki eszelet?
– Senki. Ezek itt csak karditál, vagy felgyújtják. Már meg se kérem őket. Pedig olyan szép lenne, ha rússzasan.
– Szép, de az almátfakat tavasszal bányásznak metéreni kéne.
– Az igazság. Mi lesz azzal, ami most hullik?
– Fűzött beldő palinkát.
– Palinkát?
– Fűzött.
– Vegül is üstöt tudok kéri. – tűnődött az Úristen. – meg, ha segítené te is. Deemberben feljuttatni az asszonnyal, van elég fa, begyűjtünk.

DEÁK CSILLAG

ÜVEGSZILÁNKOK

Már egy órája szedtem meg. Olyan forró a homok, hogy a ferdőlepedőn is átsüt. Bemennek a tengerbe, megvárni, de most nagyok a hullámok, és nem vagyok ilyen meglekben olvászni sem tudok, hát nézelődöm, főleg a focizókat, kockás, asztrónómia, és kockahatások, kivéve Gázst, ő miből kockás.

Még el se télt az első nap és máris unom ezt a telest. Rábészletek, jót tesz nekem a kikapcsolódás, karcsosny melege csövében. Ket éve kerül többre, mint egy hazai wellness hét. Beadtam a derekam, Gázt lez ilyen ünnepekre, se ajándék, korottem ki, ha a vízilabdában.

Nincs karcsosny kezűlőden, más több jót van nyaralásom, érezni a hideget. Hullámok jön, mint most a víz. Már a lábamat nyaralóg. Semleges simozás, nem hasonlítható semmire, és főleg senki rántásához. Löktem a fejem a forrószél. Még benne vagyok a vízbe.

Volamit hoznak a hullámok, elmerül, majd meg-megszáll, mintha üvegplak lenne. De lehet nagyobb hal is. Elfeletem, hogy felek a

Irodalmi Jelen

Apolkalipitika (1987–90)

Az élet masztos és csöndes oldalának elvonat hirtette előtt. Váratlan kegyelmű álom figyelni nagyvárú vámpírtól bűldözések, rikárdemek valamifajta lényekre, mintha létezne hirtelen válság, pedig csak lórdések vannak, hátha villognak a horror vákuum, telveken más fordítanak le sepi nyelvkörre.
a képek nem szerzőről származó, belülről fakadó látomásokat, a folytonos és elkerülhetetlen apokalipszis ismeretlen nevében.
hallgatásról leíró poémumból: karként állan bucsúval keveredik az ábrázolás féktelhetetlen vágya.

JÁSZ ÁTILLA

XIII. évfolyam, 146. szám 2013. december

Irodalmi Jelen

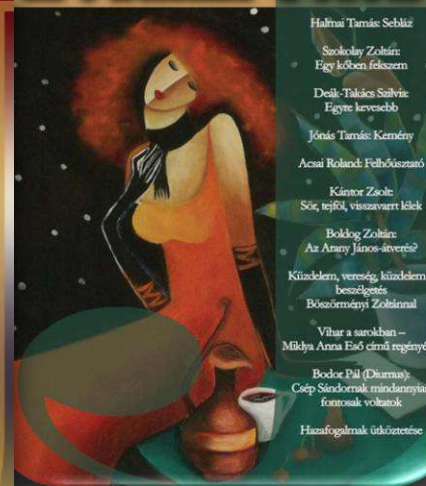

Vörös István:
Elektronok
Darvasi László:
Anyá és apa
Jónás Tamás versci
Szathmári István:
Állapot
Varga Melinda versci
Hudý Árpád:
Beszélgetés az éjszakában

Böszörményi Zoltán:
„Csillagok között sétáltam” –
beszélgetés
Móré-Sághi Annamária
képzőművész

XIII. évfolyam, 137. szám 2013. március

Irodalmi Jelen

Hallai Tamás Sebkit
Szokolay Zoltán:
Egy köbön fekszem
Deák-Takács Sándor:
Egyre kevesebb
Jónás Tamás: Karmény
Aczai Roland: Feltámasztó
Kántor Zoltó:
Sör, tejföl, visszavert kék
Bokkay Zoltán:
Az Anny János-éve?
Kisakadém, vereség, küzdelem –
beszélgetés
Böszörményi Zoltánnal
Vihar a sarokban –
Miklós Anna Eső című regényéről
Bokor Pál (Diamas):
Cépi Sándornak mindentapian
fontosak voltak
Hazafoglalknak üdvözlése

XIII. évfolyam, 138. szám 2013. április

Irodalmi Jelen

Böszörményi Zoltán:
Magyar ballada
Jónás Tamás:
Apusapupa
Jász Attila:
Szent nyírfáköré keshappal
Varga Melinda:
Ebbajnal
Noszolyi Boross:
Nézőkód
Mányoki Endre:
Első
A bókészek
csak részben hűltek
– beszélgetés
Mezői Miklós költővel
Milyen egy mai megakadás?
– Busch Péter
Boszorkányporcöl
című kötetéről

70 oldal/46, 1,90 euró

Ebben az évben Varga Melinda szerkesztésében újraindult a *Debüt*, amely máig a lap egyik legolvasottabb rovata: egy-egy publikáció átlagosan több tízezer olvasót ér el. Az újraindítással párhuzamosan kolléganőnk a kolozsvári Bulgakov Kávézóban kétheti rendszerességgel összművészeti műhelymunkát indított fiatal alkotók számára. A műhely egy éven át működött.

Kedves Olvasóink, leendő Szerzőink!

Fiatal vagy és tehetséges? Megmutatnád a világnak, hogyan kell manapság jó verset, novellát írni? Netán kitaláltál egy új műfajt, amellyel – úgy érzed – gyökerestül megváltoztathatod az irodalmat, vagy egyszerűen csak visszajelzésre, bátorításra, tanácsra vágysz, am a folyóirat-szerkesztők túl elfoglaltak, hogy foglalkozzanak veled? Erdekel a kortárs idegen nyelvű irodalom? Ha mindez állik rád, akkor az *Irodalmi Jelen Debüt* felületén a helyed!

Most induló rovatunk **kötetlenné még nem rendelkező**, átúzó hangú pályakezdőknek kíván publikációs lehetőséget biztosítani. Több tízezer tollforgató is megkeresett bennünket, hogy szívesen közölnék írásukat az *Irodalmi Jelen* online felületén, igény van tehát egy olyan fórumra, ahol bemutatkozhatnak az egészen fiatal alkotók, az a generáció, amely most bontogatja szárnyait, és néhány év múlva meghatározhatja a jövő literatúráját. De nem csak az arra érdemes íráskészletet várjuk, hanem azt is, hogy minden jelentkezőnek válaszoljunk, beküldött munkáiról véleményt mondunk. Az értékelést adott esetben egy külön levelezői rovatban publikáljuk, ezért kérjük, hogy a hozzátk fordulókat lássák el szerzői jelleggel megmértetésre szánt alkotásait.

Az új rovat szerkesztői **középiszkolás és egyetemista korú**, vagy nem sokkal idősebb szerzők nyomtatásban vagy elektronikus sajtóban még meg nem jelent műveit várják – rövid bemutatkozás és fénykép kíséretében – a következő e-mail címekre: **Varga Melinda**, meli654@gmail.com (versek, műfordítások), **Hudy Árpád**: arcadius.hudy@t-online.hu (proza, irodalmi esszé).

 Irodalmi Jelen

 Irodalmi Jelen

André Ferenc

1992-ben született Csíkszeredében, jelenleg a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán magyar–angol szakos hallgató. Verset a *Helikon* irodalmi folyóiratban és az *Esti* online kultúrújság és irodalmi folyóiratban jelentek meg. A versírás mellett a székelyi művelődési és érdeklődési, az Erdélyi Állam Poetry bajnokság első helyezettje lett idén nyáron.

búskomorfium

gömbölyű délután lecsúng a jung,
kellemes ez, sigmund, kellemes,
talán ma-holnap még belehalunk,
iszapba minket hogy majd eltemess,
s az éj egy rács, piszmogó póknyak –
ödipuszszal sakkozgat a strandon,
tudatunk belakatlan betyártanya,
elfoszlik, mint a reggeli hangom,
és friedrich is, ez a kis hamis,
azon túladagolt jön és rosszon,
félálomból tán haza ha visz,
hogy sebeket velünk megosszon.
na így ha jó, beh jó lesz még,
kifordulunk, mint a kés a szájból,
animált árnyékká lesz az ég:
kiszabott festményünk a tájról.

Debüt

135

Csuhaj-Barna Rebeka

1991. október 5-én született Budapesten, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karjának harmadéves fuvolaművész szakos hallgatója.

„A zene mellett az irodalom egészen kicsi korom óta érdekelt – legyen az vers, próza, regény, színdarab, akármilyen. Néhány éve jómagam is tollat (billentyűzetet) ragadtam, és egy, a publikum számára abszolút titkos, saját magam és néhány közelebbi barátom számára elindított blogban teszem közzé a kis írományaim. Működik nem érzem magam behatárolhatónak, távol álljon tőlem bármiféle skatulya – azt írom, ami épp jön.”

batyu

hoztam neked képzetet, érzetet
fényeket, kedvet, reményt, illát
úszó dinnyehéjat, rejtet csillagrendszert
előtér szívatát, ránkölő hóbitát;
hajszálát, csigolyát, hús tenyeret, csupasz bőrt
hoztam fehér csöndet, felig szírt cigaretta:
négykörös szeleket, kacagva szaladó őszit
hoztam neked dallamot, ütköst, nyálmintát.

összegyűrt zsebkendőt hoztam, éjjeli szuszogást
csókoltos lepedőt, sóhaját, hajnali hunyorgást
hoztam porciát, katicát, matricát, papíron titmit
beton kopirata cipőcsarkát, párszáz mosolygómintát
hoztam neked felciccenést, bősz fittorgást
kérdést, választ, sörét duruzsolást
hoztam neked esti sétát, tányéron koccanó villát
neked hoztam ajkát, homlokot, pillát

 Irodalmi Jelen

Debüt

129

Az Irodalmi Jelen és a Magyar PEN Club 2014 júniusában
kerekasztal-beszélgetést szervezett
a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Márai Sándor *Hallgatni akartam* című esszéregényéről.

A mű kapcsán történészek és irodalmárok fejtették ki
véleményüket, érintve a Horthy-korszakkal kapcsolatos vitás
kérdéseket is. Bartha Ákos, Frank Tibor, Ignácz Károly,
Kiss Zsuzsa, Rab Virág, Pihurik Judit, Ungváry Krisztián
és Hudy Árpád tanulmányai hangzottak el.

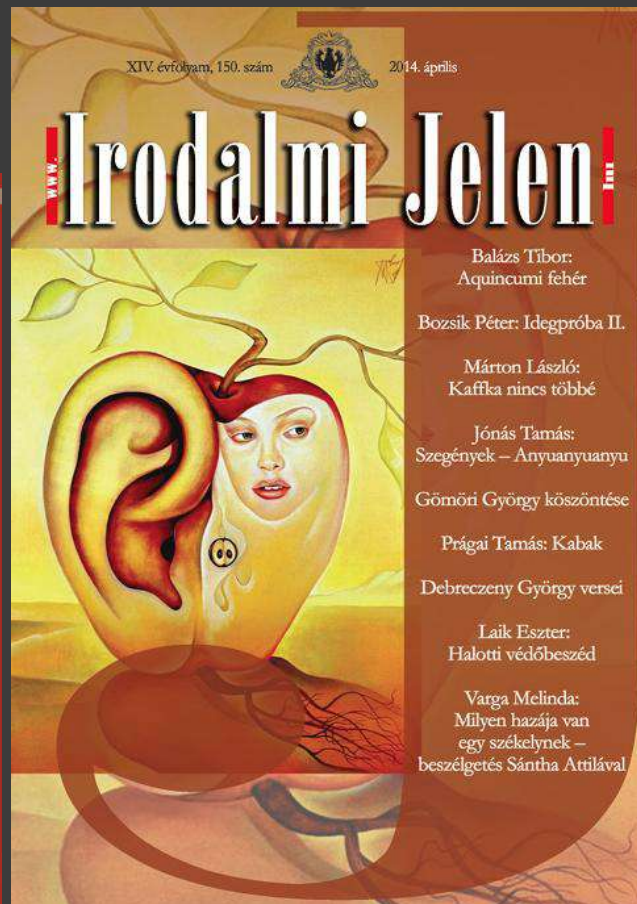
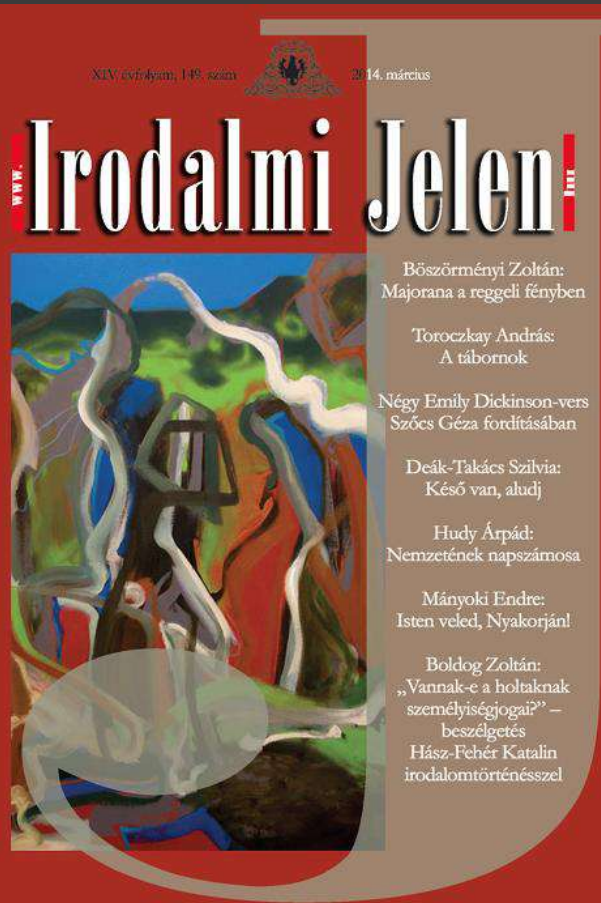

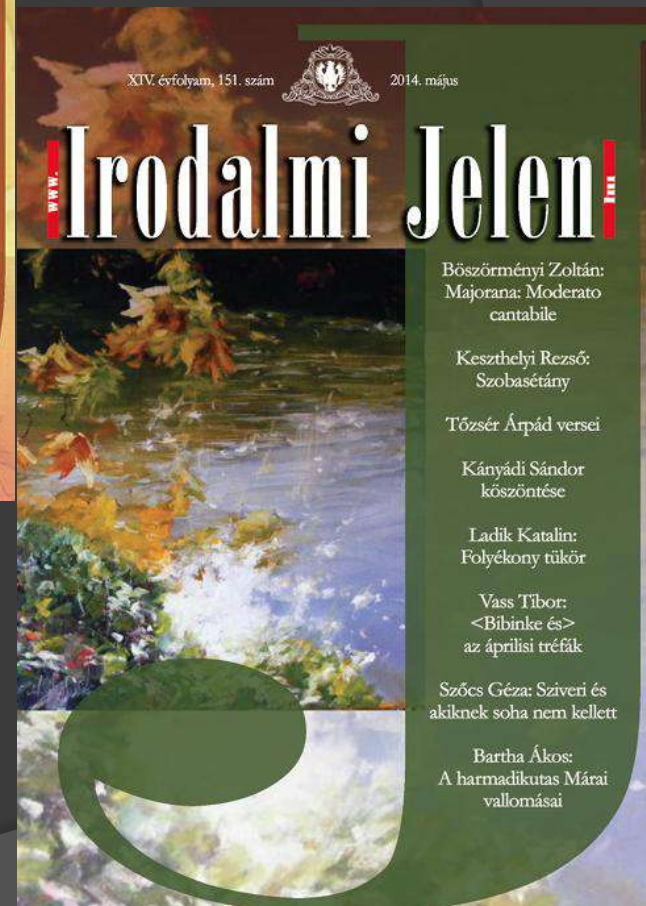
A POLGÁRSÁG VÉGE?

Az Irodalmi Jelen és a Magyar PEN Club kezébe jutott Mórton Sándor
Hollósi Márton című könyvével a Holokauszt Emlékei apropóján

Fetőti Irodalmi Múzeum
1053 Budapest, Károlyi u. 16.
2014. június 17. 17.00

2014

2015

A 125 éve született Reményik Sándorra emlékeztek a magyar kultúra napján a PéterPál Kiadó estjén, ahol a költőről készült legújabb fotóalbum képeiből válogattak az alkotók, miközben bemutatták életútját.

„Egy lángot adok, ápolod, add tovább”

A Kukor utcai Polgári Szalonban rendezett estet a címadó költeménnyel, a *Csendes csodákkal* nyitotta Sós Andrea előadóművész, a Lánchíd Rádió szerkesztője. Löwey Lilla, az impozáns Erdély-sorozatot megjelentető PéterPál Kiadó részéről külön köszöntötte a Dsida Jenő munkásságát kutató Muzsnai Árpádot, valamint – férjével, Váradi Péter Pállal vespéremiek lévén – Veszprém polgármesterét, Némédi Lajost.

MARK TWAIN

TESZTHALOTT

Komédia három felvonásban

Fordította: GERGELY ZSUZSA

A halál a legjobb menedzser. Vonat alá került a költő? Most adjuk el a versesköteteit! Halálos betegségben szenved az író? Majd cikkeznek róla a lapok, az felviszi regényeinek árát. Groteszk törvényszerűsége ez a világnak, hiszen a műkedvelő szereti a nagy tragédiákat, amikor az alkotó sorsa is hozzáíródik műveikhez.

Mark Twain nemcsak értette a kultúra működésének ezt a sötét oldalát, hanem képes volt komédiát írni belőle. *Is He Dead?* című, 1898-as színdarabja alapolvasmány minden olyan embernek, aki művészi terméket adott el vagy vásárolt életében. Hogyan manipulálhatjuk egy festmény árát? Mennyiben függ egy mű értéke az esztétikumtól, és milyen mértékben a reklámtól? Hogyan lehet sajnálat nélkül megérteni a szellemi munkából élők kiszolgáltatottságát? Ez csak néhány kérdés azok közül, amelyeket a három felvonásból álló színdarab olvasása során érdemes feltennünk magunknak.

SARUSI MIHÁLY

A TÓ... HUN ÁRAD, HUN APAD

esszéregény, részletek

*Hogyne. Egyszer így, máskor sehogy.
Hun volt, hun nem.
A Balatonnál sem másképp.*

Liget helyett

venyőfürdő, kávéház, sátorláb, nyaralóházas telep, focipálya, vitorlásrész egyaránt megtalálható. De... zöld az egész! Mindez ligetben: fák, bokrok, füves tisztások között. Az egykori apadás helyén, hol a moعاتat fölkhölték, jó száz éve fával beültették

SZÁRAZ MIKLÓS GYÖRGY *Elpatkolsz, szívem, mint a pinty* című novelláskötetének történeteiből hol bizarr, hol lírai, hol hátborzongató végzet gomolyog elő, de hogy elkerüli vagy utoléri-e hőseit, legtöbbször az olvasó fejében dől el.

Gyilkos novellák

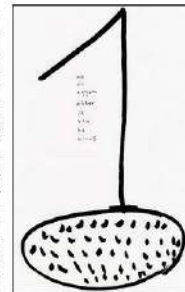
A fojtogató halálfélelem kéz a kézben jár a sztoikus beletnyugvással, a hátborzongató horror a táj minden szorongást elsimító szépségével. E kettősség adja Száraz Miklós György novelláinak bukáját, melyeket hosszan kell ízlelgetni, forgatni a nyelvünkön, hogy megfogalmazhatóvá váljon az íróra jellemző egyedi, összetett világ. Sűrű élet- és világtapasztalat hordóiban érlelődtek ezek a mesék, melyek közül némelyik rendkívül koncentrált példát nyújt a modern regény- és novellaírásra.

VÁRNAGY ILDIKÓ esszéje és rajza A MAGÁT ELRENDEZŐ IGAZSÁG

*Amikor egy világ feltárul, minden dolog
elnyeri állandóságát, mértékét, milyenségét.
(Martin Heidegger)*

Mindent meg akarok emésztetni és újraalkotni. Minden az énnyem legyen, minden film, minden zene, minden tánc, minden könyv. Főleg Heidegger. Apám pszichológus volt, sokáig nem értettem, mit csinál és hogyan, ezért 1980-tól filozófiát kezdtem olvasni. Addig nagy regényeket olvastam és verseket. Lassan rászoktam a pszichológiára-filozófiára. Apám szerint nincs filozófia, csak pszichológia van, csak szubjektív-objektív van, és a kettőt mindig össze kellene egyeztetnünk magunkban. Minden egyes napon, minden egyes embernek össze kellene állítania saját pszichológiáját, megvizsgálva és megértve saját magát. A pszichiáterek elszegényednének, de mégis több lenne az egészséges ember. A pszichológus-pszichiáter művészettel gyógyít, én is művészettel gyógyítok.

[az én vagyok akkor is van ha nincs]

A már hagyományosnak számító rovataink mellett 2016-tól egyre nagyobb hangsúlyt kapott a *Láthatár*, a műfordítások közlése rendszeressé vált. Azóta is német, angol, spanyol, román, kínai és más nyelveken alkotó szerzők műveiből adunk ízelítőt olvasóinknak.

GERARD SMYTH versei

KABDEBŐ 1 Fordította: Domokos Gyöngyi

LACTANTIUS: A FŐNIXMADÁR

© 2016 JANUÁR 16. 12:01

Semleges Írország

Mikor a lámpák elaludtak Európában, minálunk Írthonban világított a konyhatűz, a házi lámpa és a villámfény egy-egy szent helyen. Írországnak nem volt veszteni valója.

Van távol tőlünk egy boldog hely; hol a nap kel,
ott, hol a végtelen ég tárja a nagy kapuját.
Nem fenyeget soha télen a fagy, soha nyáron a hőség,
Ám kikeletkor a Nap ott halad el szekerén.

Nietzsche, Rilke, Storm – német költők ver
Hudy Árpád fordításában

Friedrich Nietzsche (1844–1900)

Elhagyatva
(Vereinsamt)

Varjúhad száll
Fönn a város felé tova:
Jó a hó már –
jó, kinek van most – otthona.

Az én fénytudományom parázsló gyűrűje*
Peter Gehrlich versei Mandics György fordításában

Jelzőáslók, jelzőfények
(Flaggen/Signale)

I.
Váratlan nyomul, teleszik rám az irritáló
ÉN
Tisztázza az irányt
A Lét sötét oldaláról
Felizgat, lebénít
A túlérzékenységgel
Semmi se használható
Párbeszéd-képtelenséggel
S rám erőszakol egy kolcsonzott üttérvet.
Vakrepülést az ismeretlenbe

Paul Cézanne (1839–1906) festménye

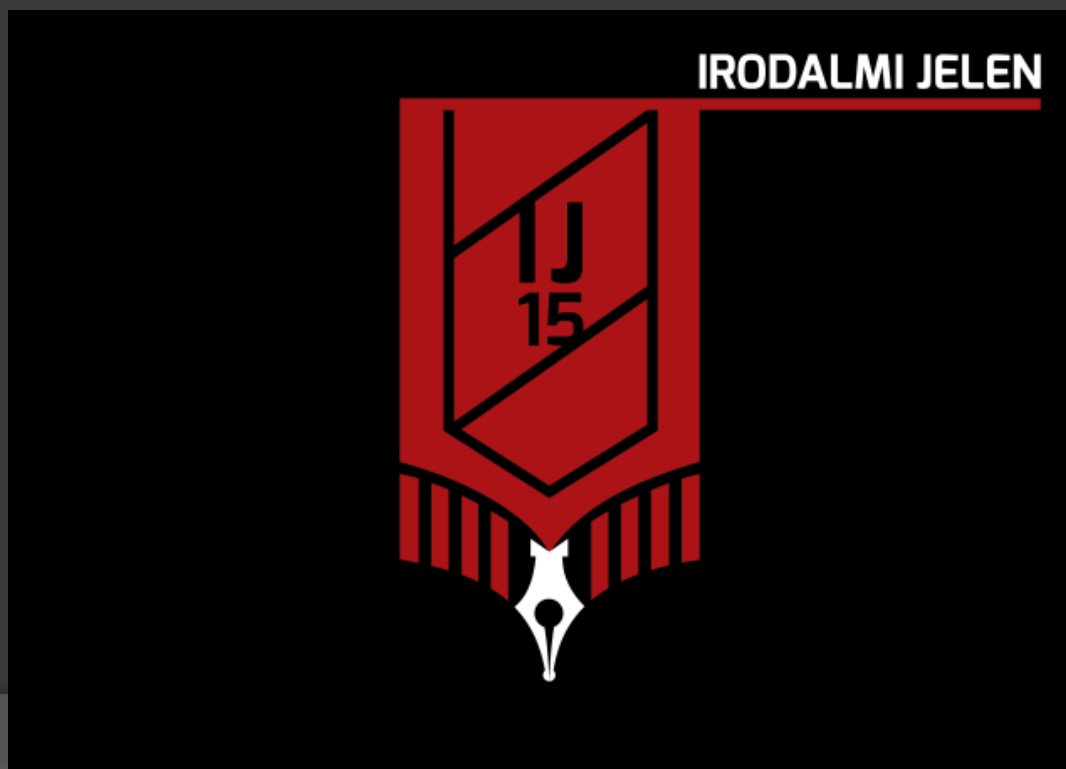
JEGENYÉK ÉS SZAVAK

Jürgen Becker költeményei
Schiff Júlia fordításában

VÁROSNEVEK
(Städtenamen)

Sárga volt testén a bőr, amikor hazatért
az angol hadifogságból.
Az afrikai hadtestben harcolt.
Aztán pár évre rá leugrott
a Rajna egyik hídjáról... sivatagi trauma,
nem tudott megbirkózni
vele, mondták. Meglehet.
Nem tudom, miért jut épp most
eszembe az unokafivérem, s a városok neve:
Tripolisz, Tobruk, Bengázi.

Az Irodalmi Jelen 15. születésnapját 2016-ban ünnepeltük.
Ebből az alkalomból logópályázatot hirdettünk, amelynek
nyertes munkája,
Kónya Albert Attila alkotása került
az ünnepi pólókra, a Petőfi Irodalmi Múzeumban pedig
idő kapszulát helyeztünk el.

Részlet Laik Eszter beszámolójából:

„Közel 140-en vettek részt a rendezvényen, egykori és jelenlegi munkatársak, szerzők, irodalmárok, az Irodalmi Jelen barátai.

Böszörményi Zoltán főszerkesztő köszöntője után (...) a folyóirat néhány szerzője egy-egy versét olvasta fel.

Az est egyik érdekessége volt, hogy a szövegek kézzel írott változata ott rögtön bekerült egy időkapszulába, amely a Petőfi Irodalmi Múzeumban került elhelyezésre és megőrzésre, és 2066-ban bontható fel.”

Varga Melinda

A PRÓZAÍRÓK KASZTRÁLT KÖLTŐK

2016. NOVEMBER 13. 13:20

Verses tudósítás Kollár Árpád, Orcsik Roland, Sopotnik Zoltán és T

Futóalbum Mahlerrel, asztalizene Szarajevóban
erős hívószóval él a Helikon-est,
de a diákok még a padban, kurzuson ülnek,
a munkások a gyárban műszakot gyűrnek,
fránya, hálátlan óra a hat,

Új műfajnak adott teret
az Irodalmi Jelen
2016 novemberében:
Varga Melinda
verses tudósításokat
írt a kolozsvári irodalmi
és kulturális élet
eseményeiről.
Ezekből 2020-ban
kötet is megjelent:
*A fásult kebelnek nincs
költészete* címmel.

Nagy hangsúlyt fektettünk 2017-ben
a *tematikus műhelytevékenységre*.

Az Arany János-év alkalmából nemcsak külön online
felületet hoztunk létre
a költőhöz kapcsolódó írások számára,
de szerzőinket is arra ösztönöztük,
hogy továbbgondolják verseit.
A felkérésre született alkotások
Arany kortárs hangon címszó alatt jelentek meg.

Szintén nagy sikernek örvendett, és sokan kapcsolódtak be
a versrovat szerkesztője, Varga Melinda felhívására,
a *Nyári verses képeslapok* kezdeményezésbe.

Nyári fényfalak

Így nyaraltak az Irodalmi Jelen szerzői és szerkesztői

Lapunk néhány szerzőjét (Acsai Roland, Bálint Tamás, Becsy András, Birtalan Ferenc, Bogdán László, Böszörményi Zoltán, Csorniyi Dávid, Filip Tamás, Géczy János, Hegyi Botos Attila, Hevesi Judit, Jász Attila, Király Farkas, Kopriva Nikolett, Lackfi János, Lennert-Móger Tímea, Lőrincz P. Gabriella, Magyar Eszter Csenge, Nagy Izabella, Nagy Zopán, Nagypál István, Pataki Tamás, Péntes Tímea, Petőcz András, Rónai-Balázs Zoltán, Simon Adri, Szilágyi Kinga Magdolna, Szokolay Zoltán, Térey János, Török Panka, Varga Melinda, Vass Tibor, Vörös István, Zsille Gábor) arra kértük fel, írjanak nyári képeslapverset létező vagy elképzelt személynek valós vagy fiktív helyszínről. Összeállításunkban a Lisszabontól a Karib-tengeren, a zalai dombokon, Rómán, Párizson, Budapesten, Beregszászon és Székelyföldön át a Balatonig, az Adriai-tengerig és képzelt, jövőbeli városokig utazhat az olvasó, a versek címzettjei között olyan művészek és költők vannak, mint Borges, Pessoa, Weöres Sándor, James Joyce, Jim Morrison, Szilágyi Domokos, de vannak nagyon személyes, családtagoknak, műzsáknak ajánlott versek is és filozofikus tematikájú költemények is.

Jász Attila

Képlapok a nyári fényfalakra

Kedves Fernando,

*szobrod mellett ülök a kávéházban
a napon. Kissé merev. Épp rendel,
lendül a keze. Kalap, bajusz, csokor-
nyakkendő. Szemüvege otthon maradt.
Cipője fényes, a keze is. A sok simogatástól.
Én is kézbe veszem. Forró kézfogás, éget
szinte. A bronz milyen forró tud lenni.*

Ritka jó hangulatú felolvasóestet tartott az Irodalmi Jelen a Nyitott Műhelyben – egy nyári versblokk kelt most életre a költők előadásában, és ezzel egy kis nyarat is varázsoltak az őszbe.

A szeptemberi *Irodalmi Jelen* lapszámbemutatója egy kicsit rendhagyó volt, és visszaröppentett a kánikula napjaiba. **Varga Melinda**, a versrovat szerkesztője néhány hónapja ugyanis arra kérte fel a szerzőket: küldjenek versképeslapot a nyárból, tetszés szerinti címzettnek. Ahány költő, annyiféle „levél” született – amelyeket most élőben is meghallgathattuk többségüktől. Mielőtt azonban a felolvasó-staféta útjára indult volna, és **Finta Lac**i megrázta a Nyitott Műhely kezdést jelző csengettyűjét, **Böszörményi Zoltán** főszerkesztő üdvözölte a jelenlévőket, és megköszönte a szeptemberi szám alkotóinak, közreműködőinek a munkájukat. A „Nyári fényfalak” című összeállítás mellett Bene Adrián, Böszörményi Zoltán, Csenger Levente, E. Bártfai László, Gáspár Ferenc, Kántás Balázs Rónai-Balázs Zoltán, Sárfi N. Adrián, Simon Adri, Zsille Gábor írásai olvashatók, valamint Ela Angerer prózája és egy interjú Puzsér Róberttel és Farkas Attila Mártonnal.

Nem veszek tudomást róla,
hogy a szemem kihűlt,
csak ma éjjel
képes vagyok a gyengédségre.
*Van még olyan szervem,
amellyel jól tudok hozudni.*

Irodalmi Jelen

XVII. évfolyam, 188. szám
2017. JÚNIUS

A nyomtatott Irodalmi
Jelen külalakja
2017 júniusában
megújult,
az új arculat
Szentos Zágon
munkáját dicséri.

Irodalmi Jelen

KARINTHY FRIGYES – BARABBÁS

Pilátus a tornácon ült és estebédjét költötte Barabbással, a gyilkossal. Kövéren és fénylő arccal ültek ott, nehéz borokat ittak, és drága ételeket ettek arany edények fenekéről: skarlátpiros palástjuk messze világított.

TOVÁBB

Irodalmi Jelen

SALAMON ERNŐ, A GYERGYÓI SORSÜLDÖZÖTT

Hetvenöt éve halt meg tragikusan fiatalon Gyergýószentmiklós szülötte, Salamon Ernő. A kolozsvári egyetemi hallgató Gyergýóba visszatérve szerkesztő lesz, versei jelennek meg, politikai mozgalmakat szervez. Lírája a népköltészetet, népdalokat idézi. Verseivel rá emlékezünk.

TOVÁBB

Irodalmi Jelen

FORMAI NYŰG – ARANY JÁNOS KÖLTEMÉNYEI

Pongyola járású lovadat fékezd meg erősen:
S lépni tanul büszkén, tánchoz emelve nyakát.

TOVÁBB

Ebben az évben
újraindítottuk
a *Holt költők*
társasága
című rovatot,
klasszikusainkat
ismét előtérbe
helyeztük.

TÚL A FÁK HEGYÉN

- 2018. JÚNIUS. 22. - 12:00

Elbúcsúztak Kányádi Sándortól barátai, tisztelői, költőtársai és költőtanítványai a Petőfi Irodalmi Múzeum estjén, ahol suhogó lombok alatt, lassacskán enyhülő hőségben hallgathattuk az ismerős-kedves sorokat.

Ezen az estén nem a hagyományos nyári fesztivál vidámsága töltötte meg a Károlyi-palota árnyas kertjét, jóllehet, a derű még így is velünk volt, hiszen a Kányádi-hagyaték szellemi részének ez az egyik legértékesebb összetevője. A színpadra lépő Kalácsa is azzal a kedves anekdotával nyitott, amikor Sándor bácsi egy születésnap ünnepségén Csorba Csilla – egy nyelvbottlás okán – Kányádi-zenekarként konferálta fel őket. „Ennél büszkébbek nem is lehetnénk egy eltévesztett névre” – mondta **Gryllus Dániel**, és zenésztársaival három feledhetetlen Kányádi-„slágert”, a *Kuplé a vörös villamosról*, a *Dél keresztjét* és a *Valaki jár a fák hegyé*nt játszott el.

Kányádi Sándortól
2018-ban búcsúzott
az Irodalmi Jelen
közössége.
Ott voltunk
a Petőfi Irodalmi
Múzeum emlékestjén,
ahol suhogó
lombok alatt
barátai, tisztelői,
költőtársai
és költőtanítványai
emlékeztek rá.

Az évek során számos díjat osztottunk ki.
Az Irodalmi Jelen hagyományos díjátadó ünnepségén
2018-ban első alkalommal adtuk át
az Irodalmi Jelen-nagydíjat. Mindjárt két alkotót is
kitüntettünk: a hetvenedik születésnapját ünneplő
Rakovszky Zsuzsát és Nádasdy Ádámot.

KÖSZÖNTJÜK A 70 ÉVES RAKOVSZKY
ZSUZSÁT – CSODÁT TENNI ABBAN A
VILÁGBAN, AHOL NINCSENEK CSODÁK

- © 2018. JÚNIUS. 00 - 12:37

2018-ban az Irodalmi Jelen hagyományos díjátadó ünnepségén két fődíjasunk egyikeként Rakovszky Zsuzsát köszönthetjük. „Rakovszky Zsuzsa kikergeti az esti álmot a szemünkből, megsemmisíti az unalmat, gondolatai átélhetősége, kényelmes öltözete elviselhetőbbé teszi a léte” – hangzott el akkor a költő-író laudációjában, s ez mára csak még igazabbá vált. Isten éltesse szorzónket, a kortárs magyar irodalom egyik legkiválóbb alkotóját!

Munkatársaink
és szerzőink részt
vettek a költészet napja
legnagyobb ünnepén,
a *Versmaratonon*,
amelyet a Magyar
Rádió is közvetített.

Márciusban az Írókorzó-estek vendége:
Böszörményi Zoltán és Pósa Zoltán volt.

Sokan kapcsolódtak be 2019-ben a versrovat szerkesztője, Varga Melinda felhívására indított tematikus alkotói műhely munkájába, valamint a közös vers- és prózaprogramokba. Ezek közül megemlíthetjük az Ady Endre halálának századik évfordulójára januárban megjelent számunkból

A nincsen himnusza című vers- és próza-összeállítást;
a Vállak tornácán tüzes ujjak ballagnak le-fel című műhelyt, amely Walt Whitman és Böszörményi Zoltán egy-egy versének továbbgondolására ösztönözte a felkért szerzőket;

valamint a nyári négykezes versműhelyt, amelyben Balla Zsófia – Báthori Csaba; Gécz János – Ladik Katalin; Lőrincz P. Gabriella – Nagy Zsuka; Drávucz Zsolt – Ilyés Krisztinka; Dimény H. Árpád – Noszlopi Botond; Bíró Tímea – Lennert-Móger Tímea; Kopriva Nikolett – Kovács Újszász Péter; Payer Imre – Bak Rita; Gécz János – Vörös István alkotópárosok dolgoztak együtt.

Irodalmi Jelen

XIX. évfolyam, 207. szám
2019. JANUÁR

ADY 100

3

A nincsen himnusza

Az Irodalmi Jelen vers- és prózaösszeállítására Ady Endre halálának századik évfordulójára.

ADY 100

45

Szilágyi-Nagy Ildikó

Ady Endre: Szintipop memento mori

*Én vagyok a föld bolondja.
Milyen vérsivatag bennem!
Véresbronz lemezzel bevont
Serleg mélyén végleg ébren*

Zsille Gábor

Egy ostoba nagyotmondásra

Ady Endre: Megöltem egy pillangót, 1906
Olykor a zs

„Megölök egy pillangót,
Óh, áldott isteni perc

Fogok egy követ, a
Az országúton fel

ADY 100

Nagy Angéla

100 ADY-k

ADY ENDRE halálának századik évfordulóján egy olyan írással szeretnék emlékezni a költőre, amely nem csupán róla szól, hanem a segítségül hívom életének azt majdhogynem rokoni mélységű, méltatlanul kevés emberéhez, fogadott fiához

2019. január

3. A nincsen himnusza – Az Irodalmi Jelen vers- és prózaösszeállítására Ady Endre halálának századik évfordulójára.

Böszörményi Zoltán: El nem küldött levél Ady Endrének; **Szöcs Géza:** A Dunában talált szobor; **Nagy Angéla:** 100 ADY-k; **Arany Zsuzsanna:** Kedves Ady!; **Lackfi János:** Az üvegtestek zsoltára; **Zsille Gábor:** Egy ostoba nagyotmondásra; **Vörös István:** „A nincsen himnusza”; **Magyar Eszter Csenge:** Lakmusz; **Frideczky Katalin:** Meg nem írt levél a költőhöz; **Noszlopi Botond:** Sötét ablak a völgyre; **Marton-Ady Edina:** Tömeg, Megbocsátó szép üzenet, Palackposta; **Lőrincz P. Gabriella:** Ugrás; **Eszterő István:** Különös, különös, Bakony az én Párizsom, Ó, frigyláda...; **Végh Attila:** Menedék; **Simon Adri:** Vámpircsillag; **Szilágyi-Nagy Ildikó:** Ady Endre: Szintipop memento mori, Vasbeton tájon; **Petőcz András:** Újra a Nagyúrral, A Széttizedt Város, Szólit a Bánat-mise; **Ilyés Krisztina:** Viszontlátás; **Kopriva Nikolett:** A levelek sem; **Berka Attila:** Ad End; **Lovas Sz. Judit:** Peregrin, At Lilith's service; **Pataki Tamás:** Ki a fene az az ő Kaján?

Nándor, aki a halála előtti negyzán közel állt hozzá.

Éteffő reggel negyed 9-kor halt meg a második emeleti, 30-as kórta. Már régóta meglévő szám-

9

Az Irodalmi Jelen fiatal szerzőit huncut kis költői játékra kérte fel. Walt Withman *Ének magamról* című költeményét kellett továbbgondolniuk, amely Böszörményi Zoltánt, lapunk főszerkesztőjét is megihlette, *Az irgalom ellipszise* című verseskötetében szereplő *Csak kezek, és lábak, és fejek* és *Randevű* című verseiben hivatkozik a műre, egyes költői képeket vendégszövegként emel be. Szerzőink ezekhez a versekhez is kapcsolódhattak, nemcsak az amerikai költő szövegéhez. Arra voltunk kíváncsiak, a legfiatalabb költő-írónemzedék hogyan viszonyul a testpoétikához, milyen új megközelítési formákat és kifejezőmódot használ a téma körüljárására.

Vállak tornácán tüzes ujjak ballagnak le-fel

Magyar Eszter Csenge

Pupilla-decrescendo

Minden állapot nemcsak magát nyilvánítja ki,
azt is kinyilvánítja, ami utána és belőle jó,
És a sötét csönd ugyanannyit nyilvánít ki, mint bármi.

szembeszél

*Sarokban heverő szavainkat elüldözi a félhomály.
Ember nagyságú szellemek maradunk.
Csak kezek, és lábak, és fejek, vagy már annyi se.
Ereszcsatornába kapaszkodó ujjak lenyomatai,
elsüllyedt jégfalaszok a világ szemében.
Léket vájok az időbe, hogy vérző tenyérrel*

Walt Withman

Ének magamról

(Részlet)

Öregek is vagyok, fiataloké is, bolondoké éppúgy
Mással nem toródó, mindig mással toródó,
Anyai éppúgy mint atyai, gyermek éppúgy mint fé
Telítve durva anyaggal és telítve finom anyaggal.

Magyar Eszter Csenge

Pupilla-decrescendo

*Minden állapot nemcsak magát nyilvánítja ki, azt is kinyilvánítja, ami utána és belőle jó,
És a sötét csönd ugyanannyit nyilvánít ki, mint bármi.*

szembeszél

*Sarokban heverő szavainkat elüldözi a félhomály.
Ember nagyságú szellemek maradunk.
Csak kezek, és lábak, és fejek, vagy már annyi se.*

Bánki Benjamin

A fordító

Eljátszom ezzel-azzal,
végigmegyek párszor a szövegen,
van ez a szókapcsolat,
amelynek nincs magyar megfelelője.

- 46 Négykezesek a nyárra
 47 Balla Zsófia – Báthori Csaba: Augusztusi négykezes
 48 Géczi János – Ladik Katalin: Sem hiány, sem fölösleg
 49 Lőrincz P. Gabriella – Nagy Zsuka: próbanyár
 50 Drávucz Zsolt – Ilyés Krisztinka: Trópusi láz
 51 Dimény H. Árpád – Noszlopi Botond: Lebegő erények hullnak a vízbe
 52 Bíró Tímea – Lennert-Móger Tímea: Mind ég
 53 Kopriva Nikolett – Kovács Újszászy Péter: Tűzcsóvák
 54 Payer Imre – Bak Rita: Július-szonett
 55 Géczi János – Vörös István: Eltérített nyár

Bíró Tímea, Lennert-Móger Tímea

MIND ÉG

© 2018 AUGUSZTUS 21. - 11:57

Négykezesek a nyárra

A nyár megóval víz valamit. Mindig. Harminc-megleg. Halál-ferró ondó. (F)okozatok. A nőben csak arccal a földnek fogalmazódtak meg. Sokat sétál. Belső a valóság. Esztelen part. Okos folyó. Bármir vagy. Bármir jó. Éhes évszak. Elnyomja benne a múltat. A jövőt. Jelen lenni a nyárban. Nincs idő. Ideje. Ki szelje meg. Ki szól bele. Vele.

arccal a földnek a köveknek a víznek
 Odúosan fut belé a kék fulladásig kifulladásig
 az más halmazállapotú üresség nem segít rajta a víz
 okos tenger tudja hogy másképp kell a test

Lőrincz P. Gabriella – Nagy Zsuka

PRÓBANYÁR

© 2018 AUGUSZTUS 28. - 12:25

Négykezesek a nyárra

próbálom megszeretni a nyarat,
 rovarirtóval, légkondícióval nem is olyan nehéz.
 a nyárban is csak a tavaszt meg az őszet keresem,
 a levegőt, a szöveg töltet, a szünetet
 vagy halált, iszenfeszette barnaságot.
 már gyermekkoromban ez volt a baj:
 nekem mindig az kén, ami nincs...

Négykezesek a nyárra

Susogó lombok, tücsökszonáta, térdig érő fű, verőfény, fenyők gyantaillata, hűvös erdei tisztás, hártalan csend, élénk kék ég, só illata a mólón, hullámok haragos vergődése, olvadó aszfalt, tüzet fújó betontömbök, habzó sör és fanyar szeder íze a szánk szélén, érett körte és vöröslő görögdinnye, bordó cseresznyeropogás, hullócsillagok augusztusi éjszakában, meleg esti séták, önfeledt öröm, lebegés, szerelemünk forró ölelése – ez mind a nyár.

Balla Zsófia, Báthori Csaba

AUGUSZTUSI NÉGYKEZES

© 2018 AUGUSZTUS 18. - 12:17

Ez a nyár elszáll, de nem az egész nyár.
 Mert mint a villamos, majd jön a másik,
 mely földi mezőről égi felé száll,
 ölelkezőtől végtelen világig.

Létünk úgy teljesül, hogy már nem éget,
 a lobogás, im, távolságra vált:
 meghódítjuk a kék normann vidéket
 s nézzük a tengeret, várjuk a dagályt.

MÉLYBŐL AZ ANGYAL

2019. december 26.

Az Irodalmi Jelen versösszeállítása '89 karácsonyának emlékére

Hatvanöt éves Erdélyi
annak apropójára fel-
szorult, időről-ide-
romániai fordulatok
kapcsolatában...
karácsonyra,
ősszeállításban...
Árpád...
karácsonyhoz...
különben...
születésének...
jövőre...
A vendégmunkák...
jelentkezési...
május...
megoldások...
Károly...
verseny...
legnagyobb...
jelen...
az...
születés...
földrajzi...
kutatás...
kutatás...
Tóth...
Vörösi...

Ugyancsak ebben az évben született a Mélyből az angyal című összeállítás, amely 1989 karácsonyát idézte fel.

Balla Zsófia

Képeslap 89 karácsonya előtt

Zagyva csend, szürke csend, lengve dőndül,
hőmpölyög, harang nyelve tőba fagyva,
cseng a csend, zeng a csend,
alján néhány tárgy lebeg,
néhány véres papírfecni, csukaorr, kiszórt szavak,
idegen mind, rengeteg
erdőnyelven jajgat fagy,

Pethő Lorand

narancs

...s a maradék reményei el-
roppen egy jöttiből angyal.
Halt helyen gyermekek maradnak, gyantátlanul
jagatózó gyermekek ->
(Farkas Árpád)

harminc éve keresem annak a narancsnak
az illatát amelyért órák hosszót álltunk
a dermedt hidegben

harminc éve cseng fülemben
stál cő tragik

Vörös István

Visszaesés

Kivégzés karácsony másnapján,
furcsa egy ajándék a változástól,
mikor az ember gyilkolást nem pártol.
Rosszat is sejteth ez alapján.

Böszörményi Zoltán

Karácsony Acapulcóban

1989. december 26.

Az acapulcói öbölben horgonyt vet a sző,
a halászhók sosem látott csodának nézik
mégsem szaladnak oda. Jobban szemügyre venni.
Egyszerű szónak tűnik, sem árbóc, sem dísz,
fedélzetén minden mozdulatlan, fénylő padló,
mintha Szent Péter ült ott, és újra szólna,
ezen a földön minden ember egyforma.
A tenger vize kéklő, benne villózik az ég,
az öröm szelíd hulláma szőke partot ér,
lyukas háló fölött görnyed a reggeli szél.

Az Irodalmi Jelen Trianon-émlékszáma 2020 júniusában jelent meg, több mint hatvan szerzőt vonultatva fel a Kárpát-medence minden szegletéből, Kolozsvártól Budapesten és Munkácson át Dunaszerdahelyig, Elzászig és Szabadkáig.

Az emlékszáma három klasszikus művet is közölt: Kosztolányi Dezső *Rapszódia*, Karinthy Frigyes *Levél kisfiamnak*, valamint József Attila *Nem! Nem! Soha!* című alkotását.

Ezek adtak keretet a műfajilag is változatos összeállításnak, amely fikatív levelet, elbeszélést, novellát, esszét, tárcanovellát, személyes hangú verseket, eklogát, balladát és szabadverset egyaránt tartalmazott, és amelyet jelentős sajtóvisszhang övezett.

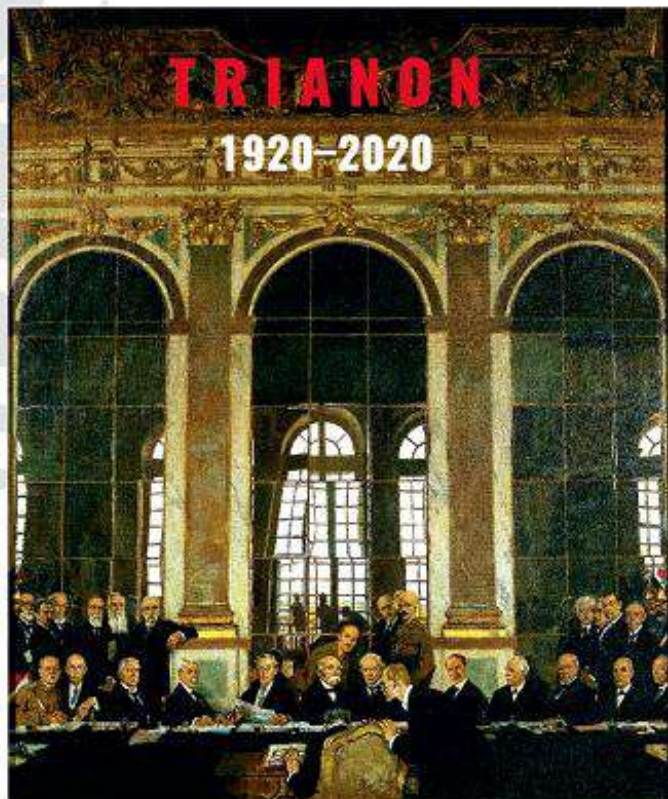
A Kossuth Rádió három műsort szentelt az emlékszámnak, a Kolozsvári Rádió és a Karc FM egy-egy órás adásban foglalkozott vele, az Állami Román Televízió magyar adása pedig hosszabb műsorban mutatta be.

Irodalmi Jelen

XX. évfolyam, 224. szám

2020. június

Boda Edit, Debreczeni Balázs, Dimény H. Árpád, Iancu Laura, Laczkó Vass Róbert, Lakinger Tibor, Keszthelyi György, Noszlopi Botond, Oláh András, Pethő Lorand

CSONKA SZÁMADÁS

Téged is kettészakítottak.
És megtömték szánkat hallgatással.

TOVÁBB

Király Farkas

SZÁZ ÉV MÚLVA

Elpusztítanak! Megfojtanak minket a kisebbségiek!
Megölnek minket!
Ezt kiabálja román nyelven a belváros forgalmas utcáján egy jól öltözött, de megiehetősen kaposos úr.

TOVÁBB

Raoul Weiss

MADAME ZBÂRCEA RÖVID BOLDOGSÁGA

Kislányaim – kezdte –, természetesen ti is tudjátok, hogy idén minden igaz szívű román kötelessége és öröme megünnepelni hazánk újraegyesítésének századik évfordulóját.

TOVÁBB

Ezeréves vágy kúszik az égbolt testére

*Hiszem, a történelem végül minket igazol,
mert nincs és nem volt a földkerekségen
olyan ország és nemzet, amelyet ennyire
és ilyen igazságtalanul
kifosztottak és megcsönkítettek volna.
Szolgáltass nekünk igazságot Magasságos,
add vissza, ami a miénk!
Orvosold a velünk történt igazságtalanságot!*

Böszörményi Zoltán:
El nem küldött levél Orbán Ottónak

Lakatos Mihály

TRIANON 100.

Vesztettünk mi már földet az itt-ott a világban,
s nyertünk is helyetünk újakat.
Volt erőnk mindig belátni az újat,
és felhívni rá házat s várakat.

100éves

Aberfay-Deák Csillag, Kellős Lajos

SORSANALÍZIS, TRIANON KAPCSÁN

Mitcsokkial már nem lehet értelmezhetővé tenni azt, ami értelmezhetően, ma már a veszteség története csak téveszmeként élhet tovább. Csak a hatalom mítoszai alakíthatnak, csak a győztesek történelme lehet univerzális. – Gadi József kiállítás és Békéi István Gürs című performansa a Godot Galériában Trianon emlékére.

100éves

Jenél Gyula

ÖRÖM ÉS BÁNAT

az én családom úgy van, hogy nem élnek elcsatolt területeken nagynénik, másod unokatestvérek, nekünk ebben a maradéksorságban van minden kevés rokonunk, de közülük is csupán néhányat tartjuk a kapcsolatot, róluk is alig tudok valamit, szinte semmit, jobban ismerem néhány regényfigurát, akiknek a tehenője kassán, szabadkán vagy tanácskán született.

100éves

Becsy András, Fülöp Dorottya, Lázár Balázs, Szabó Palócz Attila

ŐRZI A MÚLTAT A KŐ ÉS ÉVGYŰRŰKBEN A FÁK IS

Trianon-eklogák

Érzed a végtagokat? Még századokig bizseregnek.

100éves

Szőcs Géza

LÁTOGATÓK A KASTÉLYBAN

Meg ezek a macskák is akkor költözhetek ide, a kandallókba. Hogy miféle selymek? Nem, nem hiszem, hogy napernyőből. Valamilyen fehérneműből maradhattak. Tudnotok kell, hogy...

100éves

Mezey Katalin

HATÁRAINK

ámíg a veszteség a győztesek a hódos fagyva iszora néha itt hagyják a fű között barmolva

18

Szőcs Géza

Látogatók a kastélyban

Ezek itt a kastélyromok. Fiam, ne nyúljal semmihez!

Valamilyen tűzvész volt, azt hiszem. Azért kormosak a falak még mindig. Meg ezek a macskák is akkor költözhetek ide, a kandallókba. Hogy miféle selymek? Nem, nem hiszem, hogy napernyőből. Valamilyen fehérneműből maradhattak. Tudnotok kell, hogy...

22

Száz év ment el, rajtuk vagy mellettünk, s ama rít esztendő is – ma már történelem. A három „nem” lehet végképp a múlté, ha miénk a jövő – az időtelen. A három „nem” mától három igen legyen, de lehet négy-öt, hat is akár. A lényeg: mindegyiket egy-egy gyermeked s magyarul hordozza ajakán.

FRITZ MIHÁLY érem- és szobrászművész alkotása

TRIANON 100

Vörös István, Végh Attila, Csobánka Zsuzsa Emese, Sándor Zoltán, Oláh András, Szilágyi-Nagy Ildikó, Rónai Balázs Zoltán, Acsai Roland, Aberfay-Deák Csillag, Eszteró István, Dupka György, József Attila

ISTENEK JÁTSSZÁK EL A TÖRTÉNELMET

5

Karinthy Frigyes

Levél kisfiamnak – Trianon emléknapija

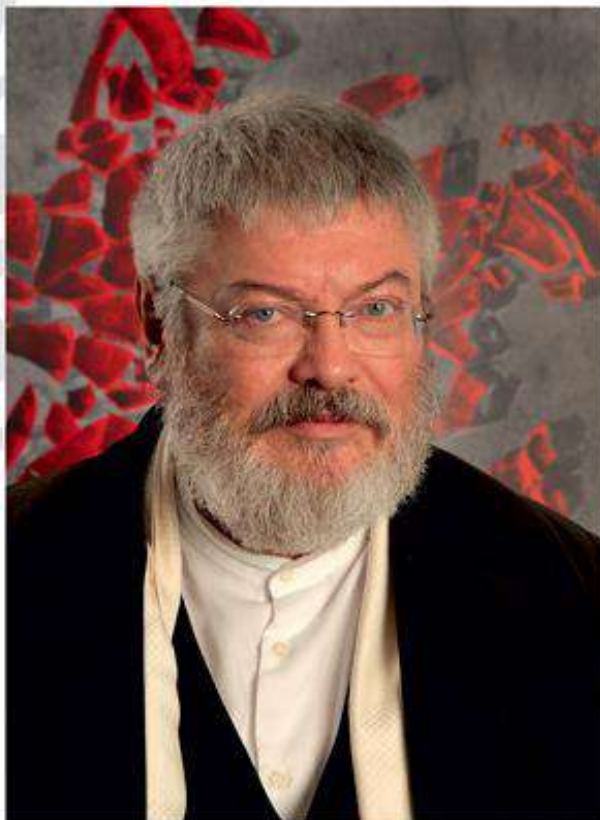
„Édes kicsi fiam, te még nem tudsz olvasni, neked nyugodtan írhatok és szabadon és őszintén – hozzád beszélve és mégis magamhoz – valamiről, amiről soha nem beszéltem, amit magamnak sem vallottam be soha, aminek a nevét soha ki nem mondtam. Most, ezen a furcsa nyáron, mely úgy hat rám, mint borzongó, kényelmetlen ébredés egy tarka és bolondos álom után, először válik tudatossá bennem, hogy egész életemben kerültem ezt a szót... íme, erőlködöm és nem tudom kimondani

Irodalmi Jelen

XX. évfolyam, 230. szám

2020. DECEMBER

Szócs Géza (1953–2020)

Decemberi lapszámunkban
főmunkatársunktól,
a 2020 novemberében elhunyt
Szócs Gézától búcsúztunk.

Szócs Géza *Apám a H terminálon* című költeménye volt az utolsó, amely még életében megjelent lapunkban. Édesapjától búcsúzott benne.

Most mi, az Irodalmi Jelen szerkesztői búcsúztunk Tőle, szeretett kollégánktól.

Amikor idén tavasszal kiadtuk a folyóiratunkban 2008 és 2019 között megjelent írásainak gyűjteményét, nem gondoltuk, nem gondolhattuk, hogy ez a kötet lesz másfél évtizedes együttműködésünk utolsó gyümölcse.

Eddig főmunkatársunk volt, mostantól örökös munkatársaink sorában vigyázza minden egyes lapszámunkat.

Őrizni fogjuk emlékét, ápolni fogjuk szellemiségét!

IRODALMI JELEN

A következő négy búcsúztató
2020. november 14-én Piliscsabán hangzott el,
Szőcs Géza temetésén.

SZŐCS PETRA búcsúztatója

Édesapám iszonyatosan fel lenne háborodva, hogy meghalt.

Pár órával azelőtt, hogy rátették volna a lélegeztetőgépre, azt mondta munkatársának, Beyer-Dóczy Péternek: *„Hagyjál már a koronával! Februárban Shanghaiban lesziünk, hogy bemutassuk a magyar építészeket. Készítsd az anyagot, s csomagolj.”*

Pedig meghalt. Elvitte a világjárvány. És ezt ugyanolyan nehéz elfogadnom, mint neki. Többször kellett volna beszélgetnünk, és mivel nem volt túl bőbeszédű, úgy érzem, több alkalomra, évre, évtizedre lett volna szükségünk.

Most tűnik fel, mennyire odafigyelt ránk. Nemrég vitaminozt hozott nekem, annak ellenére, hogy nem félt a járványtól. De tudta, hogy én igen. Távolról volt jelen. Vagy közletről, ezt nála nem lehetett megállapítani. Gyerekkorunkban például azt mondta, három szeme van, és akkor is lát minket valamelyikkel, ha a másik kettő csukva van. És biztos volt benne, hogy több életet kapott:

„Életem egyszer már véget ért.

*Ez most a ráadás:
ha nem is a végső, mégis
mégis föltámadás.*

*valami morajló folytatás,
melynek hullámverése mélyén
ott rejlik, rejtőzik halálod
mint lakatlan képzettársítás;*

SZŐCS GÉZA VARÁZSTAKARÓJA

© 2020. NOVEMBER 07. - 18:17

Emlékeimben él, hogy mikor Balázs fiam megszületett, egy gyönyörű takarót hozott neki kolozsvári otthonunkba. Varázstakarót, mint mondta, hogy kisgyermekünket mindig megóvja a hidegtől, minden veszélytől és leselkedő ellenségtől. Férjemmel, Mózes Attilával hittünk is akkor, 1981-ben ebben a csodában, mesébe illő, furcsa álomban, elmondhatatlan varázslatban.

Finta Edit

Farkas Wellmann Endre

Albatrosz, strucc, hattyú...

Magunkra hagyott Szőcs Géza. Mától másképp virrad fel a nap, és semmi nem lesz olyan, mint eddig. Sorolhatnánk, ahogy egy nekrológban szokás, a címeit, díjait, rangját, státuszát – de akik ismerték, túl azon, hogy tisztában vannak mindezzel, tudják azt is, hogy sokkal nagyobb tragédia történt. Olyan ember ment el közülünk, akire mindannyian számíthattunk, akinek a személyes sorsok és a nemzet sorsa ugyanúgy kiemelten fontos volt, és napiparancs volt számára e sorsok ügyének egyengetése.

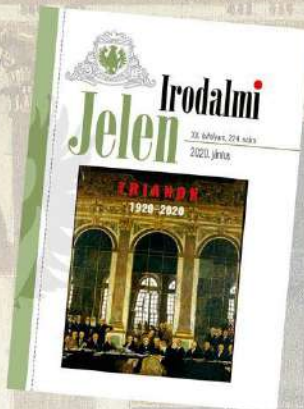
2021-ben a Tokaji Író táborban a Trianon- emlékszámból válogatva, Tallián Mariann és Lázár Balázs színművészek egy félórás pódiumműsorral léptek fel, amely a tábor egyik legnépszerűbb programpontja volt. Az Irodalmi Jelen szerkesztősége, a sikeren felbuzdulva, úgy gondolta, a műsort elviszi más településekre is, elsősorban vidéki városokba, hogy a fővároson túl is megismerhesse a közönség, hogyan látják kortárs íróink, költőink Trianont. Az Irodalmi Jelen ötállomásos – Győr, Szeged, Miskolc, Szolnok és Székesfehérvár – Trianon-turnéjának címe: *Darabokra tépett táj*, érdekessége, hogy a színművészek minden helyszínen más-más előadással lepték meg a közönséget, így a lapszámot majdnem teljes egészében színházi előadássá alakították.

*S odalent a folyóvíz halad,
hátán visz egy nehéz vonalat.*

(Mezey Katalin: *Két part*)

DARABOKRA TÉPETT TÁJ

KORTÁRS VERSES-ZENÉS
PÓDIUMMŰSOR
AZ IRODALMI JELEN
TRIANON-EMLÉKSZÁMÁBÓL

Terítéken:
a jelenkori magyar irodalom legizgalmasabb szerzői és fiatal alkotói

Közreműködnek:
Tallián Mariann és Lázár Balázs

Időpont: június 13., vasárnap – 18 óra

Helyszín: Székesfehérvár, Igéző,
Basa utca 1.

*ezeréves vágy kúszik az égbolt
testére
liliomszínű ragyogásban
lépteimet írom
a darabokra tépett
tájra*

(Böszörményi Zoltán: *Darabokra tépett táj*)

Közreműködnek: Tallián Mariann és Lázár Balázs

Szintén 2021-ben, és szintén
Tallián Mariann és Lázár Balázs színművészek előadásában,
egy másik pódiumműsorra is sor került, ezúttal Böszörményi
Zoltán költeményeiből.
A címe: *Vers, látod a jövőt?*

*„Ne nyugtalankodj,
labujjhegyen jár a fény”*

BUDAPESTEN

2024. szeptember 24. 18.30 óráig a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Az Irodalmi Jelen 20. születésnapi gálaműsora

Közreműködik:

Tallian Mariann
és
Lázár Balázs

Az esten a lap örökös munkatársainak
és a közelmúltban elhunyt szerzőinek verseit
és rövidprózáit hallhatják.

Műsorban:

Faludy György, Makkai Ádám,
Méhész György, Szécs Géza,
Bogdán László, Farkas Árpád,
Ferenecz Zsuzsanna, Dobosi Eszter,
François Bréda, Kányádi Sándor,
Kinde Annamária, Lászlóffy Aladár,
Lászlóffy Csaba, Oláh János,
Tundori Dezső, Térey János, Zudor János
művei.

Fennállásának huszadik
évfordulóját
az Irodalmi Jelen
2021-ben ünnepelte.
Az ünnepi gálaműsört
a Petőfi Irodalmi
Múzeumban tartottuk,
amelyet az élő közvetítésnek
köszönhetően bárholnan
figyelemmel követhettek
az érdeklődők.

Az eseményre szeptemberben dupla,
kétkötetes folyóirattal jelentkeztünk,
melyben 150-nél több szerzőnk
erre az alkalomra született írását közöltük.

2000

éves az

Irodalmi
Jelen

XXI. évfolyam, 239. — I. kötet

2021. SZEPTEMBER

2000

éves az

Irodalmi
Jelen

XXI. évfolyam, 239. — II. kötet

2021. SZEPTEMBER

Az est folyamán versek és prózarészletek hangzottak el:
Tallián Mariann és Lázár Balázs előadásában Faludy György,
Makkai Ádám, Szőcs Géza, Méhes György, Oláh János,
Lászlóffy Aladár, Lászlóffy Csaba, Kányádi Sándor,
Farkas Árpád, Bogdán László, Ferencz Zsuzsanna,
Tandori Dezső, François Bréda, Dobozsi Eszter,
Kinde Annamária, Térey János és Zudor János
művei szólaltak meg.

A felolvasásokat
Tallián Mariann
hegedűjátéka
kísérte.

Szeptember 28-án Aradon, az Irodalmi Jelen szülővárosában is születésnapigálaműsort tartottunk, amelyen az előző évi díjainkat is átadtuk.

Különös jelentőséget ad a lap történetének, hogy egy szórványvidéki városból indult, és húsz év alatt a világ egyik legolvasottabb magyar nyelvű irodalmi lapjává vált: hírportálja évente több mint kétfélmillió látogatót ér el, nyomtatott változata pedig a világ szinte minden tájára eljut.

Az est második részében Varga Melinda, Orbán János Dénes, Sántha Attila és Muszka Sándor székel humorral, tájszólásokkal, tréfás és pajzán kifejezésekkel gazdagított írásaikból adtak ízelítőt a közönségnek.

Részlet Böszörményi Zoltán
Mágikus húsz év című köszöntőjéből:

„Húsz év után úgy érzem,
nem váltottuk meg a világot –
bár nem is ez volt a kitűzött célunk –,
de állítom, mi is beillesztettünk néhány
értékes téglát
a Kárpát-medencei
magyar irodalom épületébe.
Hisszük: írni, szerkeszteni kiváltságos
életforma, káprázat, lángolás,
soha véget nem érő,
és semmivel sem mérhető öröm.”

IRODALMI JELEN ALKOTÓI ADATBÁZIS

Alkotó neve

SZÜRES

Bogdán László

Sepsiszentgyörgy, 1948. március 08. — Sepsiszentgyörgy, 2020. augusztus 10.

Költő, író, újságíró. A Magyar Művészeti Akadémia tagja (2005)

[Adatlap](#) [Kapcsolódó tartalmak](#)

Faludy György

Budapest, 1910. szeptember 22. — Budapest, 2006. szeptember 01.

Kossuth-díjas magyar költő, műfordító, író

[Adatlap](#) [Kapcsolódó tartalmak](#)

Böszörményi Zoltán

Arad, 1951. december 18.

József Attila- és Magyarország Babérkoszorúja-díjas költő, író, az Irodalmi Jelen főszerkesztője

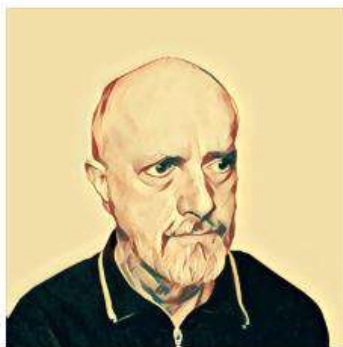
[Adatlap](#) [Kapcsolódó tartalmak](#)

Bene Zoltán

Kis Petronella

Hudy Árpád

Az Irodalmi Jelen
online felülete
2022-ben
a szükséges
karbantartások és
fejlesztések mellett
egy alkotói
adatbázissal is bővült:

[https://www.irodalmijelen.hu/
alkotok](https://www.irodalmijelen.hu/alkotok)

Honlapunk kínálata 2022-ben két új rovattal gazdagodott. A *Novus* című rovatban mentorált fiatal szerzők írásai jelentek meg, amelyek többek között a közelmúltban elhunyt erdélyi alkotók – Veress Gerzson, Mózes Attila, Kinde Annamária és Lászlóffy Aladár – életművére irányították a figyelmet.

Kovács Újszász Péter

ÉL VALAKI, MAJD LEJÁR ÖRÖKRE

„Philip Roth óta tudjuk (én legalábbis nála olvastam), hogy csak az amatőr ír ihletettségéből és lelkesületségéből, a profi egyszerűen leül dolgozni.” Állítja *Legenda* a hallgatásból című esszéjében Antal Balázs. Mózes Attila dolgozott. Észrevett, látott és megélt, élményeit pedig regényeiben, novelláiban tette múlhatatlanná. Mózes tárgyakkal épít történelmet, ez a történelem azonban nem a hősöké, hanem a névtelen embereké.

TOVÁBB

Ilyés Krisztinka

AZ ELSŐ SZERELEM

Mózes Attila Üvegcsendélet című novellájára

Az első szerelem vacog, látszik a lehelete a hűvös várakozásban.

TOVÁBB

Fülöp Dorottya

SZANDRA MAY ÉS TOM VANGUARD MEGTÖRTÉNT ÉS MEG NEM TÖRTÉNT KALANDJAI

A Szandra May – Tom Vanguard történet legnagyobb ereje a szereplői szálak illékonyága és egymást elbizonytalanító volta, a szerepkörök folyamatos mozgása. Kinde Annamária költészetét erős asszociatív képek jellemzik, számos értelmezési irányból lehet közelíteni életművéhez. Szandra és Tom története sem zárható le pusztán a fentebbi példákra, viszonyuk a felvázoltnál sokkal összetettebb és sokrétűbb. Ugyanakkor, úgy hiszem, ez a gondolatmenet hozzájárul ahhoz, hogy némiképp árnyaltabban láthassuk a problémát. Persze, még nagyon sok mindent kellene szisztematikusan átgondolni, hiszen ebben a költői világban olyan sok szereplő járja a maga útját, és vet fel az emberi létezéssel kapcsolatos kérdéseket... Megannyi szereplő, megannyi lehetőség, amelyek azt mutatják, hogy van értelme újra és újra kézbe venni Kinde Annamária köteteit.

TOVÁBB

*Az IJ-szabadegyetem
kezdeményezés célja, hogy
olyan, többségükben már
megjelent művekből
kínáljunk ízelítőt, amelyek
történelmi, művészeti,
művelődéstörténeti vagy
általános kulturális
kérdésekben közös
gondolkodásra, elmélyülésre,
esetenként konstruktív vitára
ösztönöznek.*

IJ-SZABADEGYETEM

Nagyvarjasi Szabó István

ÁDÁZUL!

(Mohács, 1526. augusztus 29.)

A vereségek egyike volt, mégis belőle lett A VERESÉG. Előbb elrettentő példa, majd vészkiáltás és végül rászokás. Mohácsot emlegettek Trianon után, Mohácsot a Don-kanyar, Mohácsot 1956 után, és Mohács lett az 1986-os szovjet-magyar 6:0-ból is. Ezekben csak az a jó, hogy legalább nem felejtjük el, hogy csakis a miénk. És legalább senki sem veheti el tőlünk. A fekete napot.

TOVÁBB

Nagyvarjasi Szabó István

EGY EMBER 1956-BAN, 1956 EGY EMBERBEN

A betört kirakatok mögött érintetlenül hagyott üzletek, a Kálvin téri híres „adományok ládája”, melybe ismeretlenek tettek kevéske pénzükből, s melyet nem őrzött senki, s a pénz nem tűnt el belőle, hanem megsokszorozódott. Mint a kenyér és bor ama réges-régi kánai menyegzőn...

TOVÁBB

Nagyvarjasi Szabó István

HÁROM KÉZFOGÁSRA DAMJANICHTÓL

„En az elárvult szegény hazáért, e szabadságért vivó nemzetért tűrni, tenni és ha kell, meghalni tudok.”

Damjanich Kossuthoz írott leveléből

A járvány lecsengésével több közönségtalálkozót is tartottunk, az immár hagyományosnak számító, díjátadóval egybekötött Irodalmi Jelen-gálaestet is, ezúttal, illetve az elkövetkező években Aradon.

Az évfordulók jegyében indult 2023: januári lapszámunkkal Petőfi Sándorra, a februárival pedig Madách Imrére emlékeztünk.

LAPSZÁMUNKBÓL

Petőfi – 200

Böszörményi Zoltán: El nem küldött levél Petőfi Sándornak
Illyés Gyula: Petőfi Sándor – Részlet az életrajz második fejezetéből
Ladik Katalin: A rózsa árnyéka – **Noszlopi Botond:** Bujdosó –
Bíró Tímea: Sötétben tapogatózás – **Vörös István:** Bakonymerő –
Lőrincz P. Gabriella: Levél – **Lackfi János:** A haragról
Hétfári Andrea: Kettészakadt – **Pethő Lorand:** az én kicsi tornadalmam –
Lajos Nóra: A szabadság apostolának –
Dimény H. Árpád: Kis feleségem nagy költővel álmodik – **Fecske Csaba:** Az Alföld –
Nádasdy Ádám: Levél Ádám ösémnek – **B. Mihály Csilla:** Véres napokról álmodom –
Németh István Péter: Petőfi a Bürcs-hátán – **Bárdos József:** Tekints le ráink! –
Tallán Mariann: Feleségek felesége

A hónap alkotója: **Bánkői Dorottya**

Kiégett ég: Terasz, tenger; hangrék, istenek – félbehagyott
mediterrán utcarészlet háttáplárá: Alaktalan: Matrac a Dunán;
Lépcsőházi monológok I. – A vénasszony: Lépcsőházi monológok II. –
Az áldozat: Lépcsőházi monológok III. – A szolgálattelvő

Versreakciók Bánkői Dorottya fordításra:

Kovács Újszász Péter: Betonsziklakertben: Az öregedés feltűnt
Demeter Arnold: A holdig jutok: Fehér morzsák most a csillagok
Varga Melinda: Némajáték a város felett: Kövel dobálják

Kovács Újszász Péter: Fáradt menedék

1000 FORINT • 10 RON • 2,20 EURÓ

nka

Nemzeti Kulturális Alap

II • 2023 • JANUÁR

Irodalmi Jelen

XXIII. évfolyam, 255. szám

2023. JANUÁR

Petőfi
200

www.irodalmijelen.hu

Lajtos Nóra

A SZABADSÁG APOSTOLÁNAK

A magyar pusztán nőttem én is fel, veled együtt, őriztünk nyáját. Embernyjá lett az emberiségből... ezért faggatom néha én is a tájat.

TOVÁBB

Lackfi János

A HARAGRÓL

Sándornak, aki falra mászott a türelemtől

Harag, haszonélvezőid fűtik pokoli kazánod, elnyűvöd az idegeket, a testeket lehasználad.

TOVÁBB

Lőrincz P. Gabriella

LEVÉL

A kard a kezekből kihullt, mobiltelefon vette át helyét, Olyan lánc, amit önként csatolunk fel. A kávéház üres, az utazások gyorsak, Meg sem írja senki. A levelezés, Sándor, képzeld egy pillanat, A romantika cíki, s már a szekér sem szalad.

TOVÁBB

Magányos rózsza, tűz árnyéka

Az Irodalmi Jelen szerzői
Petőfi Sándorra emlékeznek

Ladik Katalin

A rózsza árnyéka

Majd ez égi fény borít el, majd az
Alvilágnak éjszakája főd...
Szállok és egy pillanatban látok
Istent s mennyet, poklot s ördögöt.
(Petőfi Sándor)

*Hagytá, hogy beszívja a szépség tükre,
melyben égi fény torka tágul,
magányos rózsza, tűz árnyéka
jajong, s veti magát a szakadékba*

*Halandók közé, lejjebb szállni, érezni
a súly vágyát a fény után,
megízlelni a mámort, a hervadást,
a színek ősalakját, a gyönyört, a halált.*

Nádasdy Ádám

Levél Ádám öcsémnek

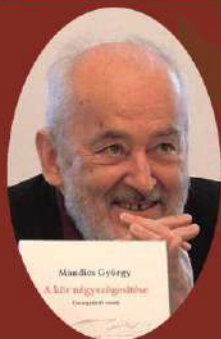
(Petőfi 200)

*Vegyél valami nagyon egyszerűt,
tedd le magad elé, és nézegetsd.
Ha szerencséd van (és ha elegendő
íróniával áldott meg az Isten),
a dolog rád fog hasonlítani.*

LAPSZÁMUNKBÓL

200 éve született Madách Imre

- **Böszörményi Zoltán:** Madách
- **Praznovszky Mihály:** „Kevesbé jó szándékú fordítések” – Egy ismeretlen Madách-írás margójára
- **Bene Zoltán:** Ádám és Luciferi történelem – Közéltetés Az ember tragédiájához a történelemszemléleteken keresztül
- **Grosschmid Péter:** Madách és Márai – szubjektív vallomás
- „Madách sokkal inkább volt kiforrott gondolkodó, mint író-őstehetség” – **Hegedűs Réka** beszélgetése **Bene Kálmánnal**, az idén 200 éve született Madách Imréről
- **Bene Zoltán:** Nincs már sarokkő

Mandics György
A költő műveinek története
Egyesületi kiadás

A hónap alkotója: **Mandics György**

A remény peremén. Covid-kórház (részlet a regényből)
„Holt vitorlásként áll a templom” – Mandics György versfordításából
Testen kívüli utazások

Mandics Györgyöt barátai köszöntik 80. születésnapján
**Nagy Dénes, Bertha Zoltán, Ács Margit, Schiff Júlia,
Tisza András, Táthori László, Szergej Pantsirev,
Gazda József, Szász Tibor András**

„Én nem a lustáknak írok” –
Záhonyi András beszélgetése **Mandics Györggyel**

1000 FORINT • 10 RON • 2,20 EURÓ

Nemzeti
Kulturális
Alap

II • 2023 • FEBRUÁR

www.irodalmijelen.hu

Irodalmi Jelen

XXIII. évfolyam, 256. szám

2023. FEBRUÁR

Madách

200

„MADÁCH SOKKAL INKÁBB VOLT KIFORROTT GONDOLKODÓ, MINT ÍRÓ-ŐSTEHETSÉG”

© 2023. MÁRCIUS 10. - 10:30

Beszélgetés Bene Kálmánnal, az idén 200 éve született Madách Imréről

Grosschmid Péter

„A kétségtelen siker ellenére Madách kívülről maradt, s a babér, a Tragédia nem nyitotta meg számára a kapukat. Sem az irodalmi elismeréshez. Az outsidert a műhelyek kíméletlen többi művét feledésre ítélték, s ezzel kimondva-kimondot kiugrásnak, szerencsés találatnak minősítették (...) Pedig Tragédia sikerével: mind annak megjelenése előtt, mind után

MADÁCH ÉS MÁRAI – SZUBJEKTÍV VALLOMÁS

© 2023. FEBRUÁR 16. - 13:28

Grosschmid Péter különleges jellemzőket tudhat a magánának: leszármazottja mind a Madách, mind a Márai családnak. Írásából megismerhetjük, miként kapcsolódott össze a két család sorsa, és hogy mit jelent két neves család közötti kapcsolatok lenni. Vajon hogyan fér meg az ősi magyar familia és a százsz borándorlók hagyománya a leszármazottokban?

200 ÉVE SZÜLETETT MADÁCH IMRE – „KEVESBÉ JÓ SZÁNDÉKÚ FERDÍTÉSEK”

© 2023. JANUÁR 21. - 17:02

Egy ismeretlen Madách-írás margójára

A Religió című katolikus egyházi és irodalmi hetilap 1862. augusztus 9-i számában az „Egyházi tudósítások” című rovatban jelent meg Pelkó Péter gácsi plébános írása cím nélkül, csupán hely és idő megjelölésével: Gácsfalva, július 22-én. A szerző beszámol róla, hogy felkereste a gácsi egyházkerület egyik plébániáját, a szegénységéről elhíresült Alsósztrégovát, s bizony elszomorító látvány fogadta:

70

Madách Imre – 200

Irodalmi Jelen

Bene Zoltán

Ádami és luciferi történelem

Közelítés Az ember tragédiájához a történelemszemléleteken keresztül

A kétszáz éve, 1823. január 20-án született (és másnap, 21-én anyakönyvezett) Madách Imre főműve, Az ember tragédiája amellel, hogy drámai- és emberiségköltemény, joggal nevezhető filozófiai szempontok szerint (is) releváns műnek, amely számos egyéb bölcséleti elmélet és irányzat mellett a leginkább történelemfilozófiai vonatkozású, s több ponton kapcsolódik a különböző posthistoire-koncepciókhoz.¹ Ugyanakkor nem-

2023 januárjában arra voltunk kíváncsiak, hogyan működik nulla fok körüli hőmérsékleten, az erdő sűrűjében a kortárs magyar líra. Költőkből és írókból verbuválódott lelkes kis csapat indult útnak Kolozsvárról, hogy irodalommal töltse meg az erdőt. A gyertyákkal, pokrócokkal és függőágyakkal berendezett helyszín már önmagában is formabontó volt.

REGGEL ÖSSZEVARRJA AZ UJJAIT

Bonts ki, majd takarj be vágyaiddal, imádd az utolsó gonoszt

TOVÁBB

ÁRAMKÖR

nyolc óra van, szeptember tizenöt,

TOVÁRŤ

ÉDESÍTŐ

holnapom ízül ízeiden,
nyelvem meg nem pihen.

TOVÁBS

NYÁRIDŐ

éjjel nyílnak a fájdalmak – az alkonyati bimbókból

TOVÁŘE

Székelyhidi Zsolt szerzőnk
javaslatára 2024 márciusában
Fotómondó címmel
új rovatot indítottunk,
amely a képzőművészet
és az irodalom
összefonódására épül.
A rovatot Varga Melinda
szerkeszti.

Kettős

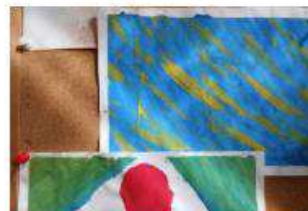
Két nő
tündök
benned.
Egy szőp,
egy macra.
Két nőn
lát minden.
Élet élet
közvetlenül el.
Két szívbe
alsóp
tűrelemmel
az arnyar.
Két nő tündök
a merítésben.
Könnök vízében.
Két nő
együtt
örömi
rhyth olyan
mélyre tűr
kút, és
mosszó kövél
és arca bar.

Zorkóczy Zenóbia, Irodalmi Jelen-díjas előadóművész, 2024 szeptemberében „Az én Istenem – a kortárs irodalom modern istenképe” címmel állított össze pódiumműsort szerzőink istenes verseiből. Az előadással különböző erdélyi helyszíneken, leginkább templomokban lépett fel: Feldobolyon, Cófalván, Brassóban, Segesváron és Aradon, majd 2025-ben Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában, Marosvásárhelyen, Kézdivásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön.

Új rovatot indítottunk 2024 novemberében *Pszichologosz* címmel, amely az irodalom, a művészetek és a pszichológia kapcsolódási pontjaira irányítja a figyelmet. A Varga Melinda szerkesztésében megjelenő rovatban az irodalmi szövegek mellett tájékoztató, pszichoedukatív jellegű tudományos cikkek is helyet kapnak. Legutóbb dr. Gyarmathy Éva klinikai és nevelépszichológus, egyetemi oktató jegyzett tudományos ismeretterjesztő kisesszét a neurodiverzitás és a tehetség témájában.

PSZICHOLOGOSZ

Gyarmathy Éva

A GYEREK, AKI NEM TUD A VONALAK KÖZÖTT MARADNI – KREATIVITÁS ÉS SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNY

A kreativitást szeretjük ünnepelni. A zseniális ötlet, a váratlan felismerés vagy az eredetiség olyan fogalmak, amelyekhez pozitív jelentéseket társítunk. A sajátos nevelési igény (SNI) ezzel szemben gyakran aggodalmat, bizonytalanságot vagy hiányokat idéz fel. Pedig a két jelenség sokkal közelebb áll egymáshoz, mint első pillantásra gondolnánk.

TOVÁBB

Nagy Dóra-Anna

MINT A FÁK A KANDALLÓBAN

a szívnek olyan alakja van, mint a csiszolatlan napkőnek, a szív bármivel meg tud telni, ha hagyják

TOVÁBB

Bagoly Andrea

AZ ÉBREDÉS ÖLI MEG AZ EMBERT

Az ébredés öli meg az embert, nincs benne könyörület.

TOVÁBB

Kabai Henrik, Csornyij Dávid

ÁLLÍTSD EL TEMPLOMUNK VÉRZÉSÉT!

Költészeti napi versvideóval bővült a Pszichologosz rovatunk!

TOVÁBB

Áprilisban a Magyar Művészeti Akadémia Akadémiai Szalonjának a vendégei voltunk, Bene Zoltán, Böszörményi Zoltán és Laik Eszter az Irodalmi Jelen múltját és jelenét mutatta be.

Októberben a Magyar Művészeti Akadémia Szegedi Regionális Munkacsoportja támogatásával *Folyóiratok egymás szomszédságában* címmel az *Aracs*, az *Irodalmi Jelen* és a *Szeged* találkozott három különböző helyszínen: Szabadkán, Aradon és Szegeden.

A könyv- és médiapiac egyik legfontosabb tavaszi
eseményén, a lipcsei könyvvásáron
2026-ban mi is jelen voltunk.

A Pop Verlag standjánál mutatták be Böszörményi Zoltán
részvételével legújabb, német nyelven megjelent regényét,
a *Zerrissenheitet*, a *Darabokra tépve* fordítását.

Csisztay Gizella és Mandics György negyedik alkalommal szervezte meg a *Bábel csendje* című költészeti fesztivált, melyen munkatársaink is részt vettek.

A 12. Nemzetközi Költészeti Fesztivált áprilisban rendezték meg a kínai Gulangyu-szigeten. A fesztiválon kínai és külföldi költők, valamint irodalomtudósok találkoztak. Köztük volt a nemzetközileg elismert Balázs F. Attila és Böszörményi Zoltán is.

Mi maradt ki ebből a felsorolásból?

*A Hónap alkotója rovat –
az egyik legkedveltebb olvasóink körében.
Felsorolni is nehéz lenne, hány költő, író
alkotói tevékenységét mutattuk be.*

KORÁBBI ALKOTÓK

 ARANY ZSUZSANNA Irodalomtörténész. 2023-06 2022-10 Tovább	 MIRTSE ZSUZSA Író, költő, szerkesztő. 2022-05 2022-06 Tovább	 VESZTERGOM ANDREA Költő. 2022-04 2022-06 Tovább
 FECSE CSABA József Attila-díjas (2008) költő, publicista. 2023-02 2022-04 Tovább	 SZÁRAZ MIKLÓS GYÖRGY 2022-02 2022-03 Tovább	 VASS TIBOR Költő, képzőművész, a Spanyolnátha művészeti folyóirat alapító főszerkesztője. 2022-01 2023-02 Tovább

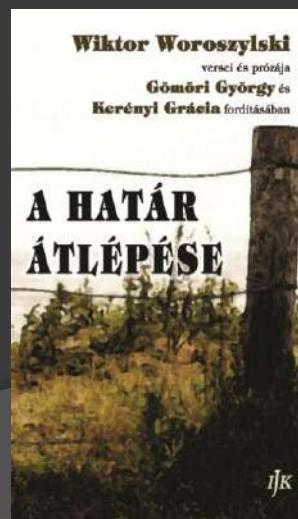
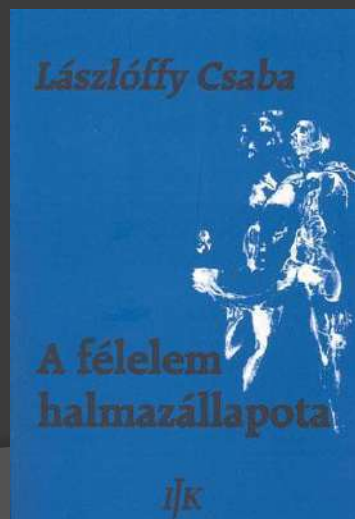
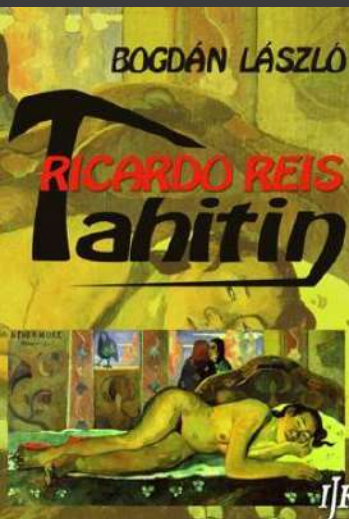
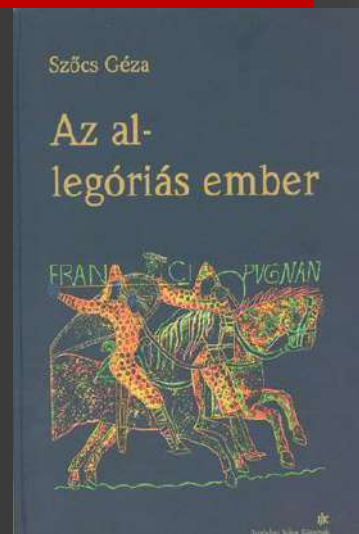
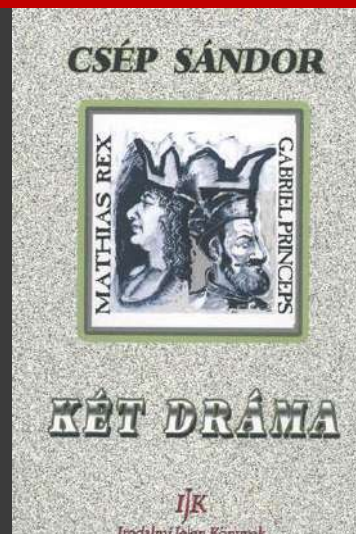
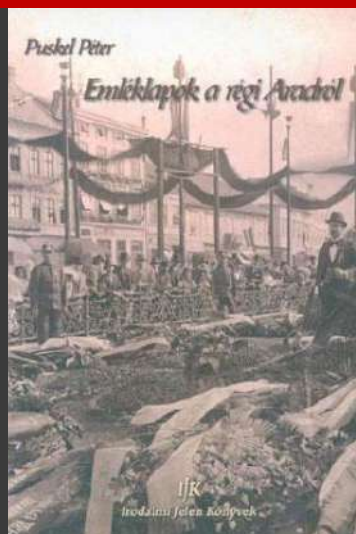
A könyvvásárok, könyvbemutatók (amelyeket szerveztünk, és amelyeken részt vettünk), írói estek, olvasói találkozók.

Az Ünnepi Könyvhéten például hosszú évek óta rendszeresen jelen vagyunk.

Irodalmi Jelen Könyvek

2003-ban indítottuk el a könyvkiadást,
s az évek folyamán 250-nél több kötetet adtunk ki.

Néhány cím ezek közül:

Láng Gusztáv – Urbán László: *Dsida Jenő összegyűjtött versei*;

Sarusi Mihály: *Szalbek-Iratos – Hatvan év a román–magyar
mezsgyén*;

Puskel Péter: *Emléklapok a régi Aradról*;

Csép Sándor: *Két dráma*;

Szőcs Géza: *Az al-legóriás ember*;

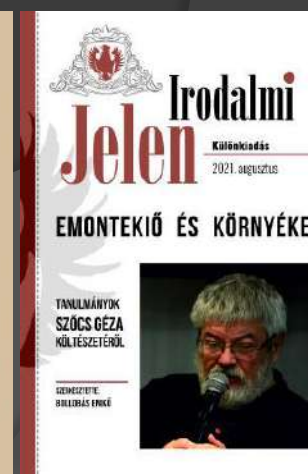
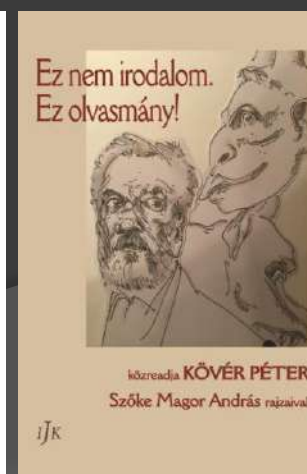
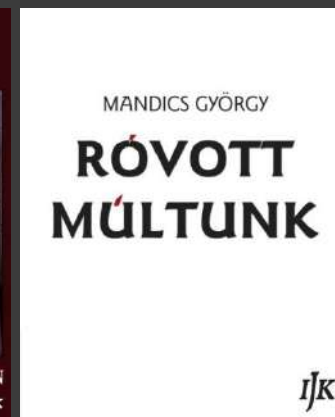
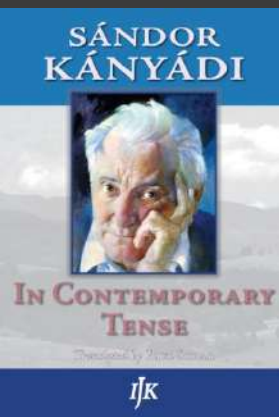
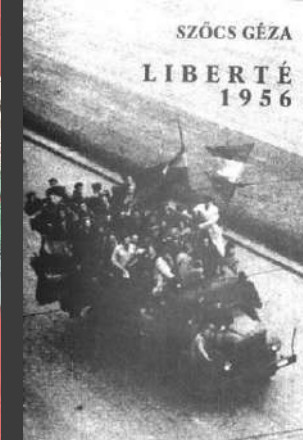
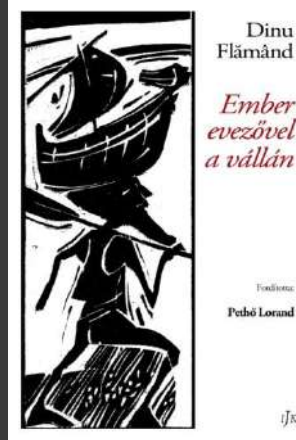
Bogdán László: *Ricardo Reis Tahitin*;

Lászlóffy Csaba: *A félelem halmazállapota*;

Wiktor Woroszisky: *A határ átlépése*;

Kabdebó Tamás: *Róma ír szemmel*;

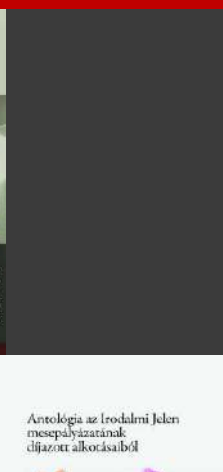
Mandics György: *Róvott múltunk*.

Pályázataink:

- 2003-ban novellapályázat az E-MIL-lel közösen;
- 2004–2006 – 40 000 dolláros, a huszonegyedik század legnagyobb magyar regénypályázata (a díjak értéke 48 000 dollárt tett ki);
- 2009–2010 egyperces novellapályázat;
- 2009–2010 verspályázat;
- 2010–2011-ben diákok számára indítottunk verspályázatot *SZÓ-NET* címmel;
- 2011–2012-ben volt a *Moral History* című pályázatunk;
- 2012-ben miniesszé-verseny;
- 2013-ban *Slam School Poetry* – előadói verseny középiskolásoknak;
- 2013-ban *Az ember fáj a földnek* címmel novella, vers, festészet-grafika, fotó, film kategóriában indítottunk pályázatot;
- 2014-ben *Lezáratlan holokauszt* volt kiírásunk témája;
- 2015-ben novellapályázatot indítottunk;
- 2018–2019 *Légy Jelen!* novellapályázat;
- 2019–2020 *A költészet trendi* – verspályázat;
- 2021 *Kritikus elmék* – kritikapályázat;
- 2021 *A humor: mosoly könnyek között*;
- 2024 mesepályázat;
- 2026 anekdotapályázat.

A pályázatok nyerteseinek munkáiból antológiákat adtunk ki:
Kenguruk a Körúton, *Nyitott ajtók*, *A Gregorina-kanyar*,
Életszilánkok, *A költészet trendi* címmel.
Ezek, valamint a *Gyere mesélj!*, az *Öt perc*
és a Mányoki Endre szerkesztette *Verstörténés*
elérhetők, ingyen letölthetők az *Irodalmi Jelen* honlapjáról.

2003-tól évente díjaztuk szerzőinket,
külön az aradiakat is, és 2013 óta évente a Romániai
Írószövetség aradi tagozatának egy-egy szerzőjét is.
Összesen 132 Irodalmi Jelen-díjat adtunk át.

2020

Nagydíj: **Tóth Mária**
Költészet: **Viola Szandra**
Próza: **Bene Zoltán**
Kritika: **Kiss Petronella**
Esszé: **Piroska Katalin, Piroska István**
Debüt: **Szabó Fanni**

Romániai Írószövetség Aradi Tagozata: **Ionel Funeriu**

2017

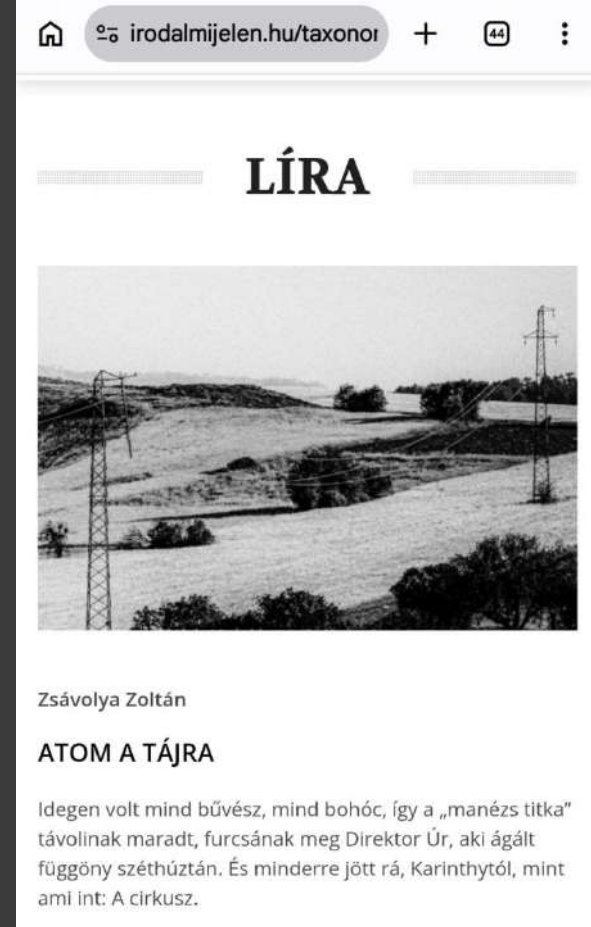
Nagydíj: **Rakovszky Zsuzsa és Nádasy Ádám**
Költészet: **Lőrincz P. Gabriella és Bíró Tímea**
Próza: **Frideczky Katalin és Király Farkas**
Esszé: **Arany Zsuzsanna**
Debüt: **Pejin Lea, Magyar Eszter Csenge és Kemény Gabriella**

Romániai Írószövetség Aradi Tagozata: **Ioan Moldovan** író, költő

2016

Költészet: **Vörös István**
Próza: **Nagy Zopán**
Debüt: **Borcsa Imola, Dezső Katalin**

Romániai Írószövetség Aradi Tagozata: **ARCA irodalmi folyóirat**

Archívumunk elérhető az Irodalmi Jelen honlapján

IMPRESSZUM

KAPCSOLAT

HÍRLEVELEK

ADATVÉDELEM

IRODALMI JELEN-DIJAK

ARCHÍVUM

ALKOTÓI ADATBÁZIS

Irodalmi Jelen 25

ROVATOK

HÍREK

PÁLYÁZAT

GALÉRIA